

Halvårsrapport 2017

Larvik kommune

Larvik
kommune

Innhold

Oppbygging av dokumentet	3
Budsjettvedtak - rapportering	4
Vedtakspunkter knyttet til økonomi og rapportering	4
Verbalvedtak	6
Rapportering handlingsprogram Klima- og energiplan 1. halvår 2017	8
Rapportering på gjennomføring av kommunestyrets vedtak om garantier	36
Økonomisk oversikt drift	37
Økonomikommentarer - drift	38
Andre økonomiske oversikter	38
Forslag til endringer i driftsbudsjettet	43
Økonomisk oversikt investeringer	46
Økonomikommentarer – investering	47
Forslag til endringer i investeringsbudsjettet	48
Kommentarer til endringer i investeringsbudsjettet	49
Rapport – investeringsprosjekter Interne funksjoner	52
Rapport – investeringsprosjekter Helse og omsorg	53
Rapport – investeringsprosjekter Kultur og oppvekst	54
Rapport – investeringsprosjekter Areal og teknikk	55
Rapport – investeringsprosjekter Eiendom	58
Hovedprofil og prioriteringer - rapportering på mål og planer	65
Oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel	65
Hovedutfordringer	65
Planstrategi	66
Organisasjonsutvikling	73
Antall årsverk og ansatte	77
Fravær	78
Interne funksjoner	82
Folkevalgte styringsorganer	83
Revisjon og kontrollutvalg	84
Sentrale administrative funksjoner	85
Fellesutgifter	88
NAV	89
Hovedinntekter	93
Finansielle transaksjoner	94
Overføring til kirkelige felle råd	95

Overføringer til andre etter vedtak/avtale	96
Helse og omsorg	97
Virksomhet for funksjonshemmede	100
Arbeid og aktivitet	106
Sykehjem.....	110
Psykisk helse og avhengighet	113
Larvik helsehus	117
Hjemmetjenester	121
Fellesfunksjoner.....	127
Kultur og oppvekst.....	130
Skole	133
Barnehage	139
Barne- og ungdomstjenester	142
Larvik læringscenter.....	146
Kultur, idrett og fritid.....	148
Stab Kultur og oppvekst.....	151
Areal og teknikk.....	152
Larvik Brannvesen	156
Landbruk	158
Arealplan.....	160
KMT-Forvaltning.....	163
KMT Øya	167
Byggesak.....	169
Geodata	171
Stab areal og teknikk.....	173
Eiendom	175
Renhold.....	176
Prosjekt, drift og vedlikehold.....	178
Utvikling og forvaltning	180
Stab eiendom.....	182

Oppbygging av dokumentet

Del 1: Budsjettedtak og rapportering

Vedtaketts verbalpunkter vedrørende økonomi og rapportering

Verbalvedtak (vedtatt i sak 020/17 15/2-2017)

Økonomiske oversikter drift og investering – forslag til endringer

Investeringsprosjekter

Del 2 Hovedprofil og prioriteringer - rapportering på mål og planer

Del 3 Organisasjon

Det rapporteres på innsatsområder, antall årsverk og fravær

Del 4-8 Tjeneste- og rapporteringsområder

Det rapporteres på mål og økonomi pr tjenesteområde og pr virksomhet.

Tjenesteområdene presenteres i denne rekkefølgen:

- Del 4 Interne funksjoner
- Del 5 Helse og omsorg
- Del 6 Kultur og oppvekst
- Del 7 Areal og teknikk
- Del 8 Eiendom

Budsjettvedtak - rapportering

Vedtaks punkter knyttet til økonomi og rapportering

I tillegg til kommunestyresak 280/16 er også konsekvensene av følgende kommunestyrevedtak tatt med i tabellen over endringer (dette er avklart med kommunerevisjonen):

- KST 162/16 Fleksibel tilskuddsordning
- KST 252/16 Kartlegging av mobil- og bredbåndsdekning i Larvik kommune
- KST 259/16 Dykkerberedskap

1. Strategidokument 2017–2020, med mål og økonomiske rammer pr virksomhet, slik det framgår av Strategidokumentet, vedtas i samsvar med rådmannens innstilling.

Status: Vedtaket er detaljbudsjettert av virksomhetsledere og kommunisert i organisasjonen.

2. Det første året i økonomiplanen vedtas som kommunens årsbudsjett for 2017 med en samlet ramme til fordeling drift på 2 086 mill kr, iht Budsjett skjema 1B (side 6) i Rådmannens forslag til Strategidokument, og en brutto utgiftsramme på 715 mill kr for investeringsbudsjettet iht årets finansieringsbehov i «Oversikt investering og finansiering» (side 28) i Rådmannens forslag til Strategidokument.

Status: Vedtaket er detaljbudsjettert av virksomhetsledere og kommunisert i organisasjonen.

3. Rammen for investeringer i anleggsmidler (investeringsrammen) for 2017 fastsettes til 614 mill kr iht sum utgifter i Budsjett skjema 4 – Oversikt investeringer (side 8) i Rådmannens forslag til Strategidokument, og fordelt på enkeltprosjekter i samsvar med spesifikasjonene presentert under de enkelte tjenestoområder.

Status: Vedtaket er detaljbudsjettert av virksomhetsledere og kommunisert i organisasjonen.

4. I henhold til rådmannens forslag kan det tas det opp eksterne lån til investeringer med til sammen inntil kr 487 250 000 i 2017. Dette er inkludert gjenbevilgning av kr 120 935 000 fra 2016, iht også punkt 6 i forslaget til vedtaket. Rådmannen gis fullmakt til å bestemme tidspunkt og betingelser for låneopptak. Dette gjelder også valg av långiver og låneform innenfor den låneramme som vedtas av kommunestyret. Lånenes avdragstid settes lik det som maksimalt er mulig etter gjennomsnittlig avskrivningstid for anleggsverdi-porteføljen i kommunens regnskap pr 31.12.2016 (minimumsavdrag).

Status: Det opptas lån i tråd med fremdrift i investeringsprosjektene og i tråd med refinansieringsbehov i øvrig gjeld.

5. Det tas opp lån begrenset oppad til 70 mill kr innenfor ordningen med Startlån i Husbanken i 2017. Oppstår det behov for ytterligere låneopptak i løpet av 2017, tas det opp som egen sak i kommunestyret, eventuelt ved behandlingen av kvartalsrapport 1 eller 2.

Status: Det er tatt opp 70 mill kr. innenfor ordningen Startlån. I tillegg var det midler igjen fra 2016, som ikke var lånt ut. Innen utgangen av juli vil det være lånt ut snaut 50 mill kr. Disponibelt for videreutlån er da 52 mill kr.

6. Det gjenbevilges brutto kr 165 356 000 til finansiering av tidligere vedtatte investeringer som ikke er fullført eller forventes å være fullført pr 31.12.2016. Rådmannen får fullmakt til å budsjettere investeringsbudsjettene i 2016 og 2017 i samsvar med en slik gjenbevilgning (nedregulering i 2016 og oppregulering i 2017).

Status: Gjennomført i tråd med egen kommunestyresak.

7. Kommunale gebyrer, betalingssetninger mv skrives i 2017 ut etter satser som fastsettes i særskilte saker. Skatt på inntekt og formue innkreves etter maksimalsatser.

Status: Gjennomført som vedtatt.

8. Rådmannen gis fullmakt til å budsjettere avsetninger på tjenesteområde Fellesutgifter knyttet opp mot pensjon og lønnsoppgjør og fordele på virksomhetene/rapporteringsområdene.

Status: Vil bli gjort i tråd med fremdrift av lønnsoppgjør og beregning/betaling av pensjon.

9. Avkastningen av POF fra og med 2017 benyttes til ekstraordinær nedbetaling av lån og til oppgradering av skolebygg. Det tas nærmere stilling til dette når det samlede regnskapsresultatet er klart og avgjør i hvilken grad det er rom for dette.

Status: I 2017 er det ikke budsjettert avkastning fra POF. Avkastningen vil bli foreslått disponert i tråd med fondets vedtekter og vedtaket i punkt 7.

10. I 2017 rapporterer rådmannen kvartalsvis til kommunestyret når det gjelder den regnskapsmessige og driftsmessige utviklingen i kommunen. Kvartalsrapport for første kvartal fremmes til behandling i komiteer/formannskap/kommunestyrets møte i april/mai. Kvartalsrapport 2 (halvårsrapport) legges frem til behandling i komiteer/formannskap/kommunestyrets første møter etter sommeren. Det fremmes ingen 3. kvartalsrapport.

Status: Kvartalsrapport 1/2017 er behandlet i kommunestyret i juni. Halvårsrapporten kommer som planlagt i september.

Verbalvedtak

Vedtatt 15/2-2017 i sak 020/17 Strategidokument – oppfølging av stortingets budsjettvedtak og realitetsbehandling av verbalforslag.

1 Sponsorprogram

Larvik kommune vedlikeholder flere park/friområder, herunder lekeplasser. Dette koster kommunen årlig 10,5 millioner kroner. Rådmannen får i oppdrag å invitere næringslivsaktører til å delta i et sponsorprogram etter prinsippet «adopt a highway», der aktørene adopterer en lekeplass, et friområde eller liknende. Bedriften betaler lokale frivillige lag og foreninger, herunder velforeninger som påtar seg ansvaret for vedlikeholdet. Kommunen skal ha en koordinerende rolle der dette er nødvendig. Rådmannen kontakter Larvik næringsforening for å undersøke muligheten for et samarbeid i tråd med ovenstående.

Resultat:

Kommunaltekniskplan, KST 095/17 er vedtatt. KMT, med bistand fra næringsrådgiverne, vil gå i dialog med Larvik næringsforening for å undersøke muligheten for et samarbeid.

2 Blokkhusene i Stavern

Som en viktig del av den ytre befestningen av Fredriksvern Verft ble 3 blokkhus oppført på strategiske fjelltopper rundt Stavern. Blokkhusene ble oppført i tidsrommet 1788-1790. To av disse er bevart og har lenge vært under kommunalt eie. Byggene er av nasjonal betydning, både forsvarshistorisk og kulturminnefaglig. Det er urimelig at vedlikehold av disse byggene skal belastes kompetanse og kommunale budsjetter. Kommunestyret ber om at det innledes forhandlinger med rette statlige myndighet om overtakelse av byggene.

Resultat:

Larvik kommune, Eiendom, har henvendt seg til Forsvarsbygg via Fredriksvern verft. Tilbakemeldingen, som forhåpentligvis skal danne grunnlaget for forhandlinger, er ennå ikke mottatt.

3 Bærekraftig byutvikling

Kommunestyret ønsker å sette «byutvikling» høyt på dagsorden i 2017. Vi går inn i en tid som krever felles løft og alle folkevalgte har et ansvar. Kommunen har klare mål på befolkningsvekst, næringsvekst, økt kompetanse i befolkningen og «grønt skifte», så Kommunestyret mener vi må bygge videre på det som er vårt vekstpotensial. Sørge for god offentlig service til næringslivet, god infrastruktur til næringslivet, grønne næringer, bedre miljøvennlige transportløsninger og kollektivknutepunkt er sentrale elementer i en «byutvikling». Kommunestyret vil fortsatt satse på satsningsområdene i vedtatte bolig og næringsplanen med økt vekt på «grønne» løsninger som gir oss vekst og utvikling og ønsker en bred forankring og deltagelse. Kommunestyret ber rådmann legge frem en sak til politisk behandling i løpet av første kvartal som omhandler og fremmer bærekraftig byutvikling, strategier, satsninger, tiltak og fremdrift for å oppnå vekst og utvikling.

Resultat:

Utredning om bærekraftig byutvikling ble tatt til orientering av Kommunestyret 21.06.2017. I henhold til vedtaket vil rådmannen komme tilbake med nærmere detaljering av innhold og tidspunkt for utarbeidelse av ny sentrumsplan i forbindelse med kommende rullinger av planstrategien, samt at eventuelle nye større tiltak rettet mot bærekraftig byutvikling vurderes i forbindelse med

utarbeidelse av sentrumsplan og andre relevante planer. Rådmannen vil i løpet av høsten undersøke hvilke muligheter som finnes for å måle bevegelser og besøk i sentrum, og i samarbeid med handelsstanden fremme et eventuelt forslag til finansiering.

4 Trepartsamarbeid

Kommunestyret ønsker et konstruktivt samarbeid mellom folkevalgte, administrasjon og tillitsvalgte for fornyelse av kommunesektoren og for å bidra til det grønne skiftet. Kommunestyret vil ha en møteplass der avtalepartene treffer folkevalgte i den hensikt å gjøre kommunen til en bedre plass å bo og arbeide i. Dette for å gi folkevalgte et bedre beslutningsgrunnlag.

Rådmann bes om å legge frem en sak til politisk behandling i løpet av første kvartal 2017.

Resultat:

Arbeidet er igangsatt. Det er satt ned et partssammensatt utvalg som sammen skal stå for det videre arbeidet. Rådmannen planlegger å fremme en sak for kommunestyret høsten 2017 der kommunestyret eventuelt kan slutte seg til det partssammensatte utvalgets videre opplegg.

5 Styringssignaler og utviklingsfond

Det opprettes et fond for grønn omstilling. Dersom tiltak under "styringssignaler" eller Klima- og energiplan, når de enkelte sakene fremmes, skulle gi netto kostnad (kostnader minus innsparinger i langtidsbudsjettperioden), forutsettes dette dekket innenfor utviklingsfondets rammer. Dette behandles i detalj i den enkelte sak, eller i kvartals- eller halvårsrapport slik rådmannen foreslår. Fondet opprettes nå og styrkes ved disponering av årlige overskudd, på linje med disposisjonsfondet.

Resultat:

Det er avsatt 5 mill kr til et «Grønt utviklingsfond» ved behandling av KST 069/17 «Årsregnskap for 2016».

6 Eiendomskomité og -oppgaver

Ved nyorganisering fra 01.01.2018 vurderes det å opprette en eiendomskomité, som gis mandat og ansvar for politisk styring av eiendomsavdelingens virksomhet med hensyn til bruk og utvikling av egne og leide eiendommer, planmessig vedlikehold, ENØK-tiltak, vurdering av behov for nybygg veiet mot bruk og vedlikehold av egne bygg, avhending og utvikling før eventuelt salg samt fungere som byggekomité for byggeprosjekter. Det vises til pågående arbeider med plan for disponering av nye og gamle kommunale bygninger, kartlegging og vurdering av mulige ENØK-tiltak, Forvaltningsrevisjonsprosjektet Eiendomsforvaltning og melding om vedlikeholdsetterslep. Komitéen rapporterer til Formannskapet.

Resultat:

Kommunestyret vedtok i sak 071/16 å delegere myndighet til Fellesnemnda til å beslutte antall komitéer i ny kommune. I det ligger det også myndighet til å beslutte «ansvarsområder» for komitéene. Rådmannen ser det derfor ikke som aktuelt å arbeide videre med dette verbalforslaget i 2017.

Rapportering handlingsprogram Klima- og energiplan 1. halvår 2017

KST 038/17 vedtatt 29.03.2017

Klima og energiplanen går over en fire års periode og alle tiltak er følgelig ikke iverksatt. Flere tiltak er igangsatt, men krever lengre prosesser. Noen tiltak er av en slik karakter at de aldri vil kunne ha et konkret sluttidspunkt.

Kommunestyret vedtok under behandlingen av saken rådmannens forslag til vedtak med tilleggene/endingene som fremkommer under. Ved avvik fra målene og tiltakene i handlingsprogrammet har kommunestyrevedtaket forrang.

Tilleggs-/erstatningspunkter fra kommunestyret:

Kunnskapsbyggende og holdningsskapende arbeid

Tiltak: Det kreves livsløpsanalyser både på pengeøkonomi og miljøøkonomi (blant annet klimagassutslipp) ved alle relevante kommunale og interkommunale innkjøp.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Følges opp ved alle relevante anskaffelser, jf lov om anskaffelser.

Tiltak: Miljøkvaliteter vektet som hovedregel maksimalt (30 %) i samsvar med regelverk for offentlige innkjøp og kommunens høye miljømål i alle relevante kommunale/interkommunale anbud.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Følges opp ved alle relevante anskaffelser.

Tiltak: Kostnader til kompetanseheving innen livsløpsanalyser på pengeøkonomi og miljøøkonomi innarbeides i Strategidokumentet.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Dette vil bli vurdert i forbindelse med utarbeidelsen av strategidokumentet senere i høst.

Areal og transport

Tiltak: Mobilitetsplaner kreves/utarbeides også for relevante kommunale virksomheter (skole, barnehage, institusjoner, administrasjon).

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle – for sine virksomheter.

Resultat: Rådmannen har pr i dag ikke full oversikt over omfanget av denne typen planlegging i virksomhetene. Rådmannen kommer derfor tilbake til dette.

Tiltak: BREEAM-sertifisering og livsløpsanalyser tas i bruk i større kommunale byggeprosjekter. Nivå minimum Good benyttes mens vi vinner erfaring og økes til Excellent innen 2020.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Det er gjennomført BREEAM innføringskurs for to ansatte våren 2017. Det blir gjennomført BREEAM AP godkjenning for en ansatt ila høst 2017. Vurderes fortløpende i kommende større investeringsprosjekter.

Tiltak: Kommunale kjøretøyer som fortsatt er fossildrevne, drives med maksimal innblanding av annengenerasjons biodiesel/biobensin.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: Fylkeskommunen/VKT oppfordres til å innarbeide krav til fornybart drivstoff i fremtidige bussanbud.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Gjennomført.

Tiltak: Staten anmodes om å vedta import- og salgsforbud for nye fossildrevne person- og lette varebiler innen få år. Siden miljø-økonomisk levetid for en bil er ca 20 år, vil det likevel ta mange år før det meste av bilparken er fossilfri.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Gjennomført.

Tiltak: Staten anmodes om å stille krav om maksimal innblanding av annengenerasjons biodrivstoff i diesel og bensin (teknisk og ut fra produksjonsmuligheter).

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Gjennomført.

Tiltak: Minimum 80 % av nye kommunale kjøretøyer skal som målsetting gå på fornybart drivstoff. Dette innarbeides i utskiftingsplanen og gjennomføres ved fornyelse av bilparken gjennom kjøp og leasingavtaler (med lange avtaleperioder).

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen, Helse og omsorg.

Resultat: Vil fremkomme i plan for utskiftning for kommunale kjøretøyer.

Tiltak: Gjennom Mulighetsanalysen for transportsystemet i Larvik innarbeides det tiltak for å redusere behovet for personbilbruk (jfr. kommunens innspill i prosessen), om nødvendig også med restriksjoner for fossildrevne kjøretøyer i definerte områder, på definerte veistrekninger og i definerte tidsperioder. Dette er nødvendig for å få en bymiljøavtale med Staten.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Kommunestyret behandlet Mulighetsanalysen for transportsystemet i Larvik i sak 081/17. Grunnlaget for mulighetsanalysen er reduksjon i bilbruk og økt fokus på alternative transportmidler som gange, sykkel og kollektiv.

Kommunestyret vedtok å arbeide videre med forberedelse av et trinn 1 som bl.a. inneholder ny bru over Lågen og revisjon av kommunedelplanen for sykkel. Rådmannen arbeider videre med saken i tråd med kommunestyrets bestilling.

Tiltak: Det må utvikles statistikk og rapporteringsmetoder som sikrer måloppnåelse jfr. Klima- og energiplanens overordnede mål om reduksjon av klimagassutslipp og karbonnøytralitet.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Staten.

Resultat: Administrasjonen følger utviklingen og vil rette seg etter den rapporteringen som kreves og tilrettelegges fra statlige myndigheters side.

Forbruk og avfall

Tiltak: Større fokus på gjenbruk, vedlikehold og reparasjon.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Igangsatt.

Helse og omsorg: Tatt opp i ledermøtene og virksomhetslederne følger dette opp med fokus på gjenbruk, vedlikehold og reparasjon i virksomhetene.

Larvik Havn: LHKF skal i alle prosjekter sette fokus på gjenbruk, vedlikehold og reparasjon av materiell. Dette er holdninger og en praksis som er godt etablert i virksomheten.

Kultur og oppvekst: Hele tjeneste Kultur og oppvekst har fokus på dette. Barnehagene driver bevisst med kildesortering. Dette gjelder inne på hver avdeling og for hele barnehagen.

Areal og teknikk: KMT-Øya har tidligere etablert egen miljøstasjon for avfall, har eget verksted for vedlikehold av maskiner og utstyr og virksomheten beholder maskiner og utstyr i minst ti år dersom det er mulig.

Tiltak: Større fokus på redusert materielt forbruk.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Igangsatt.

Helse og omsorg: Det jobbes kontinuerlig med reduksjon av engangsutstyr og papir. Overgang til digitale løsninger blant annet for godkjent lagring av pasientjournaler i 2018 vil medføre en kraftig reduksjon av papirbruken i Helse og omsorg.

Larvik Havn: LHKF skal i alle prosjekter sette fokus på gjenbruk, vedlikehold og reparasjon av materiell. Dette er holdninger og en praksis som er godt etablert i virksomheten.

Skole:

Østre Halsen skole: Har kildesortering i alle klasser og i personalet (mat, papir, plast og rest). Deltar i Aksjon vårrydding.

Ra ungdomsskole setter i gang med kildesortering i fire ulike fraksjoner, herunder kompostering og kjøkkenhage. Ra ungdomsskole setter i gang med EPC-prosjektet.

Hedrum ungdomsskole: Har begynt å sortere matavfall fra 01.03.17.

Mellomhagen deltar i Aksjon vårrydding.

Stavern deltar i Aksjon vårrydding og har kildesortering på skole og SFO.

Hvarnes skole; Har kildesortering i alle klasser og for personalet (mat, papir, plast og rest). Deltar i Aksjon vårrydding.

Brunla: Vi kildesorterer i alle klasserom og i kantina. Vi er med på ryddeaksjonen i kommunen.

Sky skole: Har kildesortering med matavfall og papir i alle klasser. Deltar i aksjon vårrydding. Har rutine for rydding av skolens område hver måned.

Barnehage: Gjenbruk er en bevisst strategi i barnehagene. Flere av barnehagene er opptatt av Emilia Reggio-filosofien som er opptatt av rett økologisk ressurs-syn.

KIF: Tiltak iverksatt.

LLS: Innfører bruk av IPAD og Cromebook og har en forventning om mindre papirbruk og dermed mindre avfall.

KMT-Øya: Virksomheten har høyt materielt forbruk. Det fokuseres derfor på å finne riktige løsninger og prioriteringer slik at forbruket minimeres.

Tiltak: Larvik kommune slutter å bruke plastposer innen utgangen av 2017, og bruke tiden frem til dette til å finne alternative løsninger. Dette inkluderer ikke plastposer til plastavfall, da dette resirkuleres allerede.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Igangsatt. Kartlegging av omfang og mulige alternative løsninger er igangsatt.

Handlingsprogram

1. Kunnskapsbyggende og holdningsskapende arbeid

Miljøhensyn i offentlige anskaffelser

Tiltak: Larvik kommune skal ha fokus på anskaffelser som virkemiddel for å oppnå klima- og miljøgevinst. Anskaffelsesreglementet skal inneholde klare krav og føringer om miljø- og samfunnsansvarshensyn. Dette skal dokumenteres i alle anskaffelser. Der det utelukkes skal dette skriftlig begrunnes. Miljødokumentasjon skal være en del av kvalifikasjonskrav og/eller kontraktsgjennomføringskrav.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Administrasjonen følger den strategien for innkjøp som er vedtatt av kommunestyret. Miljø- og samfunnsansvar er i tråd med den vedtatte strategien og er en naturlig del av alle anskaffelser og rammeavtaler som inngås.

Tiltak: Det skal ved anskaffelser vurderes å tas i bruk miljøkalkulator for fastsettelse av samfunnsøkonomiske kostnader ved de ulike tilbudene i en konkurranse. Denne må skreddersys i forhold til bruksområdet. Dette skal tas med i totalvurderingen for anskaffelsen.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Miljøkalkulator for fastsettelse av samfunnsøkonomiske kostnader ved ulike tilbud i en konkurranse foreligger ikke pr i dag. Administrasjonen følger med på hvilke verktøy som utvikles innenfor dette området og vil vurdere å ta dette i bruk i tråd med vedtaket. Tiltaket er ikke iverksatt.

Tiltak: Det skal ved anskaffelser vurderes å tas i bruk livssyklusanalyser der det er mulig og formålstjenlig. Der det ikke benyttes skal dette skriftlig begrunnes. Dette skal tas med i totalvurderingen for anskaffelsen.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Administrasjonen vurderer å ta i bruk livssyklusanalyser og om mulig få dette inn som en del av et nytt innkjøpsverktøy. Tiltaket er ikke iverksatt.

Tiltak: I egne og interkommunale anbud på kjøretøyer skal det innarbeides livsløpsanalyse både for miljø- og pengeøkonomi, og miljø skal vektes i samsvar med kommunens høye miljømål, jf. KST-sak 138/16.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Følges opp ved alle relevante anskaffelser.

Tiltak: Ansatte som har ansvar innenfor anskaffelser og innkjøp skal til en hver tid være oppdatert på regelverket for miljø- og samfunnsansvar innenfor innkjøp. Dette kan f.eks. ivaretas gjennom jevnlig kursing, utsending av informasjon osv. Larvik Havn skal inviteres til å delta i dette.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Det gjennomføres kontinuerlig.

Tiltak: Valg av gaver gitt av kommunen skal ivareta et samfunns- og miljøansvar.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Igangsatt.

Helse og omsorg: Dette følges opp av alle lederne i tjenesteområdet. Gaver er i svært liten grad benyttet i helse og omsorg. Det velges først og fremst symbolske gaver produsert av lokale attføringsbedrifter som AOK eller Ifokus og ved kjøp av blomster velges fortrinnsvis fair-trade.

Areal og teknikk: Tjenesteområdet følger kommunens strategi i forhold til valg av gaver.

Miljøfyrtårnstandard

Tiltak: Larvik kommune opprettholder dagens ordning rundt miljøfyrtårnsertifisering for næringslivet i Larvik.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt.

Kunnskapsbygging og holdningsskapende arbeid

Tiltak: Miljøportal, lett tilgjengelig på førstesiden til kommunens hjemmesider, med relevant informasjon for innbyggere og næringsliv videreføres.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk, Sentraladministrasjonen.

Resultat: Igangsatt. Oppdateres ved ny kunnskap og behov. Har spesiell fokus ved opprettelse av nye hjemmesider ved sammenslåingen med Lardal.

Tiltak: Arbeidet med informasjonskampanjer innenfor fokusområdene i temaplanen videreføres.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk, Sentraladministrasjonen.

Resultat: Igangsatt.

Tiltak: Grunnskolen skal ha fokus på forbruk, energi, mat og miljø, og avfall og miljø. Ett trinn på hver skole skal gjennomføre en "miljøgjennomgang" med utgangspunkt i modellen som er brukt i samarbeidsprosjektet mellom Vestfold fylkeskommune og Ra ungdomsskole.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Kultur og oppvekst.

Resultat: Igangsatt.

Skole: Skolene starter i august 2017 med en miljøgjennomgang på et trinn på hver skole. Miljøgjennomgangen skal gjennomføres med fokus på elevmedvirkning. Tverrfaglig samarbeid skal vurderes.

LLS som har norskopplæring og grunnskoleopplæring i sine tjenester har også fokus på forbruk, energi, mat og miljø, og avfall og miljø i sine opplæringsprogrammer.

Tiltak: Bruk av kortene «Miljømoro» videreføres i barnehagene.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Kultur og oppvekst.

Resultat: Kortene er i bruk i alle kommunens barnehager. Et flott tiltak for å reflektere sammen med barna om miljø.

Tiltak: I planperioden sørge for å bli kjent med allianser innenfor miljø og energi som fører til kunnskapsbygging og etablere samarbeid med minst en organisasjon.

Etablere samarbeid med studiemiljøer om praksisplasser for studenter som tar utdanning i forbindelse med relevante fagområder eksempel energiledelse. Dette for å bidra til kompetanseheving, rekruttering og inspirasjon.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Påstartes 2017, Gjennom EPC prosjekt vil kunnskap om miljø og energi bli hevet i Eiendom.

BREEAM sertifisering av nye formålsbygg kanaliseres/samordnes med LK miljøstrategi.

Eiendom vil i perioden ta kontakt med Høyskolen i sør-øst Norge for å se på muligheter i et fremtidig samarbeid.

Tiltak: Etablere og gjennomføre kontakt med næringslivet der det er et skjæringspunkt for gjennomføring av tiltak som kan gjøres i et samspill.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: I løpet av planperioden jobbes det for å etablere en arena for deling av kunnskap som gjelder klimatilpassing mellom lokale aktører (både offentlige og private).

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: ByLab.

Resultat: Ikke igangsatt.

2. Tilpasning til klimaendringer

Oppdatere ROS analyser

Tiltak: Oppdatere alle ROS analyser med effekter av klimaendringer ut fra nyervervet kunnskap fra forrige planperiode. Supplere med tilleggsanalyser om nødvendig.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Helhetlig ROS skal gjennomgås ifm Strategidokumentet og det vurderes tiltak/ressurser i denne gjennomgangen.

Tiltak: Utvikle og utarbeide en sårbarhetsanalyse med tiltaksplan som blant annet er rettet mot klimaendringer ved områdene som Larvik havn har ansvaret for.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Larvik havn.

Resultat: Høsten 2015 gav Larvik kommune et oppdrag til NGI de skulle gjennomføre en vurdering av ekstremnedbør, skred, flom, stormflo og havnivåstigning i Larvik og Lardal kommune.

Det ble sammen med NGI etablert en arbeidsgruppe der Lardal kommune og LHKF deltok. Fokusområdene i rapporten for LHKF er stormflo og havnivåstigning for trafikkhavner og småbåthavner.

LHKF vil trekke på konklusjonene i rapporten og utvikle en langsiktig strategi og innarbeide dimensjoneringskriterier i fremtidige prosjekter. Sårbarhetsanalyser og studier i forkant av prosjekter vil bli utviklet.

Ta i bruk kjent kunnskap

Tiltak: Iverksette tiltak ut fra kjent kunnskap om klima og klimatilpasning fra tidligere og fra innhentet kunnskap i forrige og kommende planperiode.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle virksomhetsområder.
Spesielt: Sentraladministrasjonen, Larvik Havn, Eiendom og Areal og teknikk.

Resultat: Delvis igangsatt.

Helse og omsorg: Klima- og energiplanen er delt i tjenestoområdet og gjennomgått i ledermøtet.

Larvik Havn har i alle infrastrukturprosjekter fokus på klimaendringer der nyetableringer eller modifiseringer er basert på erfaringer fra tidligere prosjekter i tillegg til ny kunnskap om de utfordringene klimaendringene utgjør.

Eiendom: Ivaretas ved vurderinger i de enkelte prosjektene.

Sentraladministrasjonen: Vedtatte tiltak fra Helhetlig ROS gjennomføres i perioden 2017-2018.

Areal og teknikk: KMT- Øya: Virksomhetens satsingsområder er fokus på overvannshåndtering. Dette er et typisk klimafenomen og det foretas fortløpende risikovurderinger i denne sammenheng. Det er blant annet gjort omfattende tiltak på Rødberg og Holmejordet etter «monsterregnet» i 2015 og det er kjøpt inn en egen sluktømmerbil til tømning av kommunes veisluk og sandfang.

Tiltak: Implementere kunnskap om klima og klimatilpasning i all drift og forvaltning ut fra kjent kunnskap fra tidligere og fra innhentet kunnskap i forrige og kommende planperiode.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle virksomhetsområder,
spesielt: Sentraladministrasjonen, Larvik Havn, Eiendom og Areal og teknikk.

Resultat: Delvis igangsatt.

Helse og omsorg: Klima- og energiplanen er delt i tjenestoområdet og gjennomgått i ledermøtet

Larvik Havn: LHKF vil trekke kunnskap fra tidligere rapporter, samt sørge for at nøkkelpersonell får tilført nødvendig kompetanse, slik at havnens drift og forvaltning er i tråd med klimautviklingen.

Eiendom: Ivaretas ved vurderinger i de enkelte prosjektene.

Sentraladministrasjon: Ny kunnskap om klima og klimatilpasning vil deles i organisasjonen og gjennomgås med tanke på tiltak som må gjennomføres.

Areal og teknikk: KMT- Øya: Dette implementeres blant annet gjennom virksomhetens mål i strategidokumentet.

Tiltak: Larvik kommune skal i all arealplanlegging og alle prosjekter ta hensyn til konsekvensene av klimaendringer, blant annet ekstremnedbør, større fare for ras og utglidninger, stormflo og havnivåstigning.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk, Eiendom, Larvik Havn KF.

Resultat: Delvis igangsatt.

Larvik Havn støtter seg til gjeldende offentlige planverk, forskrifter og prosesser, samt internasjonale rapporter utviklet av PIANC (Permanent International Association of Navigation Congress). PIANC er en global organisasjon som består av fagpersonell som utvikler veiledninger og rapporter som kan eksempelvis danne grunnlag ved prosjektering av havnerelatert maritim infrastruktur.

Eiendom: Ivaretas ved vurderinger i de enkelte prosjektene.

Areal og teknikk: KMT-F: Overvann infiltreres og fordrøyes i størst mulig grad på nye VA-anlegg. Alle kommunale overvannsanlegg dimensjoneres for 40 % større kapasitet enn det historiske nedbørsdata skulle tilsi.

Resultat: Temaet tas opp i alle oppstartmøter for nye reguleringsplaner i referatmalen for oppstartmøter er klima eget punkt for drøfting.

Tiltak: Innføre pålegg om at takvann skal kobles fra eksisterende overvannssystem der det stedlige forhold er egnet for dette. Dette skal sørge for mindre belastning på systemene ved ekstremnedbør og redusere skadeomfanget på infrastruktur og eiendom.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Det er gjort forberedelser for å gå ut med pålegg om frakopling av takvann i et tettbygd område.

Samhandling og kunnskapshøving

Tiltak: Påvirke statlige tilskuddsordninger for blant annet å få bedre ordninger innenfor regionalt miljøprogram og SMIL-ordningen.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Medarbeider fra Landbruk har deltatt i utvalg på fylkesnivå som har arbeidet med å forbedre tilskuddsordningene innenfor RMP og SMIL.

Tiltak: Være aktiv pådriver overfor landbruksnæringen for å utnytte statlige tilskuddsordninger for å bedre tilpasning til klimaendringer i landbruket.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Tilskuddsordningene er gjennomgått på det årlige møtet med landbrukets organisasjoner.

Tiltak: Være aktiv pådriver overfor skogbruksnæringen i forhold til å fremheve skogens rolle i klimasammenheng. Bindingen av CO2 dokumenteres gjennom skogtakstene fra 2006 og 2019/2020 og fremtidige skogtakster, jf. høringsinnspill fra Fylkesmannen i Vestfold.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Skogbrukssjefen har deltatt på skogdager som har vært arrangert i kommunen.

Tiltak: Etablere tverrfaglig samordning i kommunen hva angår tilpasning til et klima i endring: I all arealplanlegging må forhold knyttet til overvann, flom, havnivåstigning, ras osv. vurderes og arealbruk må tilpasses dette. For å få til fremtidsrettede og helhetlig gode løsninger må dette komme inn allerede i tidlig planfase. Tverrfaglig samarbeid mellom de ulike fagsektorer er avgjørende for å kunne ivareta en helhetlig klimatilpasning og overvannshåndtering, inkl. å integrere blant annet flomveiplanlegging og overvannshåndtering i planarbeidet i en tidlig fase. Etablere en formell tverrfaglig samarbeidsgruppe i forbindelse med alt planleggingsarbeid bestående av de ulike fagsektorene – f.eks. teknisk sektor, plan/byggesak, beredskap osv.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Det er etablert rutiner for samhandling med KMT i byggesaker.

I bestemmelsene til kommuneplanens arealdel § 2-12, er kravene til miljøoppfølging og overvåking, listet opp. Følges allerede opp i den enkelte planprosess.

Tiltak: Kunnskapsheving om tilpasning til et klima i endring:

Gjennomføre kompetanseheving i ledning- og overvannsteknologi for å møte økte utfordringer med blant annet overvann.

Tilrettelegge for større tilgjengelighet på overordnede rapporter og planer (flomplaner, beregninger for bekkekapasitet, geotekniske undersøkelser, etc.) tverrsektorielt, slik at alle virksomheter/avdelinger har best mulig grunnlag til å foreta de vurderinger som skal i forbindelse med arbeidet.

Tilrettelegge for kunnskapsheving for ny tilkommet kunnskap i planperioden.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Delvis igangsatt.

Larvik Havn vil kontinuerlig vurdere intern kompetanse og behov for eventuelle tiltak for å styrke denne.

Eiendom: Dette skjer i samarbeid med andre virksomheter i kommunen. Ved BREEAM sertifisering av nye formålsbygg kanaliseres/samordnes LK miljøstrategi.

Sentraladministrasjon: Larvik kommune deltar i EU-prosjekt «Evoked» hvor klima og klimatilpasning har hovedfokus, der også en gruppe innbyggere i Larvik skal delta.

Areal og teknikk: Interne geotekniske rapporter er tilgjengeliggjort gjennom kartsystemet. Opplæring av bruk er gitt internt der det er aktuelt i tjenesteområdene Larvik kommunale eiendom og Areal og teknikk.

KMT-Øya: . Det har vært arrangert en rekke kurs og konferanser som relevante ansatte har deltatt på. Virksomheten vurderer å gå til innkjøp av ytterligere flomhåndteringsutstyr i tillegg til det som allerede er anskaffet. Det er informert om den nye NOUen som omhandler overvann og finansiering av tiltak. Ny lov er forventet i 2018. Kartlegging av mulige farer for oversvømmelse og overvannshåndtering er de viktigste målene til virksomheten.

Virksomheten vil i løpet av planperioden øke kompetansen innen flom og tidevannsstormer. KMT-Forvaltning: Flere medarbeidere har deltatt på aktuelle kurs. Norsk vann har bidratt med gode rapporter om urban hydrologi. Medarbeidere fra flere virksomheter har deltatt i overvannsprosjekt i regi av Vestfold Fylkeskommune.

Resultat: Flere medarbeider har deltatt på kurs og konferanser med klimatilpasning som tema våren 2017.

3. Areal og transport

Arealbruk og Plan- og bygningsloven som virkemiddel

Tiltak: Arealutviklingen i Larvik skal ha høy arealeffektivitet innenfor de langsiktige utviklingsgrensene for Larvik by og innenfor det langsiktige utbyggingsmønsteret for Stavern, Helgeroa, Tjøllingvollen og Kvelde. 70 % av utviklingen skal skje innenfor Kommunedelplan for Larvik by, mens resterende 30 % skal skje innenfor Stavern, Helgeroa, Tjøllingvollen og Kvelde.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt Er forankret i kommuneplanens arealdel og kommunedelplanene og er grunnlaget for alle arealdiskusjoner. Gjennomføres løpende.

Tiltak: Utbygging innenfor og inntil eksisterende byer og tettsteder vil redusere energibruk og klimagassutslipp.

Revidere bestemmelsene om energi i Kommuneplanens arealdel og kommunedelplanene for Larvik by og Stavern by.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Energikrav er allerede gjort gjeldende gjennom bestemmelsene til kommuneplanens arealdel og de to kommunedelplanene for perioden 2015 – 2027. Revisjon av bestemmelsene starter opp i 2018 og vedtas av nytt kommunestyre senhøstes 2019. Ref. vedtatt kommunal planstrategi.

Tiltak: Utarbeide mal/kravspesifikasjon for mobilitetsplaner. Hvordan ansatte og kunder skal kunne komme til og fra næringen som planlegges på en mer miljø- og helsebringende måte.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt.

Tiltak: All ny bebyggelse skal planlegges og utformes med sikte på lavest mulig energibruk. Byggverk og tilhørende infrastruktur skal lokaliseres, plasseres og utformes med hensyn til energi-effektivitet og fleksible energiløsninger, tilpasset lokale forhold.

Ny bygningsmasse innenfor konsesjonsområde for fjernvarme i Hammerdalen skal bygges ut med vannbåren varme, slik at det er mulig å knytte det til eksisterende fjernvarmeanlegg.

Utenfor konsesjonsområdet skal energiforsyning og bruk av ny fornybare energikilder/løsninger skje i henhold til teknisk forskrift.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt.

Tiltak: Kompetanseheving av plan og utviklingsansvarlige i kommunen innenfor «Arealbruk og Plan- og bygningsloven som virkemiddel».

Kompetansehevingstiltak tilbys også utviklingsansvarlige utenfor kommunen der det er mulig.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt.

Tiltak: Utbygningsmønstre og transportsystem skal samordnes med sikte på redusert transportbehov og reduserte utslipp av klimagasser. Larvik kommune skal legge vekt på utvikling av kompakte byer og tettsteder, og bygge tett rundt kollektivknutepunkter. Larvik kommune skal gjennomføre tiltak som gjør sykling og gange trygt og attraktivt. Samtidig skal naturverdier og muligheter for friluftsliv i nærmiljøet bevares, jf. Statens forventningsbrev til kommunene 2017.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt.

Tiltak: Larvik kommune skal i sin kommuneplan eller i egen kommunedelplan innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og sikre mer effektiv og miljøvennlig energiomlegging. Tiltakene i planen må forankres og integreres i «daglig drift», andre kommuneplaner, økonomiplaner osv, jf. Statens forventningsbrev til kommunene 2017.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk, Eiendom, Sentraladministrasjonen.

Resultat:

Eiendom: I forbindelse med pågående EPC prosjekt så ivaretas dette. Det pågår også planlegging om etablering av en biogass fyllestasjon.

Sentraladministrasjonen: Tiltak vurderes ifm Strategidokumentet.

Tiltak: Ved oppstart av planarbeid og forhåndskonferanser skal det, når det er aktuelt orienteres om statens føringer om bruk av tre, samt avklare hvordan dette eventuelt kan følges opp. Dersom det er aktuelt skal det lages regulerings-bestemmelser som tas inn i vedkommende reguleringsplan eller at det tas inn i byggesaken.

Dette punktet settes opp i malen for oppstartsmøter i plansaker og i malen for forhåndskonferanser i byggesaker.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ikke igangsatt.

Egen bygningsmasse

Tiltak: Breeam er et klassifiseringssystem som sikrer at byggeprosjekter får en dokumentert database over alle de viktigste miljøaspektene ved bygget. Breeamsertifisering skal vurderes i alle nybygg.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Det er gjennomført BREEAM innføringskurs for to ansatte våren 2017. Det blir gjennomført BREEAM AP godkjenning for en ansatt ila høst 2017. Dette blir vurdert i alle nye prosjekter.

Tiltak: I alle nye kommunale bygg eller ved rehabiliteringer skal tre vurderes i bærende konstruksjoner og fasader alene eller i kombinasjon med andre materialer. Dette gjøres i forbindelse med mulighetsanalyser, f.eks. med bruk av LCC analyseverktøy.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Dette blir vurdert i alle nye prosjekter.

Tiltak: Larvik kommune skal i løpet av planperioden gjennomføre et byggeprosjekt som pilot innenfor f.eks. massiv tre, Breem sertifisering, valg av lokal stein som byggemateriale el. Prosjektets erfaringer og kunnskap skal deles med andre aktører, f.eks. næringslivet, utbyggere, entreprenører, fagfelt og rådgivere.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Planlagt til 2018, Når det gjelder de planlagte omsorgsboligene i Kvelde så vil dette bli brukt som et pilotprosjekt.

Tiltak: Utarbeide oversikter og rapporter vedrørende status på vedlikehold etterslep.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt, Pågår fortløpende, Kartlegging med tilstandsanalyse/vedlikeholdsplan utført av ekstern ekspertise starter høsten 2017.

Mindre miljøbelastende kommunal kjøretøypark

Tiltak: Det utarbeides en plan i løpet av 2017 for utskifting av kommunale kjøretøyer til fossilfrie (el, hydrogen og biogass) etter hvert som de utrangeres/fornyes, jf. KST-sak 138/16.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen, Helse og Omsorg.

Resultat: Igangsatt. Planen er under arbeid, kostandene forbundet med overgang til fossilfrie kjøretøy belyses i planen.

Tiltak: Den kommunale kjøretøyparken skal bestå av kjøretøy som har redusert forbruk og utslipp. Minimum 10 % av kommunens bilpark skal bestå av el-, hybrid- eller andre alternative drivstoff-biler og det skal skje en kontinuerlig utvidelse av andelen. Biler med konvensjonell teknologi skal ved innkjøp vektes med hensyn til utslipp og andre miljøkriterier, f.eks. dekk-kvalitet, livssyklusanalyse m.m. Ved nyinnkjøp av maskinpark skal det vektes på miljøkriterier som utslipp og eventuelt andre relevante miljøkriterier for den type maskin som skal kjøpes inn. Dette er i tråd med vedtak KST-110/12.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Igangsatt

Sentraladministrasjonen har to biler, begge er hybrid.

Areal og teknikk: KMT-øya: Virksomheten er en aktiv bidragsyter i arbeidet med å etablere fyllestasjon for bio-drivstoff og vil spesifisere motorer med dette drivstoffet i fremtidige anskaffelser der det er mulig dersom denne kommer på plass.

Redusert utslipp transport

Tiltak: Plan for utbygging av ladepunkter for el- og hybridbiler revideres og det innarbeides fyllestasjoner for hydrogen og biogass i løpet av 2017, jf. KST-sak 138/16.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: Landstrømløsning for Color Line, Superspeed ble etablert i mai 2016. Larvik havn vurderer videre i samarbeid med andre havner om en etablering av landstrøm for container- og bulkskip.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Larvik Havn.

Resultat: Igangsatt. Prosess pågår i samarbeid med andre havner og havneorganisasjoner.

Tiltak: Det etableres en jernbaneterminale på Sika-tomta innen utløpet av 2017.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Larvik Havn.

Resultat: Igangsatt. Anlegget åpnes i 2018.

Tiltak: Legge til rette for telefonmøter og videomøter i den kommunale virksomheten som reduserer transportbehovet i forhold til møtevirksomhet.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjon.

Resultat: Igangsatt. Det er lagt til rette for dette i mange møterom. Utstyr er mulig å låne der ikke dette finnes.

Tiltak: Kjøretøy som benyttes til innsamling av avfall fra husholdninger og hytter skal bruke biogass som drivstoff. Dette skal skje senest fra start ny avtale om renovasjon med eksternt firma (01.11.2019). Tiltaket forutsetter at det etableres fyllestasjon for biogass i Larvik.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ny anskaffelse er under utarbeidelse. Tidspunkt for anskaffelse er avhengig av at fyllestasjon for biogass er etablert i Larvik.

Tilrettelegge for kollektiv, sykkelbruk og gange

Tiltak: Tilrettelegge for sykkelbruk og gange gjennom strategidokumenter, kommuneplaner, reguleringsplaner, temaplaner og annet der Larvik kommune har virkemidler for dette. Det skal være attraktivt og trygt å sykle og gå for folk flest. Å satse på sykkel har svært mange positive effekter. Å overføre transport fra bil til sykkel er et miljøvennlig tiltak. Ansvar for miljørettet helsevern ligger hos kommunen, og innbefatter en rekke faktorer, der eksempelvis støy og forurensning er viktige elementer. Det er helt klart et meget effektivt tiltak i denne sammenhengen å la bilen stå, og heller ta sykkel.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk, Helse og omsorg.

Resultat: Igangsatt.

Areal og teknikk: Sykkelhotell er etablert ved Larvik jernbanestasjon våren 2017. Det er bevilget 2 mill kr ekstra midler til vedlikehold av gang- og sykkelveiene fra vintersesongen 2016/2017.

I planprosesser har dette kontinuerlig fokus.

Tiltak: I forbindelse med Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2014, jf. Innst 260 S (2013-2014), ble det opprettet en tilskuddordning til tiltak for økt sykkelbruk i kommuner og fylkeskommuner. Samferdselsdepartementet har gitt Statens vegvesen i oppdrag å administrere ordningen. Bedre fremkommelighet og reduserte avstandskostnader er ett av hovedmålene i Nasjonal transportplan for 2014-2023. Til hovedmålet er det knyttet et etappemål om at fremkommeligheten for gående og syklende skal bedres.

Larvik kommune ønsker å inngå en sykkelby avtale, dette er en avtale mellom kommunen, Vestfold fylkeskommune og Statens vegvesen. En sykkelbyavtale er en avtale som skal fremme satsingen på bruk av sykkel både i jobb og fritid. Kommunen søker om midler til tiltak som skal øke sykkelbruken. Kommunen må stå for 50 % av finansieringen.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Vedtak foreligger fra kommunestyre 29.3.2017 om å inngå avtale med Vestfold Fylkeskommune og Statens vegvesen om Larvik som sykkelby. Det er startet en prosess for etablering av to-tre sykkelstasjonspunkter i Larvik.

Tiltak: Det utarbeides en kommunalteknisk plan som inneholder handlingsplan for trafiksikkerhetstiltak i kommunen. Fremdeles fokus på trafiksikkerhet for alle trafikantgrupper, men spesielt for myke trafikanter.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Kommunal teknisk plan er vedtatt.

Tiltak: Videreføre sykkelopplæring for barn og unge – fremtidens arbeidsreisende.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Kultur og oppvekst.

Resultat: Igangsatt.

Skole:

Mesterfjellet: Gjennomført gå-/sykle-aksjon, og FAU arrangert "sykkelveld".

Østre Halsen skole: Vært deltager på "Skoletråkk" i regi av Larviksyklistene. FAU ved skolen jobber aktivt for å redusere foreldrekjøring til og fra skolen.

Berg har gjennomført den årlige opplæring på sykkel. Nærmiljøutvalget og skolen har samarbeidet tett om å påvirke bevilgende myndigheter til å etablere nye sykkelstier der barn har skolevei.

Langestrand skole har vært med på "Skoletråkk" og FAU/SU har arrangert sykkelreparasjonsdag i april.

Brunla: Har satt opp nye sykkelstativ. De oppfordrer elevene til å sykle eller gå til fellesaktiviteter i Larvik. Er med på "Opptur" på 8. trinn.

Sky skole har gjennomført sykkelopplæring.

LLS gjennomfører også sykkelopplæring for de deltakere som ønsker det. Avdeling Norskskolen har våren 2017 fått 10 sykler til bruk til opplæring.

Tiltak: Larvik kommune ønsker at alle skolebarn som bor innenfor en omkrets av 6 km, skal ha en skolevei som gjør at de kan gå og sykle til skolen hele året. Det skal i planperioden iverksettes tiltak for å bedre vedlikehold, både sommer og vinter på de kommunale gang- og sykkelveiene.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Økt vinterdrift av sykkelveier er iverksatt. Det er bevilget 2 mill. kr ekstra midler til vedlikehold av gang- og sykkelveiene fra vintersesongen 2016/2017. Det er planlagt reasfaltering av 1,3 km fortau og gang-/ sykkelveier i 2017.

Tiltak: Tilrettelegge for el-sykkel til korte tjenestereiser internt i kommunen ved de ulike arbeidsplassene.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Igangsatt.

Helse og omsorg: Det er anskaffet el-sykler og dette benyttes stadig mer i sommerhalvåret.

Larvik Havn vil legge til rette for økt bruk av sykkel i arbeidet. Det er per i dag anskaffet sykler til bruk i tjenesten. El-sykler vurderes. Saken er drøftet i allmannamøte og alle ansatte er positive til tiltaket.

Kultur og oppvekst: Larvik læringscenter vurderer å kjøpe inn el-sykkel som skal brukes av ansatte som har undervisning på flere steder.

Sentraladministrasjonen: El-sykkel er kjøpt inn og brukes i F7.

Tiltak: Tilrettelegge for dusjmuligheter på de ulike arbeidsplassene.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Igangsatt.

Helse og omsorg: Det er dusj tilgjengelig på de fleste arbeidsplassene i Helse og omsorg, men noen arbeidsplasser blant annet en del av boligene for funksjonshemmede mangler dusj på arbeidsplassen.

Larvik Havn: Det er lagt til rette for dusjmuligheter i ett av kontorbyggene som LHKF disponerer. Dusjmuligheter legges til rette i alle kontorbygg.

Eiendom: Blir prioritert utført ved tilbakemeldinger/behov. For tiden pågår det et prosjekt med å få utvidet kapasiteten på Gjærdal 12 (IT- avdelingen).

Kultur og oppvekst:

Skole: På alle skolene er det mulighet for dusj for de ansatte.

LLS: Det er dusj på opplæringssteder, men disse fremstår som ikke innbydende og benyttes derfor ikke. Det må vurderes en oppgradering.

Sentraladministrasjonen: Er dusj i dag i Feyersgate. Vurderes flere. Finnes i dag i ByLab.

Tiltak: Arbeide for et effektivt og attraktivt kollektivtilbud, herunder fokusere på muligheter for nye endrede kollektivruter, flere avganger, redusert reisetid, god regularitet, reduserte takster og bedre ventelokasjoner.

Søke samarbeid og ta initiativ overfor aktuelle aktører for å påvirke gjennomføring av mer fleksible, kostnadseffektive og miljøvennlige transportløsninger i Larvik.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Alle.

Resultat: Igangsatt.

Larvik kommune v/Planavdelingen har innledet et samarbeid med Vestfold kollektivtrafikk med tanke på nytt og optimalisert rutetilbud i Larvik.

Tiltak: Larvik kommune og lokalt næringsliv ser på muligheten for samarbeid rundt miljøeffektive transportmidler, f.eks. el-sykkel, kollektiv.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: ByLab.

Resultat: Ikke igangsatt.

4. Stasjonært energiforbruk

ENØK og energiledelse i kommunen

Dette innebærer optimal energitekniske/økonomisk utnyttelse av tilgjengelige energiresurser. Det må foretas kartlegging av byggenes og anleggenes potensial og tiltak innarbeides i årlige budsjetter eller fremmes eventuelt i egen sak(er).

Tiltak: Gjennomføre ENØK-analyser for kommunale bygg ved hjelp av klima- og energistyringssystemer.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. I fase 1 er det inngått kontrakt med Siemens, anbefalte tiltak blir vurdert og bestemt høsten 2017. Alle sykehjem og to skoler er hittil kartlagt.

Tiltak: Gjennomføre ENØK-analyser for kommunale anlegg ved hjelp av klima- og energistyringssystemer.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Delvis igangsatt. Energivurdering er gjennomført for Lillevik renseanlegg.

Tiltak: Etablere gode rutiner for oppfølging av klima- og energistyringssystemet. Styrke energiledelse, kartlegging av forbruk, energioppfølging i drift, iverksetting av tiltak, opplæring og kontinuitetsoppfølging av drift og vaktmestertjenester, energiledelse ved nybygging og rehabilitering av kommunale bygg.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Fortløpende, Eiendom har en stilling som energirådgiver, men tjenesteområdet har stort behov for kompetanseheving på driftstekniker/vaktmesterkorps nivå.

Tiltak: Iverksette ENØK tiltak etter funn i analysene.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Tiltak for første del av byggene bestemmes høsten 2017.

Tiltak: Etablere gode rutiner for oppfølging av klima- og energistyringssystemet. Styrke energiledelse, kartlegging av forbruk, energioppfølging i drift, iverksetting av tiltak, opplæring og kontinuitetsoppfølging av drift av kommunaltekniske anlegg.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: Iverksette ENØK- tiltak etter funn i analysene.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Tiltak for første del av byggene bestemmes høsten 2017.

Tiltak: Vurdere varmepumpe med avløpsvann som varmekilde på Lillevik renseanlegg.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: Alle kommunale bygg sine muligheter for energiøkonomisering kartlegges i løpet av 2017 og tiltak med nedbetalingstid mindre enn 10 år gjennomføres innen 2020, jf. vedtak KST-sak 138/16.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Alle sykehjem og to skoler er kartlagt og forslag på energisparende tiltak mottas høst 2017. EPC portefølje nummer to blir planlagt etter sammenslåingen med Lardal kommune.

Tiltak: Larvik havn skal jobbe for energiøkonomisering i alle nye prosjekter. Det skal utvikles en handlingsplan for modernisering av eksisterende materiell og inventar i løpet av planperioden.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Larvik Havn KF.

Resultat: Igangsatt. ENØK plan er utarbeidet for LHKF.

Tiltak: Det etableres et energiteam i kommunen i løpet av 2017 som spesialiserer seg på området og er en ressurs for hele kommunen.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Ikke igangsatt.

Valg av energiløsninger ved nybygg og rehabiliteringer i kommunal virksomhet

Bygninger som reises i dag antas å ha en levetid på minst 50 år. Energibruk representerer 15-20 % av en bygnings årlige driftskostnader. Med denne bakgrunn er det viktig å velge et energianlegg som gir lave årlige utgifter og utslipp.

Tiltak: I kommunens egne nybygg-prosjekter skal det arbeides for et lavere spesifikt nettoenergiforbruk enn det til enhver tid gjeldende myndighetskrav. Boligforvaltning. Ved skifte av framleietaker i en kommunalt disponert bolig, skal den aktuelle boligen opprustes teknisk til en vedtatt minstestandard, og muligheten for å installere eller utbedre energibesparende løsninger skal vurderes både hva gjelder oppvarming og elektriske artikler.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Når det gjelder nybygg blir dette fulgt opp i de enkelte prosjektene. Boliger blir oppgradert til minstestandard ved leietakerskifte.

Tiltak: Potensialet for lønnsomme energiltak i kommunale bygg kan ofte være over 20 % av energibruken eller mer. Stram økonomi, lav kapasitet og manglende kunnskap til nye metoder er ofte årsaken til at kommunene ikke gjennomfører energiltak, selv om disse i lengden er svært lønnsomme.

Innarbeide rutiner for å ta miljøhensyn i energianskaffelse til bygg. Vurdere EPC for hele eller deler av bygningsmassen i Larvik kommune.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Vil bli vurdert/evaluert i forbindelse med gjennomføringen av EPC prosjektet.

Innarbeides i prosedyrer for prosjektanskaffelser i TQM.

Tiltak: Utrede og utvikle alternative energiforsyning til nybygg og eksisterende bygningsmasse.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Vil bli vurdert/evaluert fortløpende.

Redusere lekkasjemengder på vannledningsnett og utskifting av ledningsnett. Redusere fremmedvann i avløpssystemet

Gjennom å redusere lekkasjer reduseres produksjonsbehovet for vann og dermed energibruk.

Tiltak: Gjennomføre fremdrift i utskifting av hovedledninger for vann jf. KOU vann og avløp 2014-2017 og (ny) kommunalteknisk temaplan 2018-2021.

Økt oppmerksomhet mot uregistret vannforbruk slik som fontener, idrettsanlegg, kirkegårder og hager.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Årlig utskifting av vannledninger pågår.

Tiltak: For å redusere energiforbruket i kommunens renseanlegg: Redusere mengden med vann som kommer inn på det kommunale avløpsnett og som ikke krever rensing jf. KOU vann og avløp 2014-2017 og (ny) kommunalteknisk temaplan 2018-2021.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: Larvik kommune skal planlegge og tilrettelegge tiltak på avløpsnettet som begrenser forurensing på avveie og reduserer fremmedvannmengder til renseanleggene, jf. Statens forventningsbrev til kommunene 2017.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Omhandles i kommunalteknisk plan.

Tiltak: Innarbeide rutiner for å ta miljøhensyn i energianskaffelse til kommunaltekniske anlegg.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt. Krav om miljøhensyn tas med i anbudsforespørsler. Det er fokus på dette gjennom at Kommunalteknikk er miljøsertifisert etter ISO 14001 og blir revidert på miljø årlig av eksternt firma.

Plan- og bygningsloven som virkemiddel

Tiltak: Stimulere til alternativ energibruk gjennom prosesser etter plan- og bygningsloven (eks. forhåndskonferanser).

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt, er ivaretatt gjennom bestemmelsene til kpl arealdel § 2-7, pkt. 5.

5. Forbruk og avfall

Kildesortering

Tiltak: Alle skoler går gjennom dagens rutiner for avfallhåndtering og legge til rette for kildesortering. Gjennom elevmedvirkning ta en gjennomgang på den enkelte skole. Vurdere tverrfaglig samarbeid. Økt kompetanse.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Kultur og oppvekst.

Resultat: Igangsatt:

Skole:

Tjodalynng skole: Har kildesortering i alle klasser, SFO og personal. Deltatt i aksjon vårrydding. FAU har i samarbeid med skolen gjennomført dugnad.

Berg skole: Oppstart av matsortering med elever pr 1.1.17.

Mesterfjellet: Har en godt etablert kildesorteringsordning.

Østre Halsen skole: Har kildesortering i alle klasser og i personalet (mat, papir, plast og rest). Deltatt i Aksjon vårrydding.

Ra ungdomsskole setter i gang med kildesortering i fire ulike fraksjoner, herunder kompostering og kjøkkenhage.

Hedrum ungdomsskole: Har begynt å sortere matavfall fra 01.03.17.

Mellomhagen deltar i Aksjon vårrydding.

Stavern: Deltatt i Aksjon vårrydding og har kildesortering på skole og SFO.

Hvarnes skole: Har kildesortering i alle klasser og i personalet (mat, papir, plast og rest). Deltatt i Aksjon vårrydding.

Brunla: Kildesorterer i alle klasserom og i kantina. Har vært med på ryddeaksjonen i kommunen.

Sky skole: Har kildesortering med matavfall og papir i alle klasser. Deltatt i aksjon vårrydding. Elevene rydder skolens område hver måned.

LLS har kildesortering, og vi sørger for at ansatte og deltakere har rutiner for å kildesortere. Det er imidlertid behov for innkjøp av nye kildesorteringsbokser.

Tiltak: Det skal opprettes kildesortering i alle kommunale bygg tilpasset virksomheten som er i bygget.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Eiendom.

Resultat: Igangsatt. Nye prosjekter leveres med nedgravde sorteringsanlegg, det er planlagt sorteringsanlegg på 4 sykehjem i 2017 og resterende bygg utføres etter tur og midler.

Tiltak: Larvik Havn skal gjennom sin utvikling av havnen legge til rette for god kunnskap og riktige holdninger slik at alle ansatte og anløp til anlegget følger opp og etterlever rutinene for kildesortering.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Larvik Havn.

Resultat: Igangsatt: Det er i dag etablert et avfallssystem for havnen. Rutiner skal etableres for å kartlegge status (stikkprøver) i samarbeid med VESAR.
Det er etablert en egen mottaksordning for skipsavfall.

Tiltak: Det gis informasjon rettet mot hytteeiere med fokus på god kildesortering.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Igangsatt: Årlig annonsering om renovasjon i ØP/sommerposten gjennomføres.

Tiltak: Larvik kommune gir i samarbeid med VESAR økt informasjon om farlig avfall. Hensikt er å få til felles opplegg for økt utsortering av farlig avfall fra husholdninger og hytter.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: Økt fokus på avfallsplaner og kontroll av avfallsplaner og gjennomføring i saker godkjent av kommunen og prosjekter i kommunens regi.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk, Eiendom.

Resultat: Delvis igangsatt.

Eiendom: Blir gjennomført i alle Eiendoms prosjekter.

Avfallsreducerende tiltak

Tiltak: Videreføre gjenbruk av glemt tøy på skolen.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Kultur og oppvekst.

Resultat: Igangsatt. Skolene har ulike ordninger for gjenbruk. For eksempel har Farris naturskole har fått skiftetøy fra Mesterfjellet skole og Kvelde skole sendt klær til Røde kors før sommerferien.

Tiltak: Foreta en gjennomgang av alle kommunens elektroniske systemer og vurdere og tilrettelegge slik at de kan bli «fullelektroniske». For systemer hvor de elektroniske systemene ikke er godkjente som arkiv og hvor det må være papirkopier i tillegg, skal det utredes muligheter for tiltak slik at de kan bli fullelektroniske uten supplerings-systemer med papir.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Sentraladministrasjonen.

Resultat: Ikke igangsatt.

Tiltak: Larvik kommune sammen med VESAR utreder mulighetene for en enklere gjenbruksstasjon på Grinda innenfor prosjektet med gjenvinningsstasjon i løpet av 2017, jf. KST-sak 138/16.

Hovedansvarlig for oppfølging av tiltaket: Areal og teknikk.

Resultat: Ikke igangsatt.

Rapportering på gjennomføring av kommunestyrets vedtak om garantier

Kommunestyret har i sak 263/16 «Søknader om kommunale garantier» gjort følgende vedtak:

1. Med forutsetning om departementets godkjenning, gir Larvik kommune følgende garantier (selvskyldnergarantier):
 - IF Fram kr 10 440 000
 - Halsen IF kr 1 430 000
 - Nesjar IF kr 2 492 000
 - Nanset IF kr 1 161 000
 - Larvik Turn & IF kr 969 000
2. Garantitiden settes til maksimalt 10 år.
3. Garantibeløpene reduseres i takt med nedbetaling av de lånene det stilles garanti for.
4. Garantiene gjøres gjeldende med forbehold om realistiske nedbetalingsplaner av lånene uten bruk av kommunalt investeringstilskudd (kommunal medfinansiering).

Det er mottatt søknad fra Halsen IF på 1 mill kr. Søknaden er vurdert som tilfredsstillende i forhold til de kravene som er stilt i KST-sak 263/16. Søknaden er videre godkjent av departementet v/ Fylkesmannen og deretter videreformidlet til Halsen IF. Garantien har trådt i kraft.

Kommunestyret har videre i sak 059/17 «Søknad om kommunal garanti – Larvik golfklubb» innvilget klubben en garanti på kr 500 000. Dette vedtaket er innenfor grensen for hva som trenger godkjenning av departementet og er derfor videreformidlet Larvik golfklubb. Garantien har trådt i kraft.

Det er ikke behandlet/gitt ytterligere garantier i 2. kvartal 2017.

Økonomisk oversikt drift

Det mest sentrale begrepet i driftsregnskapet er netto driftsresultat. Det forteller om kommunen har greid å dekke sine løpende utgifter, inkl. renter og avdrag, med de ordinære driftsinntektene.

Tall i mill kr

2013	2014	2015	2016		Regulert budsjett 2017	Periodisert budsjett 2017	Regnskap 1. halvår	Regnskap % av per. budsjett
Driftsinntekter								
-92,7	-97,7	-109,6	-114,8	Brukerbetalinger	-119,5	-56,2	-54,4	96,7
-289,6	-313,0	-298,8	-311,8	Andre salgs- og leieinntekter	-336,3	-171,1	-178,2	104,2
-320,9	-312,9	-330,3	-337,3	Overføringer med krav til motytelse	-232,5	-67,2	-133,5	198,7
-1 066,9	-1 118,3	-1 076,2	-1 129,8	Rammetilskudd	-1 141,7	-617,6	-656,1	106,2
-70,1	-73,9	-113,8	-183,5	Andre statlige overføringer	-195,5	-75,4	-58,4	77,4
-5,8	-5,8	-10,8	-18,0	Andre overføringer	-5,5	-3,8	-8,1	212,4
-915,6	-916,1	-1 012,1	-1 084,8	Inntekts- og formuesskatt	-1 125,8	-546,1	-560,8	102,7
-2 761,7	-2 837,7	-2 951,7	-3 180,0	Sum driftsinntekter	-3 156,8	-1 537,4	-1 649,4	107,3
Driftsutgifter								
1 334,9	1 408,0	1 500,8	1 590,0	Lønnsutgifter	1 600,5	724,4	744,7	102,8
369,2	408,1	421,1	446,8	Sosiale utgifter	430,6	200,8	191,7	95,5
300,1	353,2	387,4	400,9	Kjøp av varer og tjenester som inngår	515,5	238,8	216,1	90,5
448,4	370,0	345,7	335,7	Kjøp av tjenester som erstatter	336,0	162,8	165,8	101,9
259,3	248,1	197,2	213,7	Overføringer	185,9	112,1	129,0	115,0
66,3	110,2	114,6	120,7	Avskrivninger	140,8	46,4	46,4	100,0
-12,6	-23,1	-26,4	-29,6	Fordelte utgifter	-37,4	-19,6	-15,5	78,8
2 765,5	2 874,6	2 940,4	3 078,2	Sum driftsutgifter	3 171,9	1 465,7	1 478,3	100,9
3,8	36,9	-11,4	-101,8	Brutto driftsresultat	15,1	-71,7	-171,2	238,6
Eksterne finansinntekter								
-14,5	-19,3	-13,0	-14,6	Renteinntekter og utbytte	-12,5	-6,2	-8,0	127,7
-43,6	-56,2	-55,1	-37,6	Gevinst finansielle instrumenter	0,0	0,0	-26,8	
-0,6	-0,4	-0,3	-0,1	Mottatte avdrag på lån	-0,4	-0,2	-0,1	44,7
-58,7	-75,9	-68,4	-52,3	Sum eksterne finansinntekter	-12,9	-6,4	-34,9	541,1
Eksterne finansutgifter								
46,3	84,5	85,8	88,6	Renteutgifter og låneomkostninger	68,5	34,3	42,8	125,0
1,4	2,0	37,9	4,4	Tap finansielle instrumenter	0,0	0,0	3,2	
32,6	60,9	73,8	81,1	Avdrag på lån	95,7	47,8	31,7	66,3
0,1	0,2	0,2	0,1	Utlån	0,1	0,0	0,1	271,1
80,3	147,6	197,6	174,2	Sum eksterne finansutgifter	164,2	82,1	77,8	94,7
21,6	71,7	129,2	121,9	Resultat eksterne finansstrans.	151,4	75,7	42,9	56,7
-66,3	-110,2	-114,6	-120,7	Motpost avskrivninger	-140,8	-47,1	-46,4	98,5
-40,9	-1,6	3,3	-100,6	Netto driftsresultat	25,6	-43,1	-174,6	404,9
Bruk av avsetninger								
-59,6	-50,3	-3,0	0,0	Bruk av tidligere års overskudd	-67,4	-67,4	-67,4	100,0
-4,9	-4,7	-5,9	-6,1	Bruk av disposisjonsfond	-7,0	-1,4	0,0	0,0
-45,4	-23,1	-49,8	-34,0	Bruk av bundne fond	-42,4	-39,2	-21,9	55,8
-109,8	-78,0	-58,6	-40,1	Sum bruk av avsetninger	-116,7	-107,9	-89,2	82,7
Avsetninger								
3,9	3,7	1,8	3,2	Overført til investeringsregnskapet	0,0	0,0	0,0	
39,5	3,6	0,0	0,0	Avsatt til dekning av tidl. underskudd	0,0	0,0	0,0	
29,4	38,2	26,6	27,0	Avsatt til disposisjonsfond	91,0	67,4	67,4	100,0
29,3	31,2	27,0	43,2	Avsatt til bundne fond	0,1	0,0	-0,1	-836,8
102,1	76,7	55,3	73,4	Sum avsetninger	91,1	67,4	67,2	99,8
-48,7	-3,0	0,0	-67,4	Regnskapsmessig mer- /mindreforbruk	0,0	-83,7	-196,6	234,9

Økonomikommentarer - drift

Sum driftsinntekter ligger 112 mill kr over periodisert budsjett. Dette kommer i stor grad av økte overføringer med krav til motytelse i forhold til periodisert budsjett, likeledes rammetilskudd og skatteinntekter.

I forhold til 1. kvartalsrapport er endringen stor, dette kommer av at skatteinngangen er økt fra 136,8 mill kr i 1. kvartal til 560,8 mill kr i 2. kvartal.

Brutto utgifter er ca 12 mill kr over periodisert budsjett, mens brutto driftsresultat er 100 mill kr bedre enn periodisert budsjett.

Sum eksterne finansutgifter (netto rente-, og avdragsutgifter) ligger lavere enn periodisert budsjett. Dette resulterer i et netto driftsresultat på negativt 174,6 mill kr mot 43,1 mill kr i periodisert budsjett.

Andre økonomiske oversikter

Beholdning av likvide midler

Tall i mill kr	01.01.2017	31.03.2017	30.06.2017
Kasse/bank	571,2	637,5	716,8
Obligasjoner *	214,0	215,7	193,7
Rentefond*	320,9	303,5	300,2
Utenlandske aksjefond*	72,9	77,4	105,2
Norske aksjefond*	26,4	26,4	27,6
Eiendomsfond*	58,5	58,4	65,9
Sum likvide midler	1 263,9	1 318,9	1 409,4
- POF*	-692,8	-681,4	-713,9
- Skattetrekk	-59,1	-36,6	-44,5
Netto beholdning	512,0	600,9	651,0

Beholdningen av likvide midler er korrigert for kapitalen som ligger i Primæroppgavefondet (POF = Obligasjoner, aksjefond, rente- og eiendomsfond i tabellen over) og avsatt skattetrekk.

Likviditeten er god da kommunen har tatt opp nytt lån i mars 2017 for å finansiere årets investeringer, og refinansierer lån som har forfalt. En annen grunn er at investeringsprosjektene ligger etter budsjettet fremdrift i 2017.

*POF er forkortelse for primæroppgavefondet. Fondet ble opprettet i forbindelse med salg av kraftforetak på begynnelsen av 2000-tallet. Plassering av fondskapitalen er gjort i henhold til egen strategi for fondet, vedtatt av kommunestyret. Ved utgangen av året var fondet plassert i norske og globale aksje- og rentefond, samt anleggsobligasjoner og eiendomsfond.

Langsiktig lånegjeld

Tall i mill kr

	2014	2015	2016	31.03.2017	30.06.2017
Brutto lånegjeld pr 01.01.	2 455,3	2 683,2	3 102,6	3 479,2	3 479,2
Nye lån og refinansiering	1080	560	840,0	500,0	500,0
- Avdrag/innfrielse	-852,1	-140,6	-463,4	-267,6	-272,8
Brutto lånegjeld pr. periodeslutt	2 683,2	3 102,60	3 479,2	3 711,6	3 706,4
- Utlån	-344,4	-362,2	-382,0	-375,6	-395,0
Netto lånegjeld pr periodeslutt	2 338,8	2 740,30	3 097,3	3 336,0	3 311,4
Antall innbyggere	43 258	43 867	44 082	44 082	44 083
Lånegjeld pr innbygger i kr	54 066	62 469	70 262	75 677	75 118

Samlet netto lånegjeld pr 30.06 er på 3 311 mill kr, og tilsvarer kr 75 118 pr innbygger. I 2017 er det refinansiert et lån på til sammen 230 mill kr, i tillegg refinansieres det rullerende to sertifikatlån på til sammen 180 mill kr hver 3. måned. Samlet låneopptak i 2017 er 500 mill kr, hvorav 70 mill kr er Startlån fra Husbanken til videre utlån. 230 mill kr var refinansiering av lån som ble innfridd til forfall, mens 200 mill kr er nye lån for å finansiere årets investeringer.

Netto lånegjeld gikk noe ned i 2. kvartal, men har økt kraftig de seneste årene. Siden 2014 har lånegjelden økt med 972,6 mill kr (41,6 %) som har langt oversteget veksten i driftsinntekter. Dette har ført til at lånegjelden har vokst i forhold til inntektene som skal betjene denne gjelden.

Kommunestyret vedtok i møte 12.12.2001, sak 155/01 Reglement for finansforvaltning i Larvik kommune. Nytt samlet finansstrategi skal vedtas av nytt kommunestyre etter at Lardal og Larvik er slått sammen. Strategien skal dekke lån og forvaltning av gjeld for den nye kommunen, forvaltning av overskuddslikviditet og forvaltning av de midlene som i dag ligger i Larvik kommunes Primærøppgavefond. I forbindelse med denne behandlingen tas det også stilling til hvordan Lardal kommunes fondsmidler skal innarbeides i en samlet strategi.

Tabellene nedenfor viser låneportefølje pr 30.06.2017 eksklusiv formidlingslån fra Husbanken, sammenlignet med vedtatt strategi:

Verdsettelsestidspunkt 30.06.2017

PORTEFØLJE	
Utestående gjeld (finansieringslån unntatt lån til Husbanken) i mill kr.	3 311
Låneporteføljens gjennomsnittlige løpetid	4,26 år
Gjennomsnittlig rente inkl. derivater	2,21 %
Forfall fastrente - rentebindingsperioder	
Mindre enn 1 år	70,92 %
Mellom 1 år og 3 år	20,10 %
Mellom 3 år og 5 år	7,11 %
Over 5 år	1,87 %

Minimum	Normal	Maksimum
30 %	40 %	50 %
10 %	20 %	30 %
15 %	25 %	35 %
5 %	15 %	25 %

Låneporteføljen har pr 30.06. en gjennomsnittlig løpetid på 4,26 år. Det har vært et bevisst valg å øke tid til forfall for å redusere refinansieringsrisikoen. Dette er gjort ved i større grad å velge nedbetalingslån med lang løpetid og bulletlån med lengre løpetid enn tidligere.

Larvik kommune har totalt lån på 860 mill kr som forfaller til betaling i løpet av høsten 2017. Disse lånene må refinansieres, i tillegg til nye lån for å finansiere nye investeringer i 2017. Kommunen har i tillegg to sertifikatlån på tilsammen 180 mill kr som rullerer hver 3 måned.

Porteføljens normale posisjon betegnes som "referanseportefølje". Referanseporteføljen har en gjennomsnittlig bindingstid på 2,5 år. De tillatte avviksrammene medfører at låneporteføljens gjennomsnittlige rentebindingstid kan svinge mellom 1,5 år og 3,5 år. Lånegjelden pr 30.06.2017 har en gjennomsnittlig rentebinding på 1,29 år og ligger litt utenfor de rammer for bindingstid som er vedtatt i finansstrategien. Totalt er 1 291 mill kr av kommunens samlede lånegjeld sikret ved rentederivater og 112,2 mill kr er fastrentelån. Kommunen har en stor andel av gjelden som er rentebundet innenfor ett år, denne er noe høy sammenlignet med gjeldende strategi. Andelen som er rentebundet mellom 3 og 5 år er noe lavere enn vedtatt strategi.

Forslag til ny finansstrategi for gjeld vil bli behandlet av Kommunestyret i forbindelse med kommunesammenslåingen med Lardal kommune. I ny strategi vil det bli foreslått å justere rentebindingsperiodene og andelen fastrente, slik at denne er mer i tråd med slik tallene er per nå.

Lånekostnader og renteinntekter

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Rente- og lånekostnader i mill kr	42,8	34,2	8,6
Renteinntekter i mill kr	7,9	6,2	1,7

Rente- og lånekostnadene er høyere enn budsjettet med 8,6 mill kr. Gjennomsnittlig innlånsrente i porteføljen var 2,21 %, denne er høyere enn pengemarkedsrenten på grunn av rentebindinger.

Stresstest: Økning av rentekostnad med 1 % på finansieringslån

	Andel av gjeld	Balanse mill kr	Endringsparameter	Beregnet tap i mill kr
Gjeld med p.t flytende rente	51 %	1 683	1 %	16,83
Gjeld med fast rente (inkl. rentebindingsavtaler)	49 %	1 628		

Dersom rentesatsen øker med 1 % vil rentekostnaden øke med 16,83 mill kr i året med den rentebindingsandelen Larvik kommune har per 30.06.

Som et resultat av en rekke større lånefinansierte investeringer har kommunens lånegjeld vokst kraftig de senere år.

Som tidligere påpekt (se bl.a. vedlegg til Rammesaken 2017) har dette resultert i at kommunens lånegjeld har blitt høy, både i forhold til tidligere år og i forhold til driftsinntekter og egenkapital samt kommuner det er naturlig å sammenligne med.

Lang avdragstid og særlig historisk lave renter har så langt gjort lånegjelden håndterbar. Dette endres fort derimot skulle rentenivået igjen stige og normaliseres. Med høy lånegjeld vil økte renter slå kraftig inn på driftsresultatet. Med denne bakgrunn ble det utarbeidet konkrete forslag til en handlingsregel for gjeld i vedlegget til Rammesaken 2017.

Ser vi bort fra den relativt lave andelen rentebindinger i år 2 og senere så vil en renteøkning på ett prosentpoeng føre til økte årlige rentekostnader på 33,1 mill kr. Tilsvarende vil en økning på to prosentpoeng føre til en total årlig merkostnad på 66,2 mill kr. Til sammenligning ville slike renteøkninger utgjøre hhv ca 30 % og 61 % av netto driftsresultat for 2016 som var på 109,4 mill kr.

Smertegrensen for renteøkninger bestemmes av både størrelsen på lånegjeld og driftsresultat. En kommune med lav lånegjeld og solide driftsresultater tåler derfor høyere renteøkninger enn en kommune med høy lånegjeld og lave driftsresultater.

Med nåværende lånegjeld på 3 311 mill kr illustrerer tabellen under hvilke konsekvenser renteøkninger har for forskjellige størrelser på netto driftsresultat. Utrekningene her tar ikke hensyn til rentebindinger. I realiteten vil utslagene derfor bli mindre, spesielt det første året. Med disse

forutsetningene så viser tallene i tabellen under eksempelvis at et netto driftsresultat på 100 mill kr vil bli redusert til 33,8 mill kr (en nedgang på 66,2 mill kr) med en renteøkning på 2 prosentpoeng.

Tabellen viser også tydelig at et lavt driftsresultat er mer sårbart for renteøkninger for en gitt lånegjeld, dvs renteøkninger fører raskere til underskudd på driften når driftsresultatet er forholdsviss lavt. I tillegg viser den at et netto driftsresultat på 200 mill kr er i utgangspunktet nødvendig for å håndtere en renteøkning på 6 prosentpoeng når lånegjelden er 3 311 mill kr.

Tall i mill kr

Netto driftsresultat uten renteøkning (mill kr)	Netto driftsresultat med renteøkning (mill kr)					
	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %	6 %
20,00	-13,1	-46,2	-79,3	-112,5	-145,6	-178,7
40,00	6,9	-26,2	-59,3	-92,5	-125,6	-158,7
60,00	26,9	-6,2	-39,3	-72,5	-105,6	-138,7
80,00	46,9	13,8	-19,3	-52,5	-85,6	-118,7
100,00	66,9	33,8	0,7	-32,5	-65,6	-98,7
120,00	86,9	53,8	20,7	-12,5	-45,6	-78,7
140,00	106,9	73,8	40,7	7,5	-25,6	-58,7
160,00	126,9	93,8	60,7	27,5	-5,6	-38,7
180,00	146,9	113,8	80,7	47,5	14,4	-18,7
200,00	166,9	133,8	100,7	67,5	34,4	1,3

Larvik kommune operer historisk sett med stramme driftsbudsjetter som medfører relativt lave netto driftsresultater. Kombinert med en lånegjeld som allerede er høy vil videre økninger i lånegjelden ytterligere redusere det fremtidige økonomiske handlingsrommet til kommunen, spesielt ved renteøkninger.

Denne risikoen for høyere rentekostnader som mulige renteøkninger medfører fremhever nødvendigheten av at fremtidige låneopptak begrenses.

Det ble derfor vedtatt i Fellesnemnda 20. juni 2017 (FEL- 042/17) at det innarbeides en handlingsregel for gjeldsutviklingen i den nye kommunen i forslag til strategidokumentet for 2018-2021. Denne skal bygge på den gjennomgangen av en handlingsregel som allerede er gjort i vedlegget til Rammesaken 2017.

Forslag til endringer i driftsbudsjettet

	Tall i 1000
Interne funksjoner:	
SA - Reversering virkemidler til økning av arbeidsplasser for unge voksne	-300
NAV – Reversering av kommunestyrevedtak, innsparing på sosialhjelp	3 000
NAV – økt bevilgning til sosialhjelp	10 000
Finansielle transaksjoner: Bruk av disposisjonsfond	-13 250
Finansielle transaksjoner, redusert avdrag	-5 000
Helse og omsorg	
Hjemmetjenester/Sykehjem, endring av rammer, Hjemmetjenester økes	5 500
Kultur og oppvekst - Kultur, idrett og fritid	
Valmueveien 9 - kunstutsmykking	50
Sum endringer	0

Kommentarer til endringer i driftsbudsjettet

Interne funksjoner

SA - Reversering virkemidler til økning av arbeidsplasser for unge voksne -300

NAV – Reversering av kommunestyrevedtak, innsparing på sosialhjelp 3 000

Ved behandlingen av Strategidokumentet for 2017-2020 ble det vedtatt at det skulle utarbeides forslag om konkrete virkemidler inkluderte økonomi og forventede effekter for økning av arbeidsplasser for unge voksne som har avsluttet videregående skole. Tiltaket var forventet å gi en innsparing på sosialhjelpsbudsjettet med 3 mill kr i 2017 og 4 mill kr fra 2018 og fremover. Gjennomføringen av oppdraget skulle gjøres i tett samarbeid med Ifokus, der en la opp til at en del av tiltakene og finansiering skulle bli gjort av Ifokus. Til dette arbeidet ble det avsatt kr 300 000 kr på Sentrale Administrative Funksjoner (SA) sitt budsjett.

Det ble i 1. kvartalsrapport varslet om at tiltaket ikke vil gi den innsparingen på 3 mill kr som forventes og rådmannen prioriterer derfor å legge disse pengene inn igjen på sosialhjelpsbudsjettet nå i halvårsrapporten. Samtidig reduseres NAV sitt budsjett med kr 300 000 som ble bevilget til gjennomføringen av oppdraget.

En ytterligere presisering og oppklaring rundt tiltakene knyttet til økning av arbeidsplasser for unge voksne fremmes som melding til kommunestyret over sommeren.

NAV – økt bevilgning til sosialhjelp 10 000

I 1. kvartalsrapport ble det varslet at sosialhjelpsutgiftene og kvalifiseringsstønadene viste en kraftig økning fra 2016 og var 5,9 mill kr over det periodiserte budsjettet for samme periode. Økningen har fortsatt inn i 2. kvartal og er nå 9,9 mill kr over det periodiserte budsjettet. 1,5 mill kr er knyttet mot kvalifiseringsstønadene og 8,4 mill kr gjelder sosialhjelpsutgiftene.

NAV har iverksatt flere tiltak for å demme opp for veksten i sosialhjelpsutgiftene, men disse tiltakene er ikke tilstrekkelig til å dekke opp for merforbruket på sosialhjelpsbudsjett i 2017. Ved behandlingen av halvårsrapporten foreslår derfor rådmannen å styrke sosialhjelpsbudsjettet med 10 mill kr for 2017.

Finansielle transaksjoner: Bruk av disposisjonsfond -13 200

Larvik kommune har i flere år jobbet aktivt for å skaffe reserver i økonomien og skape en robusthet som hindrer at begrensede budsjettmessige utfordringer gjennom året medfører at det må igangsettes prosesser knyttet til innsparinger. Dette er forstyrrende for driften i organisasjonen totalt, det skaper usikkerhet rundt budsjetttrammene i de enhetene som ikke opplever utfordringer som følge av driftssituasjonen og kan gi styringsmessige utfordringer knyttet til budsjett disiplin for senere år. Rådmannen oppfatter at det har vært bred enighet omkring en slik strategi. Konsekvensene av dette er at kommunen i de siste årenes budsjetter har avsatt betydelige midler til disposisjonsfondet og at kommunen f.eks. ved disponeringen av regnskapsresultatet for 2016 prioriterer å avsette nærmere 30 mill kr til disposisjonsfondets frie del. Disposisjonsfondets frie del er dermed ved utgangen av juni på nærmere 100 mill kr.

Av de avsatte reservene i disposisjonsfondets frie del foreslås nå 13,2 mill kr brukt til finansiering av merbehovet innenfor NAV og hjemmetjenestene. Dette skjer samtidig med at det er iverksatt interne tiltak for å bremse utgiftene og påvirke de faktorene som presser utgiftene. Rådmannens vurdering er at de tiltakene som er og vil bli iverksatt ikke vil være tilstrekkelige. Det vil derfor ikke være mulig å komme utenom en justering av disse budsjettene. Disse utfordringene vil bli behandlet videre i forbindelse med forberedelsene til strategidokument 2018-2021. Det vil her bli gjort videre vurderinger av utvikling i behov, intern organisering, tjenesteomfanget og enhetenes rammer. Målet for rådmannen er hele tiden å ha kontroll på forbruket og dimensjonere budsjettene etter det reelle behovet.

Rådmannen vil også peke på at de fleste enhetene for øvrig melder om god kontroll på forbruket og at flere også melder om merinntekter og mindretgifter. Avkastningen fra POF-fondet er også tatt ut av budsjettet. Denne avkastningen er ved utgangen av juli på 29 mill kr. Også skatt/rammetilskudd er ved utgangen av juli betydelig høyere enn budsjettet – ca 25 mill kr. Her er det imidlertid beregninger i revidert nasjonalbudsjett som varsler en nedgang for resten av året. Rådmannen har derfor valgt å ikke justere disse inntektene, men avventer situasjonen.

Denne måten å bruke disposisjonsfondet på er, slik rådmannen oppfatter det, i tråd med den tankegangen som er lagt til grunn for oppbyggingen av fondet, både fra politisk ledelses side og fra rådmannens side. Rådmannen vil følge opp dette gjennom å fortsette oppbyggingen av fondet til et nivå som er tilstrekkelig robust, særlig etter år hvor det har blitt brukt midler på denne måten. Det vises også til utdypende merknader om dette i saksfremlegget.

Finansielle transaksjoner, redusert avdrag -5 000

Foreslåtte endringer under investeringsbudsjettet viser at det er et betydelig etterslep i forhold til gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter. Dette har vært tilfelle i mange år og korrigeres årlig gjennom egen sak om gjenbevilgning innenfor de prosjektene som ikke ferdigstilles som forutsatt. Kommunerevisjonen har påtalt at denne typen forsinkelser også må få budsjettmessige konsekvenser gjennom reduksjoner i investeringsbudsjettet og reduksjon i beregningen av renter og avdrag. I 2016 var situasjonen omtrent den samme og kommunen hadde en innsparing på avdragsiden på flere millioner kroner. Samtidig er modellen rentene beregnes etter noe upresis og ga som resultat at renteutgiftene i 2016 ble noen millioner høyere enn budsjettet.

Rådmannen foreslår derfor at avdragene reduseres med 5 mill kr i tråd med de foreslåtte reduksjonene i investeringsbudsjettet og i tråd med at fremdriften også i prosjektene ellers er slik at det vesentlige av belastningen kommer forholdsvis sent på året.

Kommunens modell for beregning av renter og avdrag er gjennomgått i løpet av sommeren og skal sikre at fordelingen på renter og avdrag fra og med 2018 blir ytterligere forbedret.

Helse og omsorg

Hjemmetjenester/Sykehjem, endring av rammer, Hjemmetjenester 5 500

Virksomhet for Hjemmetjenester har opplevd en økning fra 1 kvartal som i stor grad knytter seg til flere brukere. Noen av brukerne er over 67 år og kommunen mottar dermed ikke statlig tilskudd for disse under ordningen «ressurskrevende brukere». I tillegg er det brukere under 67 år hvor det er en økning av utgifter knyttet til komplekse oppdrag med behov for 24 timers tjenester. Disse tjenestene kjøpes fra eksterne leverandører og oppdragene er kompetansekrevende og av ukjent varighet. Dette legger et stort press på tjenesten som ikke lar seg løse innenfor rammen. Rådmannen foreslår derfor å kompensere Hjemmetjenestene med 5,5 mill kr som tilsvarer egenandelen som kommunen selv må dekke for 5 brukere innenfor ordningen med «ressurskrevende tjenester».

Kultur og oppvekst

Kultur, idrett og fritid 50

Kulturavdelingen samarbeider med Eiendom for å utsmykke byggeprosjektet i Valmueveien 9.

Utsmykkingskomiteen for boligene i Valmueveien 9 ønsker å utvide utsmykkingen ved å tilføre et kunstprosjekt som vil involvere brukerne av stedet. Dette vil gi brukerne en flott mulighet til å ta del i kunsten som blir en viktig del av omgivelsene de har rundt seg hver dag. Prosjektet veiledes av kunstkonsulenten som allerede jobber med utsmykkingskomiteen for boligene.

Det var opprinnelig ønskelig å kunne benytte kr 50 000 av kunstfondet, Utsmykking kommunale bygg, prosjekt 05028 til dette. Beløpet er imidlertid av en slik størrelse at det ikke kan aktiveres og disponeres av kunstfondet. Beløpsgrensen her er kr 100 000 kr siden dette fondet er finansiert av salg av eiendom. Det foreslås derfor at midlene finansieres av disposisjonsfondet.

Økonomisk oversikt investeringer

Investeringsbudsjettet/-regnskapet gir en oversikt over kommunens investeringer, utlån, aksjekjøp og avsetninger og hvordan disse utgiftene er finansiert.

Tall i mill

2013	2014	2015	2016		Opprinnelig budsjett 2017	Regulert budsjett 2017	Regn-skap 1. halvår	Regnskap i % av reg. budsjett
Inntekter								
-0,6	-3,0	-0,3	-9,1	Salg driftsmidler og fast eiendom	-6,5	-6,5	-8,3	127,3
-0,3	0,0	-0,6	-0,3	Andre salgsinntekter	0,0	0,0	0,0	
-0,6	-2,5	-2,6	-8,9	Overføringer med krav til motytelse	0,0	-0,6	-5,2	868,5
0	-30,8	-69,1	-49,1	Kompensasjon for merverdiavgift	-81,3	-94,4	-27,0	28,6
-0,5	-6,1	-5,3	-16,7	Statlige overføringer	-39,4	-42,7	-3,8	8,9
-15,8	-3,7	-10,3	-16,4	Andre overføringer	-2,8	-24,6	-22,9	93,4
-0,1	-0,1	-0,1	0,0	Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0,0	0,0	0,0	
-17,9	-46,2	-88,3	-100,5	Sum inntekter	-130,0	-168,8	-67,2	39,8
Utgifter								
0,0	3,4	5,8	6,3	Lønnsutgifter	0,0	0,0	3,5	
0,0	1,0	1,8	2,0	Sosiale utgifter	0,0	0,0	1,2	
98,7	273,8	406,1	364,4	Kjøp varer og tjenester som inngår	510,4	567,1	196,5	34,7
0,2	36,6	0,0	0,0	Kjøp av tjenester som erstatter	0,0	0,0	0,0	
11,4	0,1	83,4	57,3	Overføringer	96,8	109,8	42,5	38,7
0,0	0,4	0,0	0,0	Renteutgifter og omkostninger	0,0	0,0	0,0	
0,0	0,0	0,1	0,0	Fordelte utgifter	0,0	0,0	0,0	
110,3	315,4	497,2	430,1	Sum utgifter	607,2	676,9	243,8	36,0
Finansieringstransaksjoner								
39,1	44,2	41,3	71,3	Avdrag på lån	24,0	24,0	11,1	46,2
80,7	45,7	63,0	97,8	Utlån	70,0	70,0	41,4	59,2
5,5	6,2	8,5	8,1	Kjøp av aksjer og andeler	6,5	30,0	21,3	71,0
0,0	20,4	7,5	0,0	Dekning av tidligere års underskudd	0,0	0,0	0,0	
0,0	0,0	0,0	4,1	Avsatt til ubundne investeringsfond	0,0	0,0	0,0	
0,3	2,4	0,1	5,5	Avsatt til bundne fond	0,0	0,0	0,0	
125,5	119,0	120,4	186,8	Sum finansieringstransaksjoner	100,5	124,0	73,8	59,5
217,9	388,1	529,2	516,3	Finansieringsbehov	577,7	632,2	250,3	39,6
Finansiering								
-169,5	-323,8	-479,0	-420,4	Bruk av lån	-551,4	-598,6	-221,9	37,1
0,0	0,0	0,0	-1,9	Salg av aksjer og andeler	0,0	0,0	0,0	
-38,6	-42,6	-46,0	-77,6	Mottatte avdrag på utlån	-25,0	-25,0	-28,4	113,7
-3,9	-3,7	-1,8	-3,2	Overført fra driftsregnskapet	0,0	0,0	0,0	
0,0	0,0	0,0	0,0	Bruk av tidligere års udisponerte	0,0	0,0	0,0	
0,0	0,0	0,0	-1,1	Bruk av disposisjonsfond	-1,3	-1,8	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	-1,1	Bruk av bundne driftsfond	0,0	0,0	0,0	
-5,5	-10,2	-1,8	-7,0	Bruk av ubundne investeringsfond	0,0	-2,9	0,0	0,0
-0,5	-0,4	-0,7	-4,0	Bruk av bundne investeringsfond	0,0	-4,0	0,0	0,0
-217,9	-380,6	-529,2	-516,3	Sum finansiering	-577,7	-632,2	-250,3	39,6
0,0	7,5	0,0	0,0	Udekket / Udisponert	0,0	0,0	0,0	

Økonomikommentarer – investering

Inntekter og finansieringsbehov ligger begge på rundt 40 % av årsbudsjett. Foreslåtte endringer under investeringsbudsjettet viser at det er et betydelig etterslep i forhold til gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter. Dette har vært tilfelle i mange år og korrigeres årlig gjennom egen sak om gjenbevilgning innenfor de prosjektene som ikke ferdigstilles som forutsatt. Kommunerevisjonen har påtalt at denne typen forsinkelser også må få budsjettmessige konsekvenser gjennom reduksjoner i investeringsbudsjettet.

Investeringsbudsjettet er derfor gjennomgått og det foreslåes en rekke justeringer, jfm tabellen nedenfor. Midlene vil bli foreslått gjenbevilget slik at dette ikke betyr reduksjoner i prosjektenes gjennomføring da disse er et resultat av forsinkelser i fremdriften.

Forslag til endringer i investeringsbudsjettet

Tall i 1000

Areal og teknikk	
KMT Forvaltning	
Tilleggsbevilgninger:	
Ula Camping	900
Fagerli skole trafiksikkerhet	5 000
Flytting av midler fra 2017 til 2018:	
Gang og sykkelveier	-20 000
Eiendom - Prosjekt, drift og vedlikehold:	
Flytte investeringsmidler fra Fagerli barnehage til Byskogen barnehage	
Fagerli barnehage	-1 000
Byskogen barnehage	1 000
Flytting av midler fra 2017 til 2018:	
Fagerli skole (Torstvedt)	-6 000
Valmueveien 9 - nye utleieboliger	-1 000
Guriskogen Vest - kjøp og regulering av tomter	-15 000
Byskogen - ny barnehage	-7 000
Fagerli barnehage (Torstvedt)	-2 000
Husebyjordet - nye omsorgsboliger	-22 000
Festiviteten	-20 000
Dronningensgate 17	-3 500
Investeringer ifm EPC-kontrakter	-10 000
Frøytunet - utvidelse med nye boenheter	-5 500
Etablere fyllestasjon for biogasskjøretøy	-1 500
Frøy skole - nytt ventilasjonsanlegg, nye vinduer og dører etc	-6 000
Formidlingssenter Kaupang	-7 500
Stavern Idrettspark Kaken	-9 000
Kultur og oppvekst	
Flytting av midler fra prosjekt "Ekstrem forvandling" til prosjekt "Indre Havn - Midlertidige Tiltak":	
Ekstrem forvandling	-119,5
Indre Havn	119,5
Sum endringer	-130 100

Kommentarer til endringer i investeringsbudsjettet

Kultur og oppvekst

Kultur, idrett og fritid – bruk av bundet fond «1000-årssted»

Midlene er bevilget av sentrale myndigheter i mai 1999. Det valgte tusenårsstedet i Larvik ble INDRE HAVN. Midlene er ikke benyttet i forbindelse med «Ekstrem forvandling» i 2008, selv om det prosjektet klart ligger innenfor retningslinjene for bruken av fondet (kr 119 500).

Det foreslås nå at midlene legges inn i prosjektet «Indre havn – Midlertidige tiltak» som er utført i sommer og at prosjektet utvides noe med et kombinert tak for opphold når det regner/sykelstativ/vegg med motiv/skilt (Larviks tusenårssted).

Areal og teknikk

Arealplan – Larvik gjestehavn – prosjektmidler

Budsjett inntil 2,1 mill kr, forbruk 1,3 mill kr. Saken legges fram for behandling i kommunestyret i september. Deretter utleggelse til offentlig ettersyn. Målet er at saken sluttbehandles i desember 2017. Det forventes at rammen på 2,1 mill kr er tilstrekkelig til å dekke kostnadene.

KMT Forvaltning - Ula Camping – innløsning av bygg

Budsjett 2017 1,3 mill kr. Det kostet 2,2 mill kr. Budsjettets størrelse ble fastsatt med en forventning om at Sandefjord kommune skulle bidra med 50 % av innløsningskostnadene. Sandefjord ble ikke med og byggene er nå innløst av Larvik kommune alene og eies 100 % av Larvik.

KMT Forvaltning - Fagerli/Torstvedt syd, ny skole trafikkløsning

Totalramme for trafikkløsningene er 15 mill kr. Planleggingen startet i 2014 og bygging startet i 2015. Trafikksikkerhetstiltakene er nå ferdige. Endelig oppgjør fra entreprenør er ikke mottatt. De samlede kostnadene ser ut til å bli ca. 5 mill kr dyrere enn totalrammen på 15 mill kr. Med bakgrunn i den relativt store budsjettoverskridelsen på dette prosjektet vil det bli foretatt en nøye gjennomgang av hele prosjektet. Rådmannen kommer tilbake med endelig rapport om prosjektet i årsevalueringen for 2017.

Forbruk hittil i 2017 er 3,3 mill kr.

Gang og sykkelveier:

Det er bevilget 20 mill kr til bygging av nye gang- og sykkelveier langs kommunale veier i 2017. Disse midlene kommer ikke til å bli brukt i år. Det foreligger ikke ferdig planlagte G/S vei prosjekter.

Eiendom

Prosjekt, drift og vedlikehold

Flytte midler fra ett prosjekt til et annet:

Fagerli barnehage – flytte 1 mill kr fra investeringsrammen på Fagerli barnehage til nye Byskogen barnehage for dekning av kostnader til fordrøyningsbasseng.

Flytting av midler fra 2017 til 2018:

Fagerli skole (Torstvedt) – Oppstart av prøvedriften ble noe utsatt og pågår frem til 11.01.2018. Det er derfor behov av å flytte 6 mill kr av årets budsjett til 2018.

Valmueveien 9 – nye utleieboliger – Prøvedriftsperioden gikk ut i juni 2017. 1 årsbefaring skjer i august. Reserve på 1 mill kr er det ikke behov for.

Guriskogen Vest, kjøp og regulering av tomter – Prosjektet er noe forsinket i fremdrift da det ble nødvendig med forbelastning av området. 15 mill kr av budsjettet bes derfor flyttet til 2018.

Byskogen, ny barnehage – Pga manglende periodiseringer i strategidokumentet bør 7 mill kr av budsjettet flyttes til 2018.

Fagerli barnehage (Torstvedt) – 2 mill kr bes flyttet til 2018 i tilfelle uforutsette tiltak er nødvendige.

Husebyjordet, nye omsorgsboliger – Pga manglende periodiseringer i strategidokumentet bør 22 mill kr relatert til kostnadssiden flyttes til 2018. I tillegg må kr 22 032 000 kr i Husbanktilskudd flyttes til 2018.

Festiviteten – Ved utarbeidelse av strategidokumentet var ikke detaljene i fremdriften klar og 20 mill kr av budsjettet bør flyttes til 2018.

Dronningensgate 17 – Prøvedriften vil gå inn i 2018 og 3,5 mill kr bør derfor flyttes til 2018.

Investeringer EPC kontrakter – Oppstarten av prosjektet og kartleggingen av byggene tok lengre tid enn planlagt. 10 mill kr bes derfor flyttet til 2018.

Frøytunet, utvidelse med nye boenheter – Planlagt oppstart er høsten 2017. Da prosjektet fortsetter i 2018 bør 5,5 mill kr av budsjettet overføres til neste år.

Etablering av fyllestasjon for biogasskjøretøy – Grunnet kapasitetsproblemer ble prosjektet startet opp i 2. kvartal 2017. Da utarbeidelse av konkurransegrunnlag skjer høsten 2017 bør 1,5 mill kr av budsjettet flyttes til 2018.

Frøy skole, nytt ventilasjonsanlegg, nye vinduer og dører etc – Prosjektet startes opp i august 2017. Pga manglende periodisering av budsjettet så bør derfor 6 mill kr flyttes til 2018.

Formidlingssenter Kaupang – Reguleringsarbeider pågår, men tar noe lengre tid enn planlagt. 7,5 mill kr bes derfor flyttet til 2018.

Stavern Idrettspark Kaken – Ved utarbeidelse av strategidokumentet var ikke detaljene i fremdriften klar og 9 mill kr bes overført til 2018.

Rapport – investeringsprosjekter Interne funksjoner

Prosjekt- nummer	Prosjektnavn	Budsjett 2017	Tall i 1 000 kr
			Forbruk 1. halvår 2017
Sentral stab/støtte			
04450	Fiber Bommestad-Svarstad	7 000	3 750
Det er inngått kontrakt. Kostnad totalt er 7,5 mill kr i 2017 inkl mva. Det er inngått kontrakt. Kostnad totalt er 7,5 mill kr i 2017 inkl mva. Har et mål om at sambandet skal være i drift fra 1. desember 2017.			
04570	Kongeinskripsjon	600	21
Arbeidet er igangsatt.			
05109	Oppgradering Tele- og datanettet	2 000	443
Prosjekt iht plan.			
05310	Innføring konkurransegjennomføringsverktøy	625	0
VOIS utarbeider konkurransegrunnlag.			
05346	Web utviklingsprosjekter	2 837	716
Prosjekt iht plan.			
05362	Websak, ny funksjonalitet og integrasjon	200	0
Prosjekt iht plan.			
05364	Tolkeprogram (fagsystem)	400	0
Det er foreløpig ikke foretatt noen anskaffelse.			
05368	Agresso versjon Milestone 3	400	692
Versjonen er installert og Agresso ON har nå blitt implementert i hele organisasjonen. Merkostnadene kom som følge av økt antall arbeids- og konsulenttimer til implementeringen av nytt system knyttet til offentlig pensjonsordning, oppstart av planlegging og vedlikehold av systemet ifm med kommunesammenslåingen og integreringen fra andre kommunale forsystem.			
05369	Bølgen, investeringer	1 490	1 490
Midlene er overført.			
05899	Rammebevilgning, inventar og utstyr diverse bygg	1 000	49
Møterom i Romberggata er oppgradert.			
05997	Intern låneordning	5 000	2 273
Opprinnelig ramme for internlån i 2017 var 2,5 mill kr, rammen ble økt til 5 mill kr 1. kvartalsrapport.			
Fellesutgifter			
05048	Egenkapitalinnskudd KLP	6 500	8 723
Midlene overføres i periode 06.			
Overføring til kirkelig fellesråd			
04462	Vedlikehold middelalderkirker	5 000	5 000
Midlene er overført LKFR.			
04573	Tjølling kirkegård	5 000	5 000
Midlene er overført LKFR.			
04575	Kvelde kirkegård, prosjektering	500	500
Midlene er overført LKFR.			
05120	Rehabilitering kirkegårder	3 500	3 500
Midlene er overført LKFR.			

Rapport – investeringsprosjekter Helse og omsorg

Tall i 1 000 kr

Prosjekt- nummer	Prosjektnavn	Budsjett 2017	Forbruk 1. halvår 2017
Larvik helsehus			
05381	Lydlogg – nødnettet	150	0
System for lydlogg er nå klar for levering fra sentrale myndigheter. Lydlogg til Nødnett vil bli iverksatt i løpet av høsten 2017.			
Fellestjenester Helse og omsorg			
05356	Ny omsorgsteknologi	7 000	1 613
Ny velferdsteknologi implementeres fortløpende. Flere nye anbudsprosesser er i gang, det forventes store investeringer høsten 2017. Når det gjelder GPS, digitale trygghetsalarmer og medisineringsstøtte er vi i rute i hht plan. Dette gjelder også utstyr i fht implementering av forskrivingsmodul i pasientjournalssystem. I tillegg vil velferdsteknologimidler bli benyttet på sykehjemmene i forhold til varslingsystem.			
05378	Alarmanlegg – sykehjem	668	0
Anskaffelsen vil bli foretatt høsten 2017.			

Rapport – investeringsprosjekter Kultur og oppvekst

Tall i 1 000 kr

Prosjekt- nummer	Prosjektnavn	Budsjett 2017	Forbruk 1. halvår 2017
Skole			
04452	SIKT 3 – Digitalt hamskifte i skolen – Investeringsmidler	3 266	2 391
2017 er så langt brukt til å forberede utrulling av iPads fra skolestart 2017/2018. Larvikskolen har opparbeidet et godt samarbeid med leverandør og tilrettelegger, slik at leveransen av ca 4 000 iPads går etter planen i august. Planen som er lagt for kabling av alle klasserom gjennomføres etter planen. Det er kartlagt hvilke rom som kan bruke Apple TV og hvilke rom som skal ha kabel, og gjennomført et minianbud på dette utstyret. Den siste opplæringen av D-pedagogene skal gjennomføres før skoleferien.			
04522	Skoleadministrativt program	1 033	21
Anbudsdokumenter for nytt skoleadministrativt system ble lagt ut på Doffin i januar, og frist for å levere tilbud var 19.04.2017.			
05191	Grunnskole – oppretthold IKT-standard	500	393
Parallelt med prosjektet SIKT3 jobbes det med generelle tiltak på skolene. Midlene brukes til fornyelse av bærbare PCer til lærerne. PCene som er fornyet bærer preg av alder og slitasje. Plan for framdrift og innkjøp gjøres mellom fellesfunksjoner skole og IT avdelingen.			
Kultur, idrett og fritid			
05388	Etterbruk av E18	1 220	0
Investeringsprosjektet har en fremdrift i henhold til plan.			

Rapport – investeringsprosjekter Areal og teknikk

Tall i 1 000 kr

Prosjekt- nummer	Prosjektnavn	Budsjett 2017	Forbruk 1. halvår 2017
Larvik Brannvesen			
01533	Brann, ny beredskapsbåt	750	0
Anbud på ny beredskapsbåt ble utsatt i påvente av sak om dykkerberedskap og eventuell behov for ny spesifisering. Etter vedtak om dykkerberedskap og to anbudsrunder er prisen på en hensiktsmessig båt økt med kr 350 000. Dette skyldes i hovedsak behov for en mer robust båt med større vektkapasitet enn opprinnelig planlagt. Det har også vært prisstigning i perioden.			
01534	Brann, ny stigebil	5 500	0
Investeringene er i henhold til plan.			
01563	Brann, utvikling av dykkerberedskap	2 000	0
Investeringene er i henhold til plan.			
Arealplan			
05352	Digitalt eiendomsarkiv	5 450	3 336
Investeringene er i henhold til plan.			
KMT forvaltning			
01389	KMT, ny gjenvinningsstasjon for husholdningsavfall	1 475	376
Bygging av gjenvinningsstasjonen startet sommeren 2015 og stod ferdig og ble åpnet i desember 2016. VESAR stod for utbyggingen. Ble billigere enn budsjettert. Opprinnelig ramme var 69 mill. Ny forventet kostnad blir 58 mill. Kun enkelte avsluttende regninger gjenstår.			
01467	Hølen pumpestasjon ombygging	0	30
Ombygging av pumpene ble gjennomført i 2015. Da arbeidene var ferdige erfarte vi at pumpene vibrerte for mye. Utbedringer startet i 2015/2016. To pumper er skiftet ut og den tredje pumpen skal skiftes ut i 2017. Vibrasjonene er fortsatt ikke nede på akseptabelt nivå, Sulzer har i møte orientert om at de er innstilt på å rydde opp. Pumpene er ikke overtatt av Larvik kommune.			
01476	Utskifting AC 2013 - 2015	8 000	8 468
Kommunestyret har vedtatt å forsere dette arbeidet ved å bevilge 8 mill. kr ekstra hvert år. I 2017 skiftes følgende strekninger: Katrineborg – Brunla - Snekkenes, Brunlaveien, Tanumveien, Skreppestad.			
01482	Ula VA	10 750	5 254
Arbeidene startet i august 2016. VA arbeidene ble ferdige sommeren 2017.			
01490	Fagerli – Torstvedt syd, ny skole trafikkløsning	0	3 333
Det er bevilget 15 mill kr til trafikksikkerhetstiltak ved og rundt Fagerli skole. Planleggingen startet i 2014 og bygging startet i 2015. Følgende tiltak er ferdige: G/S vei langs Frostvedtveien og G/S veier rundt skolen. Signallysene i Nansetgata og tiltakene i Yttersøveien var midlertidig ferdig til bruk 2. januar 2017 da skolen startet. Det gjenstår kun montering av de siste lysstolpene i Gamle Kongevei. Statens vegvesen krevde at arbeidene i Nansetgata skulle utføres om natten. Dette har kostet ca. 2 mill. ekstra i forhold til å utføre arbeidene på dagen. De samlede kostnadene ser ut til å bli 5 mill kr dyrere enn totalrammen på 15 mill kr. 5 mill kr ekstra foreslås bevilget i Halvårsrapporten for 2017.			
01493	Ferdige VVA prosjekter etter-kostnader	0	251
Kostnader på prosjekter som er avsluttet føres her. Årets forbruk dekkes innenfor Kommunalteknikk sin ramme.			

01495	Agnes Sjøparken utbyggingsavtale	0	3 368
Utbygger betaler alle kostnadene.			
01498	Nevlunghavn VA	4 500	2 710
Prosjektet er i full gang.			
01520	Saltbrygga utbyggingsavtale	0	38
Utbygger dekker kostnadene. Kommunen har overtatt parken og turstien gjennom boligområdet. Vann- og avløpsledninger er under bygging og overtas når de er ferdige.			
01522	Nordkvelde VA	0	16
Nytt avløpsanlegg og rehabilitering av noen gamle vann og avløp ledningsstrek. Anlegget er forsinket på grunn av økte krav til grunnundersøkelser og problemer med grunneieravtaler. Arbeidene starter i løpet av 2017.			
01523	Ladestasjoner El-bil	1 226	20
Det er bygd 2 doble ladestasjoner i forbindelse med prosjekt 01528 ved Bøkeskogen.			
01528	Fortau - Parkering Bøkeskogen	3 500	4 302
Byggingen startet høsten 2016 og var ferdig til 17. mai 2017. Det er bevilget til sammen 4 mill kr i 2016 og 2017. Prosjektet blir dyrere enn budsjettert. Merforbruket for 2016 og 2017 er dekket innenfor KMT sin budsjettramme.			
01530	Ny feiebil Øya	2 500	0
Innkjøpsprosessen for ny feiebil er igangsatt.			
01538	Solstad syd VA etappe 2	10 750	5 738
Rehabilitering av vann- og avløpsledningene. Arbeidene startet i 2016 og forventes ferdig i løpet av oktober 2017.			
01539	Nordgata/Barkeveien VA	8 500	2 699
Prosjektet er igangsatt og følger planlagt fremdrift.			
01540	Løveskogen avløp	4 000	1 660
Rehabilitering av gammelt avløp ved å trekke inn nye ledninger. Arbeidene er utført, men det er flere mangler som må rettes opp før anlegget er godt nok. Ferdigstillelse er forventet høsten 2017.			
01541	Gamle brannstasjon VA	6 900	6 099
Nytt ledningsnett skal legges i forbindelse med byggingen av et nytt leilighetsbygg. Arbeidene startet i 2016 og ble ferdige i løpet av juni 2017.			
01543	Reipbanegata VA	0	296
Nytt ledningsnett skal legges i forbindelse med at Statens vegvesen skal oppgradere veien fra Dronningensgate til Hoffsgate. Prosjektering pågår nå og anleggsarbeidene skal starte i januar 2018.			
01544	Kaupangåsen VA	2 100	61
Nytt ledningsnett skal etableres. Arbeidene utføres høsten 2017.			
01545	Herregården – Karistranda VA etappe 2	16 000	13 920
Prosjektet startet i august 2016 og forventes ferdig i løpet av september 2017.			
01548	Brunlanesveien – Strandbakken avløp	0	50
Anlegget skal legge til rette for å knytte eksisterende boliger til avløpsnettet. Prosjektering ble utført i 2016. Anlegget planlegges utført i 2018.			
01549	Trafikksikkerhetstiltak Gamle Stavensvei	3 400	427
Det skal bygges nytt fortau på en strekning forbi Lysheim barnehage. Vann- og avløpsledninger vil også bli skiftet ut. Statens vegvesen har gitt tilskudd til trafikksikkerhetstiltaket i 2016. Tiltaket gjennomføres i 2017/2018.			
01552	Greveveien VA	7 400	985
Nytt ledningsnett skal legges. Arbeidene gjennomføres i 2016 og 2017.			
01554	Solstad – Varden etappe 3	8 400	2 291
Anlegget er en utvidelse av rehabiliteringen som foregår i området, jfr prosjekt 01538.			

Arbeidene planlegges ferdige i løpet av oktober 2017.			
01557	Fontene torget 2017	2 000	23
Skadene på fontenen er delvis kartlagt. Planlegging foregår og utbedring er planlagt i høst.			
01558	Park Indre havn – midlertidige tiltak	1 000	589
Prosjektet er ferdig og ble åpnet i juli.			
01562	Ula Camping innløsning av bygg	1 300	2 200
Ula Camping eies av Sandefjord og Larvik kommuner sammen. Med grunneier ble det avtalt innløsning av bygg knyttet til camping. Larvik kommunes budsjett for innløsning var basert på en deling av kostnad med Sandefjord kommune. Sandefjord kommune bidro ikke og Larvik kommune har betalt hele summen. Det foreslås i 2.kvartalsrapport en dekning av merkostnaden med kr 900 000.			
01564	Solstad Vest boligfelt VVA - utbyggingsavtale	0	-90
Utbygger betaler alle kostnadene.			
01565	Jahrehamen hyttefelt VA - utbyggingsavtale	0	-484
Utbygger betaler alle kostnadene.			
01566	Utstyr Øya 2017	2 000	2 204
Midlene brukes til å skifte ut utrangerte maskiner.			

Rapport – investeringsprosjekter Eiendom

Prosj nr:	Prosjektnavn:	Budsjett 2017	Forbruk 1. halvår 2017
Prosjekt, drift og vedlikehold			
04124	Solstad barnehage - ombygging og utvidelse	46	38
Skiltingen som gjenstod er nå på plass og prosjektet er avsluttet.			
04128	Mesterfjellet skole - ny 1-10 skole	139	-733
Forlik i f.m. forurensete masser er inngått. Erstatning er mottatt. 3 års befarng gjennomføres høsten 2017.			
04264	Fagerli skole (Torstvedt)	39 004	28 240
Oppstart av prøvedrift ble noe utsatt og skjedde 11.1.2017 og pågår frem til 11.1.2018. Prøvedriften er i dag som forventet, men følges tett av eget driftspersonell og eksterne BH ledere. Deler av budsjettet bør flyttes til 2018.			
04269	Valmueveien 9 - nye utleieboliger	2 326	299
Prosjektet ble ferdigstilt juni 2016. Bygget er i prøvedriftsår og noen kostnader kommer på mindre ting. Reserve på kr 1 mill i budsjettet er det ikke behov for.			
04282	Guriskogen Vest - kjøp og regulering av tomter	16 927	934
Anleggsvei for makeskifte på eiendommen er ferdig opparbeidet. Gjennomgang av VA-tegninger ble gjennomført uke 13. Overvann fra feltet skal ut i bekkeløp nedstrøms. Vannets videre vei kartlegges og kapasiteten i vannveien må vurderes. Kryssområdet inn på feltet må strammes opp m.h.t fortau, kantlinjer, adkomst til lærer-parkering og gang og sykkelvei. Prosjektet er noe forsinket i fremdrift pga. at det ble nødvendig med forbelastning av området. Deler av budsjettet bør flyttes til 2018.			
04335	Hedrum u-skole - Hybrid ventilasjon	125	119
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet ble ferdigstilt i april.			
04336	Byskogen - ny barnehage	48 103	10 311
Totalentreprisekontrakt er signert med Backe Vestfold Telemark AS. Kontraktfestet ferdigstillelse er 5.2.2018. Prosjektering/samspillsfase avsluttes i april 2017. Rammesøknad ble behandlet i planutvalget i april. Tillatelse til rivearbeid ble godkjent. Arbeidene og fremdrift går som planlagt. Rivningsarbeider er ferdig og gjenoppbygging er godt igang. Planen er å ha tett bygg før ferietid. Pga manglende periodisering i strategidokumentet bør deler av budsjettet flyttes til 2018.			
04337	Fagerli barnehage (Torstvedt)	3 473	94
Prøvedrift vil pågå frem til 1.9.2017. Prøvedriften går i dag som forventet, men følges tett av eget driftspersonell og eksterne BH ledere. Prosjektet leveres innenfor budsjett. Reserver i prosjektet bør flyttes til 2018 i tilfelle uforutsette tiltak er nødvendige.			
04355	Husebyjordet - nye omsorgsboliger	63 464	22 565
Konkurransen med totalentreprise er gjennomført og leverandør er innstilt. Kontrakten er signert. Grunnarbeidene er gjennomført og reising av bygg startet i 2. kvartal 2017. Arbeidene og fremdrift går som planlagt. Ferdigstillelse er planlagt til juni 2018. Pga manglende periodisering i strategidokumentet bør deler av budsjettet flyttes til 2018.			
04357	Stavernhallen – energioptimerende tiltak	1 800	752
Midlene kommer fra rammebevilgning "ENØK tiltak i kommunale bygg". Kapasiteten på varmepumpene skal utvides. Prosjektet ble påbegynt våren 2017. Arbeidene er i gang og samkjøres med utvidelse Stavernhallen.			
04358	Brunla/Stavern skoler, samlokalisering	0	6
Utredningsarbeider pågår jfr. vedtakene i saken om skolebruksplan.			
04359	Utskifting av oljefyrer	417	309

Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04362	Festiviteten - investeringer 2014 - 2016	24 700	143
Byggherrens rådgivere er anskaffet (ARK, RIB, RIV RIE, RIBr), fremdriften er generelt noe forsinket på grunn av klage i anskaffelse. Dette vil ikke medføre endring i sluttdato. Anskaffelse av totalentreprenør vil skje i løpet av høsten 2017. Det planlegges et innledende samspill og oppstart av gjennomføringen rundt nyttår 2018. Overtakelse planlegges til april 2019. Ved utarbeidelsen av strategidokumentet var ikke detaljene i fremdriften klar og deler av budsjettet bør flyttes til 2018.			
04364	Solstad Vest - regulering og salg av tomter	2 181	919
Forbelastningen er ferdigstilt, innmålinger foretas fortløpende. Infrastruktur er ferdig opparbeidet.			
04386	Dronningensgate 17	21 119	8 978
Bygget er ferdig utvendig og noen mindre innretningsarbeider pågår. Alle arbeider går som planlagt og prosjektet blir helt ferdigstilt til høsten 2017. Bygget ble overtatt fra entreprenøren den 30.06.17. Mindre arbeider vil pågå i sommer, før innflyttingen skjer høsten 2017. Prøvedriften vil gå inn i 2018 og deler av budsjettet bør derfor flyttes til 2018.			
04389	Hoffsgt. 35 C - nye utleieboliger	469	-2 682
Prosjektet er ferdigstilt. Husbank tilskudd er mottatt.			
04403	Torstvedt skole - inventar og utstyr	4 630	2 728
Supplerende innkjøp planlegges ut året.			
04407	Fagerli barnehage (Torstvedt) - inventar og utstyr	49	49
Supplerende innkjøp er foretatt. Prosjektet er ferdigstilt.			
04414	Borgejordet barnehage - Nytt ventilasjonsanlegg	1 800	135
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjekteringen er igangsatt. Det har vært forsinkelse pga. at ventilasjonsanlegget måtte flyttes opp på loft. Prosjektering og anskaffelser pågår, planlagt ferdigstillelse senhøst 2017.			
04419	Tjodalving barneskole - Rømningsvei fra bassengkjeller	510	796
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Arbeid med grunnmurer er ferdig, vindeltrapp og takoverbygg er i gang. Ferdigstilles høsten 2017.			
04420	Grevle sykehjem - Nytt kjøleanlegg Rakke og SD anlegg	180	0
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04421	Tjølling sykehjem - Nye lyskilder	6	21
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04422	Furuheim sykehjem - Ny brannsikring og kjøling ventilasjon	1 480	353
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjekteringen er påstartet og arbeidene er gjennomført.			
04423	Stavern sykehjem - Nytt ventilasjonsaggregat med kjøling	725	609
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04427	Østre Halsen skole - Nye vinduer og dører	180	224
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet er ferdigstilt.			
04430	Mellomhagen u-skole - Nye dører	91	310
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet er ferdigstilt.			
04431	Tjodalving u-skole - Nytt ventilasjonsanlegg, nye vinduer	1 277	277
Midlene i prosjektet kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet er ferdigstilt.			
04445	Investeringer i fm EPC-kontrakter	14 900	50

Kontrakten med Siemens er inngått og kartleggingen av tiltakene i formålsbygg er startet. Kartleggingen forventes ferdig i august 2017. Etter det vil en velge hvilke tiltak som en går videre med. Oppstarten av prosjektet og kartleggingen av byggene tok lengre tid en planlagt. Deler av budsjettet bør derfor flyttes til 2018.			
04446	Ny barnehage i Byskogen, inventar	2 340	0
Planlegging av innkjøp pågår. Fremdriften følger utbyggingen av barnehagen.			
04455	Jerpeveien - Småhus	6 250	282
2 Selvfinansierende utleieboliger. Utbygger er valgt. Nabovarsel sendt ut.			
04456	Rabben - Småhus	6 500	248
2 selvfinansierende boliger. Utbygger er valgt. Nabovarsel er sendt ut.			
04457	Dolvenhøyda 2 - nye boenheter	650	71
3 selvfinansierende utleieboliger. Grunnundersøkelse er gjennomført. Har startet på konkurransegrunnlaget. Annskaffelses prosess starter høsten 2017.			
04466	Nanset skole – ombygging/rehabilitering	0	1
Prosjektet står på vent i påvente av avklaringer rundt lokasjon og bruk.			
04468	Rødbøl skole – salg av skoledelen	0	256
Det gjenstår kun oppgjør for salget.			
04470	Berg Skole, nytt brannalarmanlegg, nye garderober og dusjer	1 437	1286
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet er ferdigstilt.			
04471	Frøy Skole, oppgradering svømmehall	8 300	2261
Midlene i prosjektet kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Rivearbeidet er avsluttet og gjenoppbyggingen er i gang. Fremdriften er som planlagt og prosjektet forventes ferdig høsten 2017.			
04472	Hvarnes skole, Oppgradering av lysarmaturer og sikringsskap	456	462
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Arbeidet er ferdigstilt.			
04473	Østre Halsen Skole, Nytt heldekkende brannalarmanl. og innv dører	0	1
Prosjektet er avsluttet.			
04475	Jordet Skole, Nye dusjer/gard, nye utg-dører, utvidelse brannalarmanl.	105	14
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet er ferdigstilt.			
04476	Mellomhagen u-skole, Nytt heldekkende brannalarmanlegg	117	30
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet er ferdigstilt.			
04479	Bergeskogen Bhg, ny drenering, nye lysstoffarmaturer	143	176
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04480	Jegersborg Bhg, Oppføre vognskjul	0	5
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er avsluttet.			
04481	Byskogen sykehjem, Utvidelse av nødstrøm	1 615	845
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Monteringsarbeid pågår og prosjektet ferdigstilles i sommer. Prøvekjøring av nødstrøm er utført. Vurderer å inkludere strøm til beredskapsvaskeri høsten 2017.			
04482	Grevle sykehjem, Nye nødlys, ny belysning Rakke	480	156

Midlene kommer fra rammebevilgningen i "Investeringer Eiendom". Mini-konkurrans utført, arbeid ble tildelt Hafa elektro as som eneste anbyder.			
04484	Kveldssol, nytt brannalarmanlegg	28	6
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04485	Rekkevik Sykehjem, Ny belysning	330	43
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Arbeidene pågår og ferdigstilles sommer 2017.			
04486	Tjølling Sykehjem, Legionella sikring. Tekn inst for rensing av vann	313	866
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04487	Furuheim Sykehjem, Legionella sikring. Tekn innst for rensing av vann	313	239
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04488	Byskogen sykehjem, Legionella sikring. Tekn innst for rensing av vann	313	10
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04489	Grevle sykehjem, Legionella sikring. Tekn innst for rensing av vann	310	8
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04490	Stavern sykehjem, Legionella sikring. Tekn innst for rensing av vann	310	9
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04491	Rekkevik sykehjem, Legionella sikring. Tekn innst for rensing av vann	310	293
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04492	Presteløkka sykehjem, Legionella sikring. Tekn innst for rensing vann	310	7
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er ferdigstilt.			
04493	Farrishallen, Nye garderober, dusjer, og badstuer i svømmehall	0	1
Prosjektet er ferdigstilt.			
04494	Herregården, nytt tåkesprinkelanlegg + utvendig sprinkling	4 652	20
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektering av sprinkling pågår og en ser på alternative løsninger på slukkemetoder og alarmer.			
04495	Munken, Brannsikringstiltak	1372	74
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjekteringen er mer omfattende enn først antatt. Det må i tillegg tegnes opp fasader og søkes om fasadeendring da det skal opprettes flere rømningsveier.			
04496	Brannstasjonen, Ombygging for å tilfredsstill HMS krav	68	350
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom" og Brannstasjonens eget budsjett. Prosjektet er ferdigstilt.			
04498	Gjerdal 12, Nye garderober hos IT	638	21
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektet er satt på vent i påvente av avklaringer vedrørende arealbruken internt i kommunen.			
04511	Nanset Allè 7 - Nye familieboliger	800	133

Selvfinansierende boliger. Det er avholdt forhåndskonferanse med utarbeidet skisseprosjekt. Oppstart reguleringsarbeid august 2017.			
04528	Kvelde skole – Etterisolering og ny utvendig kledning	800	305
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Entreprenør er valgt og oppstart av arbeidene skjedde i begynnelsen av juni. Ferdigstilles høst 2017.			
04530	Brannsikring Dr. Holmsvei	2 000	5
Prosjektering er startet.			
04538	Frøytunet – utvidelse med nye boenheter	6 000	0
Planlagt oppstart er høsten 2017. Deler av budsjettet bør derfor flyttes til 2018.			
04539	Gunnar Reiss Andersensgt 8 – 4 nye leiligheter	800	185
Selvfinansierende boliger. Det er utarbeidet et skisseprosjekt. Anskaffelse skjer høsten 2017.			
04542	Etablere fyllestasjon for biogasskjøretøy	4 500	54
P.g.a kapasitetsproblemer ble prosjektet startet opp i 2. kvartal 2017. Utarbeidelse av konkuransesgrunnlag skjer høsten 2017. Deler av budsjettet bør derfor flyttes til 2018.			
04544	Tjodalyng B og U skole – nytt brannalarmanlegg	400	0
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektering startet.			
04545	Tjodalyng B og U skole – nytt dusjanlegg lærere	150	0
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektering startet.			
04546	Østre Halsen Skole – solavskjerming	250	154
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Alle prosjektene vedrørende solavskjerming blir samkjørte. Monteringsarbeidene pågår og vil bli avsluttet i løpet av høsten.			
04547	Brunla skole – solavskjerming	250	5
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Alle prosjektene vedrørende solavskjerming blir samkjørte. Monteringsarbeidene pågår og vil bli avsluttet i løpet av høsten.			
04548	Hedrum u skole – solavskjerming	250	5
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Alle prosjektene vedrørende solavskjerming blir samkjørte. Monteringsarbeidene pågår og vil bli avsluttet i løpet av høsten.			
04549	Jordet skole – solavskjerming	250	8
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Alle prosjektene vedrørende solavskjerming blir samkjørte. Monteringsarbeidene pågår og vil bli avsluttet i løpet av høsten.			
04550	Berg skole – nye el.tavler	200	16
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Arbeidene pågår og beregnes ferdig sommer 2017.			
04551	Østre Halsen skole – etterisolering og ny kledning 1907 bygg	700	3
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet ble satt på vent til man så resultat av skolebruksplanen. Tas opp igjen etter sommeren 2017.			
04552	Frøy skole – nytt heldekkende brannalarmanlegg etc.	320	0
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Planlagt oppstart i september.			
04553	Bergeskogen barnehage – nytt vognskul, nytt kjøkken etc.	900	10
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektering pågår.			

04554	Borgejordet barnehage – nytt kjøkken	150	5
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Arbeidene pågår.			
04555	Helgeroa barnehage – nytt kjøkken	150	6
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Arbeidene pågår.			
04556	Byskogen sykehjem – ny heis	3 500	4
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjekteringen har startet.			
04557	Farrishallen – nye v.v tanker, ny led belysning svømmehall	800	51
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Arbeidene pågår og ferdigstilles i august 2017.			
04558	Stavernhallen – etterisolering gammelt tak, nytt brannalarmanlegg	1 800	0
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Samkjøres med arbeidene i den nye Stavernhallen.			
04559	Furuheim sykehjem – nytt kjøkken, nytt låsesystem	2 550	71
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektering pågår og konkurransen legges ut etter ferien.			
04560	Grevle sykehjem – utvendig solavskjerming Rakke 2	150	6
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Alle prosjektene vedrørende solavskjerming blir samkjørte. Monteringsarbeidene pågår og vil bli avsluttet i løpet av høsten.			
04561	Stavern sykehjem – branntiltak, nye dører omsorgsleiligheter	200	19
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Arbeidene pågår.			
04562	Jegersborg barnehage – nye dører med klemsikring	350	50
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Monteringsarbeider vil foregå i uke 28 og 29 mens barnehagen har stengt.			
04563	Larvik bibliotek – ny avfallsstasjon i grunn	350	4
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Planlagt oppstart i september.			
04564	Rekkevik sykehjem – ny avfallsstasjon i grunn	350	4
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Planlagt oppstart i september.			
04565	Bøkeskogen eldrecenter – ny avfallsstasjon i grunn	350	5
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Planlagt oppstart i september.			
04567	Søbakken sykehjem – nytt kjøkken	250	5
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Tegninger er under utarbeidelse. Prosjektet samkjøres med Tjølling sykehjem.			
04568	Mellomhagen skole – solavskjerming	150	93
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Alle prosjektene vedrørende solavskjerming blir samkjørte. Monteringsarbeidene pågår og vil bli avsluttet i løpet av høsten.			
04572	Tjølling sykehjem - nytt kjøkken	250	4
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Tegninger under utarbeidelse. Prosjektet samkjøres med Søbakken sykehjem.			
04577	Ra u skole - Nytt automasjonsanlegg	1 000	21
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Andbudsbeifaring er avholdt, men ingen prekvalifiserte møtte opp. Ny konkurranse er sendt ut.			

04578	Hedrum u-skole - etterisolering og tekking av tak	2 098	0
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet påstartes etter ferien.			
04579	Berg skole - nytt ventilasjonsanlegg	1 600	1
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektering er startet.			
04580	Frøy skole - nytt ventilasjonsanlegg	7 700	0
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet startes opp etter ferien. Pga manglende periodisering av budsjettet så bør deler av dette flyttes til 2018.			
04581	Bøkeskogen eldrester - etterisolering av tak etc.	1 600	1
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektering pågår og legges ut på konkurranse etter ferien.			
04582	Larvik bibliotek - nytt ventilasjonsanlegg, nye vinduer etc.	2 100	14
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Prosjektering pågår og konkurransen legges ut etter ferien.			
04583	Mesterfjellet 1-10 skole - ny energikilde/el.kjele	1 500	5
Midlene kommer fra rammebevilgning "Oppgradering skolebygg". Prosjektet påstartes i juni måned.			
04586	Borgejordet 23 - tilbygg lasterampe	603	7
Midlene kommer fra rammebevilgning "Investeringer Eiendom". Arbeidene er under planlegging, men tilbudet lå langt over budsjett så dette settes på vent til høsten.			
04904	Rammebevilgning - investeringer Eiendom	0	0
Gjenstående midler til fordeling pr. 31.3.17 Det regnskapsføres ikke på dette prosjektet.			
04908	Rammebevilgning - oppgradering skolebygg	0	0
Gjenstående midler til fordeling pr. 31.3.17 Det regnskapsføres ikke på dette prosjektet.			
04909	Rammebevilgning – ENØK investeringer kommunale bygg	3 200	0
Gjenstående midler til fordeling pr. 31.3.17 Det regnskapsføres ikke på dette prosjektet.			
05159	Formidlingssenter Kaupang	8 150	0
Reguleringsarbeider pågår, men tar noe lengre tid enn planlagt. Deler av budsjettet bør derfor flyttes til 2018.			
05210	Torpefeltet - grunnerverv	0	340
Adkomstveien inn på området er bratt. Det vurderes å flytte adkomstveien, dette vil medføre et lavere fall. Omregulering og flytting av adkomstvei pågår.			
05211	De fem kulturhus/Herregården	528	82
Arbeidene går som planlagt.			
05355	Stavern Idrettspark Kaken	58 539	22 245
Totalentreprenøren er nå ferdig med sprenging og mobilt knuseverk på stedet. De startet opp med betong arbeidet i april. Byggearbeider i full gang og det beregnes tett bygg i løpet av sommeren 2017. Fremdriften går som planlagt og det er planlagt ferdigstilling ved årsskifte 2017/18. Ved utarbeidelsen av strategidokumentet var ikke detaljene i fremdriften klar og deler av budsjettet bør flyttes til 2018.			

Hovedprofil og prioriteringer - rapportering på mål og planer

Oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel

Hovedutfordringer

I tillegg til ståtedsanalysen for Larvik kommune, oppdatert pr november 2016, og vurdering av prognoser ved fremleggelse halvårsrapport for 2016, bygger Strategidokumentet 2017-2020 på vedtatt overordnet og langsiktig Kommuneplan.

Kommunestyret vedtok ved behandling av Kommuneplanens samfunnsdel i mai 2013 at følgende to hovedmål skal oppnås i planperioden frem til 2020:

- Det skal oppnås en årlig vekst på 1,5 % i befolkning i Larvik kommune
- Langt flere av innbyggerne over 16 år skal ha høyere utdanning og faglig kompetanse

I det følgende beskrives hvordan rådmannen mener det bør arbeides med disse hovedmålene i perioden 2017-2020.

Det spesielle ved behandling av Strategidokumentet 2017-2020 er at det er et nytt kommunestyre for ny kommune fra 2018 som skal behandle Strategidokumentet 2018-2021, og at det i føringer for ny felles planstrategi for Larvik og Lardal kommuner er fastlagt tidsrammer for endringer av styrende dokumenter for den nye kommunen.

Det rapporteres ikke kvartalsvis på hovedutfordringene.

Fire målområder

I tillegg til de to hovedmålene trekker vedtatt samfunnsdel for 2012-2020 opp langsiktige mål innen fire målområder. Det fokuseres på følgende tema innen hvert av disse områdene i planperioden 2017-2020, og hvor rådmannen presiserer hvilke mål det blir fokusert på første år i planperioden - 2017:

- Engasjement og alles deltakelse
- Natur-, miljø- og kulturarven er mitt og ditt ansvar
- Et like verdig liv for alle
- Vekst og verdiskaping som forutsetning for god velferd

Kommuneplanens effektmål

Kommuneplanens Samfunnsdel 2012-2020 opererer med ni effektmål som i sum skal vise om utviklingen går i den retning som er satt i målene. Her settes ambisjon for disse effektindikatorene for utgangen av 2020.

Det rapporteres ikke på effektmålene i kvartalsrapporteringen.

Planstrategi

Sak 222/16 Planstrategi Larvik og Lardal kommuner samt nye Larvik kommune, vedtatt 07.12.2016.

a. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel rulleres ikke i de to kommunene, men gjelder som to sidestilte overordnede styringsdokumenter for den nye kommunen fra 1. januar 2018.

Prosess med utarbeiding av Kommuneplanens samfunnsdel startes opp 1. halvår 2018, mens planen sluttbehandles av kommunestyret som tiltrer i oktober 2019.

b. Planer for samfunnsutvikling

Lardal kommune kobles administrativt på pågående planprosesser etter gjeldende planstrategi i Larvik kommune.

I perioden fram til ny kommune er etablert 1. januar 2018 behandler Fellesnemnda planer som er under arbeid i Larvik kommune før disse sluttbehandles i Larvik kommune.

Fullføre planer under arbeid - ROS-analyse for Lardal og Larvik

Status:

Gjennomført. Vedtak i kommunestyret 15. februar 2017.

ROS-analyse med handlingsprogram for Lardal og Larvik

Status:

Gjennomført. Handlingsplan vedtatt i kommunestyret 15. februar 2017. Alle prioriterte tiltak er lagt inn i kommunens beredskapsverktøy og følges opp derfra.

Logistikkplan iht KST 190/14

Status:

Det er etablert en arbeidsgruppe som inkluderer Larvik Havn, Larvik Næringsforening, Vestfold Fylkeskommune og Høgskolen Sørøst-Norge. Det tas sikte på å legge frem en sak for kommunestyret i løpet av høsten 2017.

c. Arealplaner

Kommuneplanens arealdel rulleres ikke i de to kommunene, men gjelder som to sidestilte overordnede styringsdokumenter for den nye kommunen fra 1. januar 2018.

Prosess med utarbeiding av Kommuneplanens arealdel startes opp 1. halvår 2018, mens planen sluttbehandles av kommunestyret som tiltrer i oktober 2019.

Prosjektleder/Rådmannen ivaretar at faglig samordning av arealplaner som skal gjelde for den nye kommunen fra 1. januar 2018 blir vurdert og ved behov for tilpasninger blir lagt fram for Fellesnemnda til behandling.

Hvilke arealplaner (kommunedelplaner, områdeplaner og reguleringsplaner) som inngår i PLANGRUNNLAGET for den nye kommunen skal fremgå av rådmannens forslag til KOMMUNEPLANENS KORTSIKTIGE DEL (HANDLINGSPLAN OG ØKONOMIPLAN/BUDSJETT 2018-2022), som fremmes til politisk behandling november 2017.

FULLFØRE PLANER UNDER ARBEID

Kommunal områdeplan Faret/Nordby

Status:

Et forslag til områdeplan med konsekvensutredning ble lagt ut til offentlig ettersyn av kommunestyret den 15.02.2017. Høringsfristen gikk ut den 18.04.2017. Det foreligger innsigelser. Disse vil håndteres ved at planforslaget legges ut til nytt offentlig ettersyn høsten 2017.

Kommunal områdeplan Indre Havn

Status:

Forslaget til planprogram ble vedtatt av kommunestyret i juni 2015. Prosjektleder ansatt i 2015 men ressurser omrokkert til arbeidet med reguleringsplan for ny gjestehavn i Indre havn. Områdeplanens framdrift må koordineres med Bane Nors arbeid med kommunedelplan for ny jernbane gjennom Larvik. Her har forslag til planprogram vært på høring.

Kommunal områdeplan Martineåsen

Status:

Planprogrammet for Martineåsen ble vedtatt i kommunestyret den 21.10.2015. Nødvendige fagutredninger er gjennomført og det er utredet en modell for grunneiersamarbeid. Prosjektleders ressurser benyttes pt i KMTs Nevlunghavnprosjekt. Et planforslag kan legges ut til offentlig ettersyn i løpet av 2017.

Kommunal områderegulering Kaupang

Status:

På grunn av større justeringer og formålsendringer i planforslaget, må dette legges ut til nytt offentlig ettersyn og høring i september 2017. Det forventes at planen kan sluttbehandles i februar 2018.

Kommunal områdeplan Tenvik

Status:

Et forslag til planprogram ble vedtatt lagt ut til offentlig innsyn og høring i juni 2017, KST 089/17. Høringsfrist er 25.08.2017. Arkeologiske undersøkelser er gjennomført av Vestfold fylkeskommune.

Kommunedelplan for ny jernbanetrasé gjennom Larvik by, inkl. stasjonslokalisering.

Kan utløse behov for ny sentrumsplan for Larvik.

Status:

Bane Nor har ansvaret for arbeidet med den nevnte kommunedelplanen. Et forslag til planprogram har ligget ute til offentlig ettersyn. Kommunestyret har kommet med sin uttalelse i sak 034/17 og vedtok bl.a. følgende som pkt. 26: «Larvik kommune ber Bane Nor ta inn trasé 3A-5 i planprogrammet, og vurdere det på lik linje med de to andre alternativene i planen.»

Bane NOR foreslår at trase 3A-5 utredes i tillegg til traseene som er foreslått i planprogrammet, og at den legges ut på høring som en utvidelse av planområdet før endelig vedtak av planprogram. Høringsperioden settes til 6 uker tidlig høst 2017.

Bane Nors framdrift viser en sluttbehandling av planprogrammet for strekningen Furustad – Farriseidet tidlig i 2018.

Rullering av kommuneplanens arealdel Larvik kommune

Status:

Et forslag til justerte bestemmelser lå ute til offentlig ettersyn fram til 10.02.2017.

Det har kommet inn flere merknader. Det har også kommet innsigelser fra regional og statlig myndighet knyttet til etablering av rene kontorvirksomheter i kommunens næringsområder.

En tilleggshøring av et justert forslag av bestemmelsene knyttet til kontor har ligget ute til offentlig ettersyn og høring i perioden 26. mai – 29. juni 2017.

Bestemmelsene sluttbehandles i kommunestyret i september.

NYE AREALPLANER SOM UTARBEIDES I PERIODEN

Kommunedelplan for småbåthavner – registreringsarbeider er igangsatt

Status:

Kommunedelplanen er ikke gitt gjennomføringsår i vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2017 - 2020. Det er ikke bevilget midler til planarbeidet. Arealplan har ikke satt av ressurser til denne planen inneværende år.

Bevaringsplan/ny reguleringsplan for Nevlunghavn

Status:

Planarbeidet er ikke gitt gjennomføringsår i vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2017 - 2020. Det er ikke bevilget midler til planarbeidet. Arealplan har ikke satt av ressurser til denne planen inneværende år.

Områdeplan for buffersonen mellom bolig og havnerelatert industri på Torstrand

Status:

Planarbeidet er ikke gitt gjennomføringsår i vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2017 - 2020. Det er ikke bevilget midler til planarbeidet. Arealplan har ikke satt av ressurser til denne

planen inneværende år.

Kommunal områdeplan for Kvadraturen og Pumpeparken

Status:

Planarbeidet er ikke gitt gjennomføringsår i vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2017 - 2020. Det er ikke bevilget midler til planarbeidet. Arealplan har ikke satt av ressurser til denne planen inneværende år.

Sentrumsplan for Larvik inkl. gatebruksplan

Status:

Planarbeidet er ikke gitt gjennomføringsår i vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2017 - 2020. Det er ikke bevilget midler til planarbeidet. Arealplan har ikke satt av ressurser til denne planen inneværende år.

d. Tjenesteplaner

Lardal kommune kobles administrativt på pågående planprosesser i Larvik etter gjeldende planstrategi i Larvik kommune.

Prosjektleder/Rådmannen ivaretar at faglig samordning av tjenesteplaner/fagplaner som skal gjelde for den nye kommunen fra 1. januar 2018 blir vurdert og ved behov for tilpasninger blir lagt fram for Fellesnemnda til behandling. Målet er tydelighet i hva som er gjeldende PLANGRUNNLAG for ny kommune fra 1. januar 2018.

Hvilke temaplaner og fagplaner som inngår i PLANGRUNNLAGET for den nye kommunen skal fremgå av rådmannens forslag til KOMMUNEPLANENS KORTSIKTIGE DEL (HANDLINGSPLAN OG ØKONOMIPLAN/BUDSJETT 2018-2022), som fremmes til politisk behandling november 2017.

FULLFØRE PLANER UNDER ARBEID

Kulturplan for nye Larvik kommune

Status:

Fellesnemnda har vedtatt at planen skal legges frem for det nye kommunestyret i Larvik i 2018. Det er tilsatt prosjektleder for arbeidet, og det er blant annet avholdt folkemøte i Lardal. Det arbeidet som allerede var gjort i Larvik, brukes som innspill i den videre utarbeidelse av planen.

Plan for helhetlig oppvekst Larvik kommune

Status:

Planen ble vedtatt i kommunestyret i februar/mars 2017.

Grønnstrukturplaner for byplanområdene Stavern og Larvik, med fokus på forbindelser til og mellom større naturområder, parker, trygge skoleveier, sikring av verdifull vegetasjon og trær.

Status:

Grønnstrukturutredningen skal være ferdig før vi begynner på rullering av arealplanene i 2018. Arealplan holder nå på å digitalisere og koble tilhørende beskrivelse til områdene innenfor KDP Larvik. Områdene innenfor KDP Stavern er ferdig digitalisert.

Kommunalteknisk plan Larvik kommune

(skal erstatte eksisterende KOU-er innenfor tjenesteområdet)

Status:

Planen er behandlet i kommunestyret i juni.

Plan for integrering av innvandrerbefolkningen Larvik kommune

(Skal erstatte gjeldende plan)

Status:

Ble behandlet i desember 2016.

Rullering av «Kvalitet i skolen»

Status:

Planen ble rullert i 2016.

Rullering av barnehagebruksplan

Status:

Planen ble rullert i september 2015.

Plan for legetjenester (planverk for Larvik kommunes legetjenester, inkl legevakt)

Status:

Planen er under oppstart og vil bli lagt frem for politisk behandling i løpet av 2017.

Oppstart av Skolebruksplanen Larvik kommune

(Rådmannen fremskyndet oppstart av Skolebruksplanen å la den frem til endelig politisk behandling i kommunestyrets juni møte i 2017.)

Status:

Skolebruksplanen er vedtatt i kommunestyret i juni.

e. Utredningsbehov

Mulighetsstudie for et helhetlig transportsystem for Larvik by (2016).

Status:

Arbeidet med mulighetsstudiet for vegnettet er avsluttet og Statens vegvesen har levert en sluttrapport som ble behandlet av kommunestyret i juni 2017, sak 081/17.

Det er gjort et omfattende og godt analysearbeid som legger grunnlaget for Larviks transportdiskusjoner og framtidige løsninger for vegnettet i Larvik by.

Rådmannen er gitt i oppdrag å forberede oppstart med trinn 1, blant annet med regulering av ny forbindelse mellom FV 303 og RV 40 – ny bru over Lågen og oppgradering av kommunedelplan for sykkel. Finansieringen av oppstartsarbeidet skal avklares med Vestfold fylkeskommune. Rådmannen vil fremme en forskutteringssak på et senere tidspunkt.

Mulighetsstudie for ny jernbanetrasé gjennom Larvik kommune og Larvik by fra Sandefjord grense til Farriseidet (2015- 2016).

Status:

Arbeidet er slutført.

Utredning av byggehøyder i Larvik sentrum

Status:

Arbeidet er startet opp ved at Gehl arkitekter bistår kommunen i drøftinger om identitet/arrangert workshop. Det må avklares om utredningen skal inngå som en del av en sentrumsplan for Larvik.

Utrede behovet for omkjøringsveg forbi Tjøllingvollen

Status:

Arbeidet er ikke startet opp og ikke gitt gjennomføringsår i kommunal planstrategi. Det er ikke bevilget midler til utredningen. Det er heller ikke satt av ressurser i Arealplan til arbeidet.

Formingsveileder for bygninger, gater og byrom i Stavern

Status:

Arbeidet er ikke startet opp og ikke gitt gjennomføringsår i kommunal planstrategi. Det er ikke bevilget midler til utredningen. Det er heller ikke satt av ressurser i Arealplan til arbeidet.

Behovet for fastlegehjemler i Lardal og Larvik utredes og inngår som en del av kunnskapsgrunlaget til plan for legetjenester

Status:

Arbeidet er i gang og vil inngå i Plan for legetjenester som legges frem for behandling høsten 2017.

Analyse og mulighetsavklaring for nye Larvik kommune

Status:

Dette er vedtatt i ny felles planstrategi for Larvik og Lardal kommuner, iht KST-222/16. Av kapasitetsmessige årsaker i begge kommuner blir ikke denne utredningen påbegynt før i 2018. Den bør da vurderes å inngå som en del av kunnskapsgrunlaget i arbeidet med samfunnsdelen i ny kommuneplan.

Organisasjonsutvikling

Overordnet organisasjonsutvikling

Innsatsområder - Prioriterte utviklingstiltak i perioden:

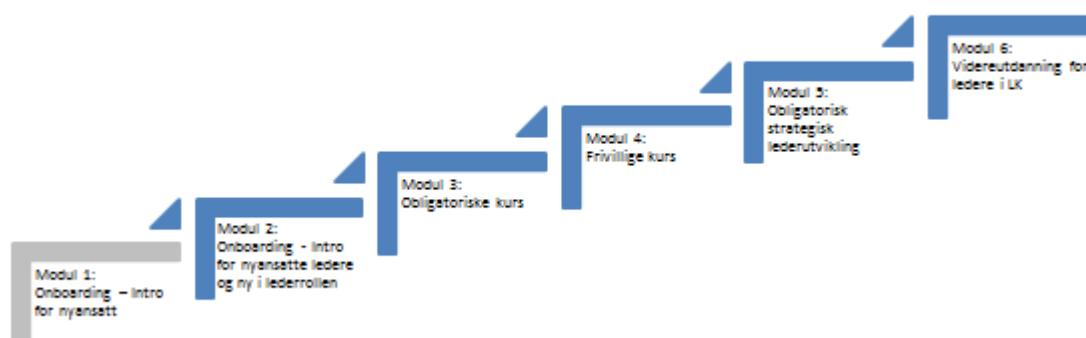
Innsatsområde 1: Ledelse og organisering

Videreutvikle programmet for lederutvikling for styringsnivå 2 og 3.
Benytte tverrfaglige nettverk til utvikling og samordning på prioriterte tema fra rådmannen.

Resultat:

Lederskolen var et prosjekt som ble opprettet i september 2014 med Rådmannen som bestiller og rådmannens ledergruppe som styringsgruppe. I forbindelse med etablering av HR-avdelingen i 2016, er Lederskolen lagt under HR sitt ansvarsområde.

HR-avdelingen har gjennom 2016 videreutviklet Lederskolen og fornyet læringsplattformen, samt utviklet trinnbaserte moduler som sikrer og ivaretar utvikling av lederne i Larvik kommune. Modul for onboarding – introduksjon for nyansatte medarbeidere og ledere blir første

Beskrivelse av nivåene:

Modul 1: Onboarding – introduksjon for nyansatt.

Onboarding er en helhetlig måte å ta imot og ta vare på nyansatte. Onboarding er en strategisk prosess designet for å tiltrekke og engasjere nye medarbeidere. Det skal gi en bekreftelse av at avgjørelsen om å skifte jobb var riktig, få den nyansatte fort inn i organisasjonens kultur og det sosiale liv, og trene de nyansatte til å bidra på et ønsket nivå så fort som mulig. **God onboarding er en suksessfaktor for å beholde talentene i virksomheten.**

Et onboarding-program skiller seg vesentlig ut i fra vanlige introduksjonsprogrammer, fordi de har en helhetlig tenkning. Man kan si at onboarding begynner i fra det øyeblikket den nyansatte signerer ansettelseskontrakten og gjennom det første året. I motsetning til et ordinært introduksjonsprogram som varer i inntil til 3- 6 uker.

Hensikten med modul 1 er å sikre at alle våre nyansatte får den samme og en helhetlig introduksjon om å jobbe i Larvik kommune. Våre nyansatte skal få kunnskap om organisasjonens visjoner og mål, samt kompetanse om de ulike plattformer og systemer som benyttes for å nå disse målene. Likeledes skal den nyansatte oppleve at de får god kompetanse og trygghet til å mestre sin nye jobb.

Modul 2: Intro for nyansatte ledere og ny i lederrollen.

Hensikten med denne modulen er å gi våre ledere en helhetlig innsikt, og forståelse for lederskap og ledelsesstrategier som ligger til grunn i Larvik kommune. Likeledes kompetanse på lederverktøy og systemer som benyttes i lederutøvelsen. Videre skal programmet gi kunnskap og trygghet slik at lederne opplever mestring i sin nye lederrolle.

Modul 3: Obligatoriske driftskurs.

Modul for obligatoriske driftskurs sikrer opplæring av lederne på de oppgaver, systemer og rutiner som det forventes av våre ledere rapporterer på eller følger opp.

Modul 4: Frivillige kurs.

Modul for frivillige kurs gir tilbud til lederne om kurs i ulike ledertemaer. Kursene er frivillige, men allikevel relevante for lederrollen.

Modul 5: Obligatorisk strategisk lederutvikling.

Fra og med 2015 benyttes en nyutviklet forskningsbasert medarbeiderundersøkelse fra Kommunalforlaget/KS. Undersøkelsen heter 10-Faktor og ble første gang gjennomført høsten 2015. Undersøkelsen gjennomføres hvert annet år, slik at organisasjonen får tid til å jobbe med forbedringer.

10-Faktor er et ledd i en strategisk arbeidsgiverpolitikk og bygger på nasjonal og internasjonal forskning om hva som er viktige innsatsfaktorer for å oppnå gode resultater i forhold til organisasjonens mål og kvalitet på tjenestene. Undersøkelsen er også i tråd med KS' arbeidsgiverpolitiske satsing Skodd for framtida og er et sentralt verktøy for utvikling i KS' Guide til god ledelse.

En godt planlagt og gjennomført medarbeiderundersøkelse, som blir fulgt opp på en god og systematisk måte, kan gi organisasjonen flere gevinster. Det kan være økt motivasjon, økt bruk av kompetanse, bedre arbeidsmiljø, forebygging av sykefravær, styrket omdømme og bedre ledelse.

Kursprogrammet i Lederskolen tar for seg de nødvendige trinnene og faktorene i medarbeiderundersøkelsen for at våre ledere skal få den nødvendige kompetansen i forkant av selve gjennomføringen, samt for å sikre kvalitet i etterarbeidet.

Modul 6: Videreutdanning

Høyskole utdanning styrt av kommunen som gir studiepoeng. Denne modulen er under utvikling. Programmet adresserer aktuelle utfordringer som møter en leder i kommunal sektor og bygger

videre på deltakernes realkompetanse. Utdannelsen skal gi deltakerne bedre forståelse for sin rolle og oppgaver som leder i offentlig sektor.

Innsatsområde 2: Kvalitet og effektivitet

Benytte rollestyrt kvalitetssystem integrert med intranett.
Et videreutviklet kvalitetssystem som ivaretar en god internkontroll.
Forsterket opplæring i kommunens sentrale IKT-systemer for å oppnå høy effektivitet.

Resultat:

Nytt elektronisk kvalitetssystem ble ferdig implementert i hele organisasjonen i løpet av 2016. Siste fase er implementering og bruk av modul for avvik og modul for risikovurdering. Dette implementeres i hele organisasjonen i løpet av 2017.

Nytt intranett er lansert og er utviklet av kommunen selv, på grunn av eksterne leveranseproblemer.

Det jobbes videre med å utvikle søkemotorer som gjør det mulig å søke på intranett etter dokumenter som gjør navigeringen mellom kvalitetssystemet, servere og intranett mer brukervennlig.

Innsatsområde 3: Kompetanse

Dilemmatrening i alle tjenester med fokus på elementene i kommunens etiske retningslinjer.
Utvikle LEAN- og DI-kompetanse i alle virksomheter som metode for forbedring av arbeidsprosessene i kvalitetssystemet. (DI=Diversity Icebreaker)

Resultat:

Det ble utarbeidet materiell og avholdt kurs for lederne for gjennomføring av dilemmatrening i etiske spørsmål i alle virksomheter og avdelinger i 2016. Dette arbeidet fortsetter nå gjennom

kommunens onboardingprogram/introduksjon for nyansatte. Alle nye ansatte får informasjon om kommunens etiske retningslinjer og at disse må signeres. Signeringen foregår elektronisk og lagres i den enkeltes personalmappe. HR-avdelingen følger opp gjennomføringsgrad av signeringen gjennom rapportering til både den ansatte og til leder.

Larvik kommune har valgt K-Lean som en av flere metoder for utvikling og forbedring av tjenestene.

K- LEAN handler om å:

- skape bedre flyt i arbeidsprosessene ved å fokusere på det som har verdi for brukerne eller innbyggerne, og fjerne unødvendige operasjoner og ledd
- lytte til brukernes erfaringer med tjenesten og til hva som er viktig for dem
- gi den enkelte medarbeider helhetsforståelse, overblikk og direkte innflytelse over arbeidsprosessene
- ta i bruk en strukturert verktøykasse for å innhente, utvikle, velge ut og implementere ideer som kan forbedre prosessene og skape bedre resultater for brukeren

- arbeide for å utføre LEAN metoden i egen virksomhet, og/ eller i samarbeid med andre når arbeidsprosessene går på tvers av flere virksomheter, eller involverer andre organisasjoner.

Dette arbeidet vil i mai 2017 starte opp igjen mer systematisk via HR-avdelingen med en plan om videre fremdrift.

HR-avdelingen vil i juni 2017 bli sertifisert som «Advanced Diversity Icebreaker users».

Den avanserte formen innebærer å bruke DI i videre systematisk arbeid, f.eks. DI i team- og prosjektarbeid, DI og ledelse, Kryss-kulturell bruk av DI, Mangfoldsledelse med DI, Selvforståelse og coaching med DI, DI i konfliktløsningsprosesser etc.

Diversity Icebreaker® (papirversjon) er sertifisert av DNV GL som utviklingsverktøy for bruk i seminarer. Verktøyet tilfredsstiller kravene til Sertifiseringsrådet for Testbruk i Norge i tråd med europeiske standarder (EFPA).

Dersom lederne ønsker å kjøre DI sesjoner i sine ledergrupper høsten 2017 vil man kunne bestille fasilitatorer via HR-avdelingen. Kurs i DI vil også bli gitt via Lederskolen.

Når sykefravær og nærværstall foreligger gjennomgås disse i partssammensatte møter i kommunen. Det gjennomføres også månedlige møter mellom HR-avdelingen og NAV for å jobbe strukturert med tiltak for og ytterligere redusere sykefraværet, samt å øke nærværet i kommunen.

Innsatsområde 4: Sykefravær

Månedlig sykefravær rapport og analyse fra HR-avdelingen til rådmannen og kommunalsjefene. Oppfølgingsbehov avklares i månedlige møter mellom medlemmene i rådmannens ledergruppe og leder av HR-avdelingen.

Resultat:

Det er avtalt at det legges frem sykefraværstall til rådmannens ledergruppe hver andre måned fra HR. I løpet av juni er det tatt i bruk et nytt rapporteringsverktøy i Larvik kommune, Framsikt. Framsikt er et skybasert verktøy for kommuner og fylkeskommuner. Ett oversiktlig verktøy for analyse, budsjettering, økonomiplanlegging og virksomhetsstyring. Verktøyet er en effektiv støtte til hele årshjulet for styring og er fleksibelt i sitt oppsett. Verktøyet har et godt brukersnitt som gir gode grafiske fremstillinger av bl.a sykefraværstatistikken.

Når sykefravær og nærværstall foreligger gjennomgås disse i partssammensatte møter i kommunen. Det gjennomføres også månedlige møter mellom HR-avdelingen og NAV for å jobbe strukturert med tiltak for og ytterligere redusere sykefraværet, samt å øke nærværet i kommunen.

Antall årsverk og ansatte

Område	Virksomhet	Antall årsverk	Antall ansatte
Interne funksjoner	Totalt	167	179
	Sentrale administrative funksjoner	92	97
	Fellesutgifter	10	13
	NAV	65	69
Helse og omsorg	Totalt	1 043	1 582
	Fellestjenester	88	126
	Virksomhet for funksjonshemmede	192	305
	Arbeid og aktivitet	62	76
	Psykisk helse og avhengighet	67	90
	Sykehjem	288	471
	Larvik helsehus	104	161
	Hjemmetjenester	242	353
Kultur og oppvekst	Totalt	1 152	1 356
	Stab-støtte	6	6
	Kultur, idrett og fritid	53	83
	Skole	676	790
	Barnehage	220	249
	Barne- og ungdomstjenester	135	152
	Larvik læringscenter	62	76
Areal og teknikk	Totalt	165	167
	Stab-støtte	4	4
	Larvik Brannvesen	34	34
	Landbruk	4	4
	Arealplan	12	12
	KMT Forvaltning	53	54
	KMT Øya	35	35
	Byggesak	14	14
	Geodata	9	10
Eiendom	Totalt	106	116
	Stab	5	5
	Renhold	69	77
	Prosjekt, drift og vedlikehold	29	31
	Utvikling og forvaltning	3	3
Totalt		2 593	3 403

Ansatte i Larvik kommune som omfatter alle i fast forpliktende arbeidsforhold og timelønnede: 3826 ansatte. Alle ansettelsesforhold pr ansatt er innbefattet. Dette omfatter fastlønnede (som er i et fast forpliktende arbeidsforhold fra dato til dato), og ansatte i permisjon med lønn inklusive vikaren. Lærlinger er ikke talt med.

Fravær

Fravær i Larvik kommune fordelt etter alder og kjønn:

Alle tall i %

1. halvår 2016				1. halvår 2017			
Kjønn	Alder	Sykefraværsprosent	Fraværsprosent	Kjønn	Alder	Sykefraværsprosent	Fraværsprosent
K	20-29	7,49	15,20	K	0-29	7,19	15,85
M	20-29	2,38	3,60	M	0-29	4,16	4,50
K	30-39	8,93	17,29	K	30-39	8,86	17,05
M	30-39	2,46	5,87	M	30-39	3,26	6,67
K	40-49	9,13	10,35	K	40-49	8,35	9,47
M	40-49	3,99	5,09	M	40-49	3,21	4,34
K	50-59	9,15	9,50	K	50-59	8,91	9,39
M	50-59	6,74	6,90	M	50-59	4,30	4,52
K	Over 60 år	11,08	11,46	K	Over 60 år	11,69	11,97
M	Over 60 år	6,80	7,62	M	Over 60 år	6,12	6,32

Ulike typer fravær for hele kommunen og innenfor tjenesteområdene:

Alle tall i %

Tjenesteområde	Egenmelding	Sykemelding 1-16 dg	Sykemelding >16 dg	Perm m/lønn	Annen permisjon u/lønn	Sykefravær totalt	Fravær totalt*
Interne funksjoner	0,58	0,65	3,13	2,14	0,03	4,36	6,67
Eiendom	1,23	0,51	4,95	0,96	0,03	6,70	7,83
Kultur og oppvekst	1,02	0,80	6,28	2,37	0,22	8,10	10,94
Helse og omsorg	1,09	1,20	6,66	2,40	0,30	8,94	11,82
Areal og teknikk	1,02	0,69	2,75	0,83	0,02	4,45	5,59
Larvik kommune totalt	1,03	0,93	5,97	2,22	0,22	7,93	10,59

*Fravær totalt er inkl. sykt barn og permisjoner.

Alle tall i %

Type fravær totalt Larvik kommune 1. halvår 2017 sammenlignet med 1. halvår 2016							
Tjenesteområde	Egenmelding*	Sykemelding 1-16 dg	Sykemelding >16 dg	Perm m/lønn	Annen permisjon u/lønn	Sykefravær totalt	Fravær totalt*
1. halvår 2016	1,36	0,89	6,03	2,08	0,18	8,29	10,84
1. halvår 2017	1,03	0,93	5,97	2,22	0,22	7,93	10,59

* Fravær totalt er inkl. sykt barn og permisjoner.

Kommentarer til fraværet

Det er en nedgang i totalfraværet fra 10,84 % til 10,59 % sammenliknet med første halvår i 2016. Når det gjelder sykefraværet er det en nedgang fra 8,29 % til 7,93 % i kommunens første halvår, sammenliknet med første halvår 2016. Går en tilbake til det totale fraværet for første halvår i 2015, lå det på 8,55 %.

Det som er verdt å legge merke til i tabellen over, er nedgangen i det totale fraværet i Eiendom. I dette tjenesteområde er nedgangen betydelig. Nedgangen har gått fra 12,02 % i første halvår 2016 til 7,83 % i første halvår 2017. Sykefraværet i Eiendom har også gått betraktelig ned fra 10,52 % i første halvår 2016 til 6,70 % første halvår i 2017. Helse og omsorg har en nedgang i totalfraværet fra 12,46 % i første halvår 2016, mot 11,82 % i førstehalvår 2017. Det betyr at de tre gjenstående tjenesteområdene Areal og teknikk, Kultur og oppvekst og Interne funksjoner har hatt en stigning i det totale fraværsbildet det første halvåret i 2017 mot første halvår 2016.

Kommunen fokuserer på det forebyggende arbeidet i virksomhetene og oppfølging av sykmeldte. Rutiner for oppfølging av fravær gjennomgås i årlig opplæring for ledere, tillitsvalgte og verneombud. Sentralt i dette arbeidet er tydeliggjøring av arbeidsgivers tilretteleggingsplikt og ansattes medvirkningsplikt i henhold til lov- og avtaleverk.

Tiltak som er igangsatt og som skal være med på å styrke ansattes helse miljø og sikkerhet er:

- Forflytningsopplæring i omsorgssektoren, oppfølging og tilrettelegging på arbeidsplassen i samarbeid med fysioterapeut for ansatte som er sykemeldt eller som står i fare for å bli syke. Opplæring foregår i grupper i egnet kurslokale, oppfølging og tilrettelegging foregår på den enkeltes arbeidsplass.
- Arbeidet med å få startet opp kurs i forebygging av vold og trusler er etablert. Det planlegges regelmessig opplæring for ansatte i håndtering og forebygging av vold og trusler på jobb. Dette er en fortsettelse av prosjektet «Trygg i jobb». Arbeidet er startet i samarbeid med ansatte i Larvik kommune, som har kunnskap i dette fagområdet både praktisk og teoretisk, med NAV og BHT.
- I samarbeid med NAV og iFokus fortsetter tiltaket «Jeg gjør forskjellen». Det er et tiltak som retter seg mot ansatte som står i fare for å bli syke, og eller allerede er sykemeldte fra arbeidet. Larvik kommune samarbeider også med Fønix, en arbeidsmarkedsbedrift som har etablert kontor i Larvik. Her får Larvik kommunen sine ansatte blant annet bistand til å avklare funksjonsnivå der hvor det er viktig å finne «riktig» stillingsstørrelse, arbeidsmengde og tålegrense ut i fra helsestatus.
- Gjennom Frisklivssentralen samarbeider kommunen med sykehuset i Vestfold, Kysthospitalet, NAV og iFokus om et prosjekt «Frisk i Larvik» der målet blant annet er tidligere innsats for å hindre sykdom.
- Larvik Kommune søker å være en aktiv IA-virksomhet med konkrete forebyggingstiltak som er viktig for et arbeidsmiljø, og det er etablert et eget IA-utvalg som bistår partene med å finne løsninger i enkeltsaker de står «fast» i og som ikke løses innen eget tjenesteområde.

Kommunen har et utstrakt og konstruktivt samarbeid med NAV, både i individuelle saker, generell opplæring og spesielt tilpassede opplegg i virksomhetene. Det ble inngått en ny avtale med ekstern bedriftshelsetjeneste 1.2.17. Her får Larvik kommune dekket hele den lovpålagte oppfølgingen fra bedriftshelsetjeneste og ledere samt ansatte får bistand der det er behov for det.

Bedriftshelsetjenesten bistår blant annet i organisatoriske utfordringer, kartlegginger av arbeidsmiljø både det fysiske arbeidsmiljøet og det psykososiale arbeidsmiljøet. De bistår med tiltak som veiledning og rådgivning innen ergonomi, de deltar som rådgivere i oppfølging av fravær og de bistår

med fokussamtaler der ansatte har behov for ekstern veiledning. De er godt i gang med å implementere avtaler for å ivareta kravet til helseovervåkning og helsekontroller. Helseovervåkning er et tiltak for å forebygge sykefravær. Helseundersøkelser gjennomføres for de ansatte som etter lov og forskrift skal ha det.

Tiltak fra HR-avdelingen:

- Fører statistikk over sykefraværet og følger opp dette ved å holde kontakt med virksomheter som har høyt fravær. Det er etablert flere prosjekter i kommunen, hvor det jobbes med lederstøtte og individoppfølging.
- Fortløpende oppfølging av arbeidsmiljøutfordringer. Dette i tett samarbeid med NAV og Bedriftshelsetjenesten. I tillegg er det også et godt samarbeid med vernetjenesten og de tillitsvalgte.

HR avdelingen koordinerer IA-utvalget med det mandatet som ligger i det. Deltar på samarbeidsmøte med Nav og Nav Arbeidslivssenter Vestfold månedlig. Koordinerer og gjennomfører opplæring i HMS-arbeid til verneombud og ledere der sykefraværarbeid er vektlagt.

- Kurs i konflikthåndtering.
- Oppfølging av fravær bl.a. ved deltakelse i dialogmøter og andre oppfølgingsmøter etter behov.
- Deltar så ofte som mulig i møtene i virksomhetenes arbeidsmiljøutvalg. Der er sykefravær alltid et tema. Her blir fraværstallene gjennomgått og man drøfter eventuelle tiltak på generell basis. Deltar så ofte som mulig på møtene med verneombudene i regi av hovedverneombudet. Arbeidsmiljø og sykefravær er faste temaer på disse møtene.
- HR bistår med lederstøtte i vanskelige enkeltsaker, hvor ledere får individuell veiledning og oppfølging i enkeltsaker. Sammen med NAV, bedriftshelsetjenesten og andre aktører vil kommunen i 2017 arbeide videre med tiltak for å redusere sykefraværet. Fokuset er få ledere til å være i aktiv og tett dialog med den ansatte som er sykemeldt, og samtidig ha fokus på helheten og drift i den avdelingen de har ansvar for.

Larvik kommune fortsetter det systematiske og langsiktige arbeidet med nærværs- og HMS arbeid i 2017. Dette for å få ned sykefraværet og å videreutvikle nærværskulturen i kommunen. Larvik Kommune har i strategidokumentet for 2017 fremdeles et mål om å være under 7 %.

IA avtalen: Samarbeid med NAV Arbeidslivssenter Nærværarbeidet henger sammen med nedfelte tiltak i IA avtalen og resultat- og aktivitetsmål innenfor de tre målområdene i avtalen. I 2014 ble det undertegnet ny avtale for perioden 2014 – 2018. Denne blir fulgt opp gjennom arbeidet for og rapporteringen til kommunens hovedarbeidsmiljøutvalg. Kompetanseheving er et sentralt tiltak i avtalen. Det er etablert et nært samarbeid med NAV arbeidslivssenter hvor hensikten er å ha et godt samarbeid om gode løsninger og tiltak for nærværarbeidet i kommunen.

Sykefravær/nærvær: En viktig brikke i det systematiske arbeidet med arbeidsmiljøarbeidet er å overvåke fraværstall/ nærværstall. Dette kan gi oss informasjon om hvor det er viktig å være i dialog om bistand og støtte. Rådmannen med sin ledergruppe får annenhver måned gjennomgang av sykefraværet på tjeneste-/ virksomhetsområde. Nærværet for første halvår i Larvik kommune 2017 var 89,41 %.

Det er store variasjoner i fraværspersent dette første halvåret, dette kommer tydelig frem i oversiktstabellene over.

En tett statistisk overvåkning sammen med de arbeidsmiljøtiltak som er iverksatt, et kontinuerlig fokus og samarbeid om nye virkemidler og tiltak, er med på å styrke nærværet og de mål som er satt for nærvær.

Interne funksjoner

Rapporteringsområdet består av

- Folkevalgte styringsorganer
- Revisjon og kontrollutvalg
- Sentrale administrative funksjoner
- Fellesutgifter
- NAV
- Hovedinntekter
- Finansielle transaksjoner
- Overføring til kirkelig fellesråd
- Overføringer til andre etter vedtak/avtale

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
11-Folkevalgte styringsorganer	4 385	5 607	-1 222	-27,9 %	9 517	-1 222
12-Revisjon og kontrollutvalg	1 589	2 105	-516	-32,5 %	3 304	-516
13-Sentrale administrative funksjoner	39 853	39 903	-50	-0,1 %	83 726	-50
14-Fellesutgifter	24 918	-1 273	26 191	105,1 %	38 826	26 191
15-NAV	60 373	65 913	-5 539	-9,2 %	122 668	-5 539
16-Hovedinntekter	-1 166 019	-1 219 316	53 298	-4,6 %	-2 286 518	53 298
17-Finansielle transaksjoner	25 429	-6 484	31 913	125,5 %	23 756	31 913
18-Overføring til kirkelige fellesråd	24 654	25 514	-860	-3,5 %	26 508	-860
19-Overføringer til andre etter vedtak/avtale	8 828	9 711	-883	-10,0 %	14 012	-883
Sum	-975 989	-1 078 320	102 331	-10,5 %	-1 964 201	102 331

Interne funksjoner inneholder en rekke større og mindre områder som rådmannen i varierende grad har kontroll over. Folkevalgte styringsorganer dekker utgiftene til politiske møter, lønn og godtgjørelser knyttet til politisk aktivitet osv. Revisjon og kontrollutvalg dekker utgiftene for Larvik kommune til revisjon ved Telemark kommunerevisjon og kontrollutvalgssekretariat (Vestfold interkommunale kontrollutvalgssekretariat). Fellesutgifter inneholder bl.a. avsetning til lønnsoppgjør og sentrale reserver knyttet til pensjon.

Hovedinntekter består av skatt og rammetilskudd. Inntektene har her fortsatt med å ligge over det budsjetterte. I revidert nasjonalbudsjett/kommuneøkonomiproposisjonen er anslaget for skatteinntekter nedjustert i 2017 med 850 mill kr for kommunesektoren. Pr 2. kvartal har denne reduksjonen ennå ikke kommet til uttrykk i den faktiske skatteinntekten. Regnskapsførte inntekter fra skatt og rammetilskudd ligger så langt ca 53 mill kr over budsjett. Grunnet det nedjusterte anslaget i revidert nasjonalbudsjett legger derfor Rådmannen til grunn at usikkerheten rundt disse inntektene i 2017 er noe høyere enn ved tidligere rapportering.

Folkevalgte styringsorganer

Rapporteringsområdet består av

- Godtgjørelser og utgifter i forbindelse kommunestyre, formannskap, komitéer, råd og utvalg
- Utgifter i forbindelse med valg
- Støtte til kommunestyregruppene
- Tilskudd til æresborgere

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
11-Folkevalgte styringsorganer	4 385	5 607	-1 222	-27,9 %	9 517	-1 222
Sum	4 385	5 607	-1 222	-27,9 %	9 517	-1 222

Det rapporteres overskridelser pr 2. kvartal 2017 hovedsakelig relatert til godtgjørelser og vare- og tjenestekjøp for kommunestyre, formannskap og komiteer. Omfanget av politisk møtevirksomhet ut over de årlige faste godtgjørelsene og vedtatt møteplan styres i liten grad av rådmannen. Variable utgifter knytter seg i hovedsak til ekstramøter på dagtid hvor også tapt arbeidsfortjeneste kompenseres, slik det er mulighet for etter reglementet.

Revisjon og kontrollutvalg

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
12-Revisjon og kontrollutvalg	1 589	2 105	-516	-32,5 %	3 304	-516
Sum	1 589	2 105	-516	-32,5 %	3 304	-516

Pr 2. kvartal meldes det om et betydelig merforbruk. Avviket skyldes utgifter knyttet til revisjon som er høyere enn budsjettet.

Sentrale administrative funksjoner

Rapporteringsområdet består av

- Rådmann
- Kommunadvokaten
- Økonomiavdelingen
- HR-avdelingen
- Samfunnskontakt
- Stabsavdelingen
- IT-avdelingen

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
13-Sentrale administrative funksjoner	39 853	39 903	-50	-0,1 %	83 726	-50
Sum	39 853	39 903	-50	-0,1 %	83 726	-50

Rådmannen ser ikke på det nåværende tidspunkt at det blir avvik samlet for Sentraladministrative funksjoner.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjet 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 Virkemidler for økt tilflytting	100	100	0	I arbeid	🟢	Rådmannen la frem forslag til vedtak i Formannskapet 14.juni 2017. Formannskapet vedtok at det foreslåtte tiltaket ikke gjennomføres og at nytt saksfremlegg med nytt forslag til tiltak skal fremmes i formannskapsmøte 06.09.17
KST 280/16 Vekstprogram for gründerbedrifter for morgendagens næringsliv og innovasjon	100	100	0	I arbeid	🟢	Kommunestyret vedtok i K-sak 097/17 å etablere et tilbud for gründerbedrifter med oppstart høsten 2017. Foreningen er nå stiftet i tråd med kommunestyrets vedtatte vedtekter for foreningen. Det legges opp til full etablering i leide lokaler sentralt i Larvik i løpet av året.
KST 280/16 Smartby strategi	100	100	0	I arbeid	🟢	Kommunestyret behandlet sak om Smartbysatsing i kommunestyrets junimøte. Der ble det besluttet at rådmannens utredning legges til grunn for videre smartbysatsing og at kommunen går inn i nettverket "Open an Agile Cities in Europe.
KST 252/16 IT. Kartlegging av mobil- og bredbåndsdekning i LK	100	100	0	I arbeid	🟢	Rådmannen vil orientere kommunestyret nærmere om dette i en egen melding.
KST 280/16 Anskaffelser, kompetanseutvikling livsløpsanalyser og miljøvurderinger	200	200	0	Ikke startet	🟢	Arbeidet forventes igangsatt i løpet av året.
KST 280/16 Virkemidler for økning av arbeidsplasser , fagbrev for alle	300	300	0	I arbeid	🟢	Rådmannen vill orientere kommunestyret i en egen melding om hvordan vedtaket kan følges opp.
Lisens styringsverktøyet Framsikt for planlegging, budsjettering og rapportering	650	650	0	I arbeid	🟢	Verktøyet er tatt i bruk og det er i stadig utvikling. Erfaring så langt tilsier at kommunen som organisasjon har stor nytte av løsningen.
Styrking av innkjøpsseksjon	800	800	0	Ferdig	🟢	1 ny stilling er besatt med tiltredelse primo august 2017
Total	2 350	2 350	0			

Rådmannen vurderer det slik at de nye tiltakene vedtatt for inneværende år blir iverksatt i løpet av året i tråd med gjeldende vedtak.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,24 %	1,63 %	2,87 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,05 %	1,63 %	2,68 %

Samlet sykefravær for 1. halvår ligger på 2,87 % og er forholdsvis lavt. Flere avdelinger i SA har ikke hatt sykefravær gjennom 2017.

Det jobbes kontinuerlig i SA med fokus på at det skal være et godt arbeidsmiljø, som man vet gjennom forskning har direkte påvirkning på sykefraværet. Lederne er kjent med og følger opp tilfellene av langtidssykefravær med konkret tiltak.

Fellesutgifter

Rapporteringsområdet består av

- Pensjonsutgifter
- Avsetning til lønnsoppgjør
- Kommunestyrets tilleggsbevilgningskonto
- Andre fellesutgifter (hovedtillitsvalgte/verneombud, porto, KS-kontingenter, felles lisenser/annonser)

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
14-Fellesutgifter	24 918	-1 273	26 191	105,1 %	38 826	26 191
Sum	24 918	-1 273	26 191	105,1 %	38 826	26 191

Pr 2. kvartal 2017 rapporteres det om et betydelig mindreforbruk, men det forventes ikke avvik innenfor Fellesutgifter for året som helhet. Den største fellesutgiften er avsetningene til lønnsoppgjør og deler av pensjonsutgiftene. Etter hva rådmannen har kjennskap til pr i dag så vil disse avsetningene være tilstrekkelige til å dekke lønnsoppgjør og deler av pensjonsutgiftene.

Virksomheten består av

- Opplysning, råd og veiledning
- Økonomisk sosialhjelp
- Kvalifiseringsprogram
- Introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger
- Gjeldsrådgiving
- Midlertidig botilbud

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
15-NAV	60 373	65 913	-5 539	-9,2 %	122 668	-5 539
Sum	60 373	65 913	-5 539	-9,2 %	122 668	-5 539

NAV Larvik har ved utgangen av 1. halvår et regnskap som totalt viser et merforbruk på nær 5,5 mill kr. Korrigeres det for en budsjettpost som omhandler øremerkede midler på 5,3 mill kr på inntektsiden, er det reelle merforbruket på kr 10,9 mill kr pr juni. Merforbruket knytter seg i all hovedsak til sosialhjelpsutbetalinger og kvalifiseringsstønden, men også noe introduksjonsstønad for nyankomne flyktninger.

Ved utgangen av 1. halvår viser regnskapet et merforbruk på sosialhjelp på totalt 9,9 mill kr. Dette fordeler seg med nær 1,5 mill kr på kvalifiseringsstønad og 8,4 mill kr på økonomisk sosialhjelp. Det har vært et økende antall deltagere i kvalifiseringsprogrammet (KVP), og dette er i henhold til nasjonale satsinger. Forventninger nasjonalt er at Larvik skal ha 85 deltagere på KVP, og det er omtrent det antall deltagere som er på KVP i dag. Utgiftsnivået på økonomisk sosialhjelp holder seg fortsatt høyt. Både boutgifter og støtte til livsopphold ligger høyere enn budsjettert, selv med noe styrking av budsjettet for 2017. NAV Larvik ble styrket med 8 mill kr, men ble nedjustert med 3 mill kr i forbindelse med kommunestyrebehandlingen av strategidokumentet. NAV har deretter fått bevilget kr 300 000 som skal brukes for å spare 3 mill kr på et tiltak som skal øke arbeidsplasser for unge. Ved utgangen av 1. halvår er det ingenting som tyder på at dette tiltaket vil gi ønsket effekt.

Utbetalingene for 1. halvår har vært store, men det har det også vært i andre sammenlignbare kommuner. En analyse av KOSTRA-tallene viser at økningen i sosialhjelp ikke er begrenset til Larvik. De kommunene som vi sammenligner oss med, har i stor grad en økning som er identisk med Larvik. Andelen sosialhjelsmottakere, utbetaling pr stønadsmåned og samlet stønadssum har vært økende de siste årene. Brukere med sosialhjelp som hovedinntekt har økt siden samme periode i 2016. Selv med en markant økning, ligger Larvik lavere på en del områder enn sammenlignbare kommuner.

Årsprognosen for ansvaret er svært usikker, men foreløpig prognose for resten av året viser totalt et merforbruk på omlag 16 - 17 mill kr. Dette fordeler seg med 3 mill kr på kvalifiseringsstønad og 13 - 14 mill kr på økonomisk sosialhjelp, dersom nivået på utbetalingene fortsatt vil ligge høyt.

Det bosettes mange flyktninger i henhold til kommunestyrets vedtak. Nytt for 2017 er at NAV Larvik ikke får integreringstilskuddet ført i sitt regnskap, men har fått en ramme å styre etter. Pr. 1. halvår viser regnskapet et merforbruk på nær 1,5 mill kr. Det er en økning fra forrige rapportering og

årsaken er en feilperiodisering i 1. kvartal som førte til at resultatet i den rapporteringa var bedre enn reelt. Merforbruket er i stor grad knyttet til utbetaling av introduksjonsstønad, men også noe økonomisk sosialhjelp. Dersom det blir økt bosetting vil det gi økte sosialhjelpsutgifter på ansvaret, da flyktningene mottar sosialhjelp i påvente av introduksjonsprogram. Det utbetales mer i introduksjonsstønad, da antall mottakere øker og flere får forlenget sin programperiode. Forutsetningen som ble lagt til grunn for budsjettildelingen for 2017, var et snitt på 130 person som mottar introduksjonsstønad. Ved utgangen av 1. halvår er det 150 personer som mottar introduksjonsstønad. Bosettingstallet for 2017 er nedjustert i forhold til opprinnelig vedtak, men med økt antall deltagere i program forventes høye kostnader i 2017. Det forventes at ansvaret vil ha et merforbruk på mellom 2 og 3 mill kr ved årets slutt.

NAV Larvik har siden forrige rapportering kartlagt situasjonen til nye brukere før de fikk innvilget økonomisk sosialhjelp. Som nye regnes helt nye brukere og brukere som ikke har mottatt sosialhjelp siste 12 mnd. Det er registret 64 nye brukere etter 1. kvartal. Av disse har 24 personer ikke hatt inntekt/ytelse, 13 har hatt lønnsinntekt og 12 har hatt arbeidsavklaringspenger, men mistet videre rett til denne ytelsen. De resterende kommer fra kvalifiseringsstønad, overgangsstønad, tiltakspenger, dagpenger, sykepenger og uførestønad. Et par kommer også fra institusjonsopphold og en person har flyttet til Larvik fra annen kommune. Denne kartlegging er til god hjelp i det videre arbeidet med den enkelte bruker, og sier også noe om utviklingen i samfunnet for øvrig.

Det kan også nevnes at det samtidig pågår en kartlegging/analyse med utgangspunkt i KOSTRA tallene, av hvordan det jobbes med økonomisk sosialhjelp i de største kommunene i Vestfold. Larvik er en av disse. Deler av resultatet er nå klart. Analysen viser at Larvik ligger lavere enn sammenlignbare kommuner på flere områder. Områder som kan nevnes spesielt er netto driftsutgifter til sosiale tjenester, utbetaling av stønad/lån pr innbygger 20-66 år, andel sosialhjelpsmottakere 20-66 år i prosent av innbyggerne i samme aldersgruppe, gjennomsnittlig utbetaling pr stønadmåned og gjennomsnittlig stønad per mottaker. Dette viser at selv med et stort merforbruk, ligger Larvik lavere enn sammenlignbare kommuner. Neste skritt i kartleggingen er å se på hvordan kontorene jobber med området.

Når det gjelder redusert ramme på 3 mill kr, har NAV fått kr 300 000 til å iverksette tiltak som skal føre til innsparingen. NAV har ikke kommet i gang med tiltaket, og det er usikkert om oppdraget kan gjennomføres i løpet av 2017. Et forslag er at NAV bruker midlene til å innhente ekstern kompetanse for å komme fram til noen gode forslag til tiltak. Det er uvisst om de tiltakene man på sikt kommer fram til, vil føre til en innsparing på 3 mill kr slik intensjonen med tiltaket er.

Siden forrige rapportering har kommunestyret kommet med et forslag til vedtak. Det innebærer at Larvik kommune "benchmarker" kommuner hvor aktivitetsplikten har hatt en positiv effekt. Saken, med konklusjoner, legges frem til politisk behandling oktober 2017. Utviklingen i Sosialhjelpsutgiftene og virkningen av aktivitetsplikten rapporteres kvartalsvis til formannskapet fra og med 2. kvartalsrapport 2017. NAV Larvik har nå i første omgang sendt ut forespørsel til tre ulike aktører som kan være aktuelle for å foreta en slik analyse. Disse har fått svarfrist til 01.08.17.

Kontoret har iverksatt interne tiltak for å gå igjennom strukturer, systemer og rutiner. Dette arbeidet har startet, og vil pågå framover. En av tingene det er jobbet med er å endre praksis for akutt hjelp. Det kan se ut som at denne endringen har en liten effekt, og at antall utbetalinger har gått noe ned siden endringen ble innført. Et annet tiltak som er iverksatt er "økonomibenk". Det vil si at alle søknader skal innom en person for klargjøring og innhenting av informasjon før de sendes til saksbehandler. Saken er da klar til behandling når den kommer til saksbehandler. Det er et behov for mer ressurser for å kunne få til en tettere oppfølging av de som har sosialhjelp som hovedinntektskilde. Det er et ønske å kunne å jobbe mer med råd og veiledning, men når saksmengden bare øker er det ikke rom for dette med dagens ressurser. Med økte ressurser vil det være mulig å følge opp de som trenger tett oppfølging, bl.a. ut mot arbeid.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Deltagere i kvalifiseringsprogram	Ved utgangen av 1. halvår har NAV nådd målsettingen når det gjelder overgang til arbeid eller utdanning for denne gruppen.
Innsatsområde 2: Innvandrere	Ved utgangen av 1. halvår ligger NAV over målsettingen for 2017, når det gjelder overgang til arbeid eller utdanning for denne gruppen.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Deltagere i kvalifiseringsprogram	Styrke den enkeltes mulighet til å komme i arbeid og aktivitet. Effekten er flere i arbeid og færre på stønad.	Andel deltakere på KVP med overgang til arbeid eller utdanning. Måles hver måned ved å se på forholdet mellom antall deltagere som avslutter programmet, og hvor mange av disse som går til arbeid eller utdanning etter avsluttet program. I snitt deltar 80-85 deltagere i programmet hver måned.	56%	56%	56%	Ved utgangen av 1. halvår har NAV nådd målsettingen når det gjelder overgang til arbeid eller utdanning for denne gruppen.
Innsatsområde 2: Innvandrere	Styrke den enkeltes mulighet til å komme i arbeid og aktivitet. Effekten er flere i arbeid og færre på stønad.	Andel deltakere på introduksjonsprogram med overgang til arbeid eller utdanning. Måles hver måned ved å se på forholdet mellom antall deltagere som avslutter programmet, og hvor mange av disse som går til arbeid eller utdanning etter avsluttet program.	58%	58%	69%	Ved utgangen av 1. halvår ligger NAV over målsettingen for 2017, når det gjelder overgang til arbeid eller utdanning for denne gruppen.

Innsparingstiltaket som omhandler rammekutt drift, er iverksatt for 2017.

NAV har ikke kommet i gang med tiltaket med nye arbeidsplasser for unge. Usikkert om oppdraget kan gjennomføres i løpet av 2017. NAV vil drøfte videre fremdrift med rådmannen før det startes på dette oppdraget.

Når det gjelder midlertidig botilbud er ikke dette tiltaket iverksatt på grunn av manglende finansiering.

Aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år ble iverksatt i januar. En person er ansatt som styrking i avdeling oppfølging under 30 år. Aktivitetsplikten inngår som et ordinært aktivitetskrav i avdelingen, og er tilpasset den enkelte bruker. Aktivitetskravet fremkommer da i den enkelte

brukers individuelle plan og følges opp av veiledere. Det er i forbindelse med aktivitetsplikten inngått et samarbeid med frivillige lag og foreninger. Samtidig er det kommet forslag fra kommunestyret om at Larvik Kommune "benchmarker" kommuner der aktivitetsplikten har hatt en positiv effekt. NAV har nå i første omgang sendt ut forespørsel til tre ulike aktører som kan være aktuelle for å foreta en slik analyse. Disse har fått svarfrist til 01.08.17.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,14 %	5,40 %	6,54 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,40 %	5,79 %	7,19 %

Sykefraværet økte fra 1. kvartal til 2. kvartal. Utviklingen fram til juni var negativ, med økt sykefravær for de kommunalt ansatte i NAV. Sykefraværet i juni viser en positiv utvikling med nedgang.

Sykmeldte ved kontoret får en tett og god oppfølging av leder og HR-rådgiver i form av samtaler, råd og veiledning. Kontoret tilrettelegger ut i fra individuelle behov, og søker hjelp hos BHT og kommunens HR-avdeling ved behov.

NAV Larvik er generelt gode på individuelle tilrettelegginger for å hindre sykefravær og øke nærværsgraden ved graderte sykemeldinger. Det er gjort flere tilrettelegginger i 2. kvartal.

Kontoret har i tillegg mange sosiale aktiviteter som skaper et godt arbeidsmiljø.

Hovedinntekter

Rapporteringsområdet består av

- Skatt
- Rammetilskudd fra staten
- Rentekompensasjonsinntekter

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
16-Hovedinntekter	-1 166 019	-1 219 316	53 298	-4,6 %	-2 286 518	53 298
Sum	-1 166 019	-1 219 316	53 298	-4,6 %	-2 286 518	53 298

Den positive utviklingen i skatteinntektene fra 2016 og 1. kvartal 2017 fortsatte inn i 2. kvartal 2017. Inntektene for året ligger derfor over budsjett pr 2. kvartal 2017. Høyere inntektsutjevning gjør også at rammetilskuddet ligger over vedtatt budsjett.

Finansielle transaksjoner

Rapporteringsområdet består av

- Rente- og avdragsutgifter på kommunens egne lån
- Rente på inn- og utlån av Husbankmidler (Startlån)
- Internlån, refunderte renter og avdrag fra enheter
- Renter på bankinnskudd
- Andre renteutgifter, forsinkelsesrenter mv
- Avkastning av Primæroppgavefondet
- Avsetninger til disposisjonsfond
- Finansiering av investeringer

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
17-Finansielle transaksjoner	25 429	-6 484	31 913	125,5 %	23 756	31 913
Sum	25 429	-6 484	31 913	125,5 %	23 756	31 913

Renter og avdrag følger utviklingen i kommunens gjeld og de rentekonsekvensene som kan beregnes ut fra utviklingen i rentemarkedet og tilpasningene innenfor kommunens strategi for forvaltning av gjeld. Pr 2. kvartal er netto resultatet av Finansielle transaksjoner langt bedre enn budsjettet. Dette skyldes at Primæroppgavefondet har hatt en avkastning på nærmere 26 mill kr i første halvår samt at avdrag på lån har vært lavere enn budsjettet. Disse utviklingene kan ikke forventes å fortsette i siste halvår av 2017. Det er vanskelig å gi et anslag for resultatet for året som helhet da det til enhver tid er knyttet usikkerhet til avkastningen på Primæroppgavefondet.

Overføring til kirkelige fellesråd

Rapporteringsområdet består av

- Overføring til kirkelige fellesråd

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
18-Overføring til kirkelige fellesråd	24 654	25 514	-860	-3,5 %	26 508	-860
Sum	24 654	25 514	-860	-3,5 %	26 508	-860

Det rapporteres om et merforbruk pr 2. kvartal 2017 grunnet overføringer til Kirke/kirkegårder som er høyere enn budsjettet.

Overføringer til andre etter vedtak/avtale

Rapporteringsområdet består av

- Tilskudd for å stimulere til økt nærings- og samfunnsutvikling
- Overføringer til interkommunale selskaper
- Kjøp av VTA-plasser
- Overføring av driftstilskudd som følge av statlige og interkommunale avtaler
- Andre avtaler

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
19-Overføringer til andre etter vedtak/avtale	8 828	9 711	-883	-10,0 %	14 012	-883
Sum	8 828	9 711	-883	-10,0 %	14 012	-883

Overføringene er høyere enn budsjettet pr 2. kvartal 2017 hovedsakelig grunnet periodiseringer.

Helse og omsorg

Tjenesteområdet består av

- Virksomhet for funksjonshemmede
- Arbeid og aktivitet
- Sykehjem
- Psykisk helse og avhengighet
- Larvik helsehus
- Hjemmetjenester
- Fellesfunksjoner

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
31-Virksomhet for funksjonshemmede	73 434	73 667	-233	-0,3 %	131 449	-233
32-Arbeid og aktivitet	21 849	22 572	-723	-3,3 %	46 688	-723
33-Sykehjem	97 060	101 707	-4 647	-4,8 %	212 650	-4 647
34-Psykisk helse og avhengighet	28 014	27 776	238	0,9 %	58 776	238
35-Larvik helsehus	37 706	38 898	-1 192	-3,2 %	84 443	-1 192
36-Hjemmetjenester	87 024	92 526	-5 502	-6,3 %	189 606	-5 502
37-Fellesfunksjoner	53 748	54 958	-1 210	-2,3 %	118 678	-1 210
Sum	398 835	412 104	-13 269	-3,3 %	842 289	-13 269

Tjenesteområde - som helhet:

Tjenesteområdet ligger som helhet med et merforbruk på 13,3 mill kr pr 1. halvår.

Årsprognosen er usikker for flere virksomheter, men anslås til 15 - 17 mill kr (ca 2% overskridelse).

Årsprognosen pr. første kvartal var på 8 - 11 mill kr.

Økningen fra første til andre kvartal henger i stor grad sammen med nye omfattende tjenester til nye brukere i Hjemmetjenesten, og virksomhet for Funksjonshemmede og Sykehjem.

Ressurskrevende brukere som er kommet etter første kvartal utløser i liten grad statlig tilskudd for ressurskrevende tjenester for 2017.

Årsaken til merforbruket ellers skyldes i hovedsak flere brukere med behov for tjenester, rask utskrivning fra sykehus og dermed økt press spesielt på Hjemmetjenester, Sykehjem og Larvik helsehus. Denne utviklingen møtes hele tiden med tiltak som tar sikte på å redusere de løpende utgiftene samtidig som en opprettholder et lovpålagte tilbud.

Anslaget for refusjon ressurskrevende tjenester er usikkert for året. Dette er avhengig av antall brukere og omfanget av tjenestene noe som kan variere og dermed gi store utslag på resultatet. De enheter som berøres mest av refusjonen er virksomhet for Funksjonshemmede, Psykisk helse og avhengighet, samt Arbeid og aktivitet. Prognose etter første halvår for HO samlet er i samsvar med budsjett.

Effekten av samhandlingsreformen kombinert med økt andel eldre over 90 år medfører et stadig økende behov for helsetjenester fra kommunen. Denne utviklingen vil fortsette, og det må jobbes

parallelt med forebyggende tiltak og sikre gode tjenester for de som trenger omsorg og helsehjelp i tiden fremover. Det vil også kreve økte ressurser for å møte utfordringene.

Tjenesteområdet arbeider med tiltak for å redusere merforbruket bl.a. ved å holde stillinger vakante, samt innsparinger på stillinger der det er mulig. Videre jobbes det med reduksjon av sykefravær, og gjennomgang av rutiner for mer effektiv utnyttelse av ressursene.

Virksomhet Hjemmetjenester har igangsatt et prosjekt for gjennomgang av natttjenesten - både Hjemmetjeneste, Funksjonshemmede og Sykehjem - for å redusere utgifter. Det er innhentet informasjon fra andre kommuner og det jobbes i prosjektgruppe for å evaluere og foreslå tiltak som vil gi redusert bemanning på natt.

Det iverksettes også et prosjekt for å se på bedre utnyttelse av personalressurser til brukere med omfattende behov i samspill mellom virksomhetene Funksjonshemmede og Hjemmetjenester. Det skal vurderes hvordan personalressurser i virksomhet Funksjonshemmede bedre og mer effektivt kan allokere til brukere i Hjemmetjenesten når brukerne er på dagtilbud.

For å redusere overliggerdøgn ble det iverksatt tiltak, hvor det viktigste var å åpne 7 nye plasser på Presteløkka Rehabiliteringssenter. En høyere andel pasienter skrives nå direkte ut fra Sykehus til Presteløkka, og tiltaket har således bidratt til å redusere overliggerdøgn. Disse plassene har vært med på å redusere overliggerdøgn totalt sett, men tiltaket har sammen med øvrige tiltak foreløpig ikke gitt tilstrekkelig effekt.

Sammenlignet med 1. halvår 2016 har det for 1. halvår 2017 vært en nedgang på 104 overliggerdøgn, med en særlig positiv utvikling 2. kvartal.

Rask utskriving fra sykehuset medfører økt behov i hjemmetjenesten og større sirkulasjon av syke pasienter på avklaringsplasser på Byskogen sykehjem. Sykehuset i Vestfold har siden samhandlingsreformen ble iverksatt i 2012 redusert antall sykehussenger med 19 % som er en betydelig større reduksjon enn landets øvrige helseforetak. Dette, kombinert med kort liggetid, gir utfordringer for kommunen.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Forsterket forebyggende innsats	Friskliv og mestring har etablert Livsstyrketrening som lavterskel gruppetilbud. Tilbudet er et interkommunalt samarbeid med Sandefjord kommune. Det er også etablert nye selvhjelpsgrupper. "Lyst på livet" grupper planlegges med oppstart i løpet av høsten.
Frivillige, pårørende, familie og lokalmiljø som ressurs	Pårørendekoordinator arbeider kontinuerlig med å synliggjøre kommunens pårørendetilbud, både internt for kommunens ansatte, men også for pårørende som bor i og utenfor kommunegrensene. Friskliv og mestring har flere frivillige knyttet til sin virksomhet. det arbeides med å starte "Lyst på Livet", et tilbud som skal ledes av frivillige
Innbyggere opplever livsglede og mestring i alle livsfaser. Hverdagsmestring og fokus på «Hva er viktig for deg?» skal prege helse og omsorgstjenestens møte med alle brukere, pasienter og pårørende	I tråd med det som ble rapportert i 1 kvartal, videreføres følgende langsiktige tiltak: "Hva er viktig for deg?" Fokus på pasientens egne ressurser og ønsker for eget liv er grunnleggende i møte med pasienten. Det opprettholdes fokus og kompetansepåfyll inn mot egenmestring, medvirkning og rehabilitering. Et endret tankesett er i ferd med å bre om seg, og gi resultater i form av økt egenmestring og aktiv deltagelse i «eget liv». Motiverende intervju som verktøy er i utvikling og implementering/opplæring, og kurs og spill- teknologi er utviklet til bruk i dette arbeidet. Hverdagsrehabilitering har ført til at ca 40 % av nye bruker ikke trenger noen tjenester fra Helse og omsorg, etter gjennomført forløp.
Samhandlingsreformen	Friskliv og mestring har sekretariatsfunksjon i prosjektet "Sammen om Økt Kvalitet". Frisk Larvik som er et delprosjekt i SØK har etablert samarbeid med Larvik kommune som arbeidsgiver for å styrke arbeidet knyttet til personer som er sykmeldt grunnet muskel- og skjelettplager og lettere psykiske lidelser.

Virksomhet for funksjonshemmede

Virksomheten består av

- Praktisk bistand/opplæring (ambulant eller i samlokalisert bolig)
- Praktisk bistand
- Helsetjenester i hjemmet (ambulant eller i samlokalisert bolig)
- Avlastning (avlastningsbolig eller privat)
- Koordinering av hjelpetiltak
- Veiledning til pårørende og foreldre

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
31-Virksomhet for funksjonshemmede	73 434	73 667	-233	-0,3 %	131 449	-233
Sum	73 434	73 667	-233	-0,3 %	131 449	-233

Resultatet for juni viser et merforbruk på kr 233 000.

Årsprognose vurderes til å bli et merforbruk opp mot 2,0 mill kr. Årsprognose pr første kvartal var balanse.

Det er tidligere rapportert om økende antall brukere som det gjennomgående har vært mulig å gi tjenester til ved omstilling. Det som utfordrer tjenesten er omfattende tiltak til nye brukere som på årsbasis vil være ressurskrevende, men som for 2017 kun vil utløse mindre refusjon. Disse brukerne ble tildelt tjenester i mai og juni. Nettokostnader for disse tjenestene ut året vil være i størrelsesorden 2,1 mill kr.

Virksomheten har tidligere meldt om eldretiltak for brukere på avdeling Gyda skulle starte i oktober/november. Endret oppstart planlegges i desember. Dette skyldes flere forhold, blant annet at arealene ikke er frigitt og oppgradert. Se også kommentarer under status økonomiplantiltak. Midler til Gyda for 2017 brukes til tjenester til brukerne der de bor i dag, samt innkjøp av nødvendig utstyr.

Tiltak overtid;

Det arbeides gjennomgående med å redusere bruk av overtid i tjenesten.

Fokus på ressurskrevende tjenester;

det er stort fokus på å rapportere for å få riktig refusjon til ressurskrevende tjenester.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Botiltak med bemanning	Det arbeides kontinuerlig med å øke antall tilrettelagte boliger med bemanning for målgruppen. I løpet av 2017 har vi tatt i bruk flere omsorgsleiligheter i tilknytning til personalbase, en personalbase flyttes og samlokaliseres med Stavern hvor brukere tilbys nye omsorgsleiligheter i tilknytning til personalbasen der. I tillegg vil det på sikt kunne tilby 4 nye leiligheter inn mot personalbasen på Karistranda.
Innsatsområde 2: Tidlig intervensjon	Tidlig innsats inn mot målgruppen barn og unge er nå utvidet med 20% stilling, en medarbeider jobber nå 100% mot målgruppen. I tillegg har vi i samarbeid med Virksomhet rus og avhengighet søkt prosjektmidler, og fått midler til avlønning av en 100% medarbeider i et år inn mot målgruppen. Teamet starter arbeidet i august innværende år, med kartlegging av behov og direkte arbeid opp mot enkeltfamilier.
Innsatsområde 3: Velferdsteknologi	Velferdsteknologisk løsninger blir kontinuerlig vurdert som tillegg eller i stede for tjenester. Dette er ofte gode hjelpemidler som bedre setter bruker i stand til å utføre oppgavene selv, eller deler av oppgavene. Det er likevel ofte slik at det ikke er i stede for tjenester, men som et supplement til tjenester. Tjenesteshop er i drift i flere av våre avdelinger, i tillegg skal det nå etter hvert prøves ut i avlastning både for eldre og barn/ unge. Tjenesteshop gir brukere unik mulighet til å ta styring i eget liv, og bidrar således til større grad av autonomi og livsglede for den enkelte.
Innsatsområde 4: Hverdagsmestring	Tilfanget av nye tjenestemottakere er økende, og det har lite reduksjon på tjenester ved at innbyggere enten flytter eller går bort. Våre tjenestemottakere får god helsehjelp, lever lengre og dette bidrar til en relativt stor netto tilvekst i brukergruppen. Nye brukere kommer fortrinnsvis fra foreldrehjemmet, noen er tilflyttere mens andre igjen blir diagnostisert i voksen alder. Disse brukergruppene trenger bistand gjennom hele livet i større eller mindre grad, det er svært få brukere som vi klarer å gjøre hjelpeuavhengige selv om dette er målet for mange. Tiltak fører til at flere brukere har behov for færre tjenester med større grad av selvstendighet.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Brukere som venter på botiltak med bemanning	Brukere som venter på botiltak med bemanning reduseres. Tallene hentes fra Profil.	Antall brukere	35	30	29	Ønsket resultat for 2017 er nådd. Det er imidlertid gjennom året gjennomført flere nye botiltak som ikke fremgår av disse målinger. Tjenestemottakere som tidligere er etablert utenfor foreldrehjemmet, med marginale bistandsbehov bosetter seg ofte på egen hånd langt fra tjenesten og trenger ambulante tjenester. Dette er ofte ikke er tilstrekkelig og i løpet av 2017 er det jobbet aktivt med å tilby denne gruppen tjenester knyttet opp mot våre personalbaser. Dette er faglig bedre og tryggere for tjenestemottakere, samtidig som det er god ressursøkonomisering for Larvik kommune. Netto etableringer er således høyere enn måltallet viser.
Innsatsområde 2: Tidlig intervensjon	Tidlig intervensjon i familier bidrar til økt mestring i familien og mindre behov for alternative tjenester inn mot barnet. Tallene hentes fra Profil.	Antall familier	0	12	19	Ønsket resultat for 2017 er nådd, i tillegg vil det nå fremover kunne tilbys ytterligere ressursbruk på målgruppen. Larvik kommune har mottatt midler til 1 årsverk mot brukergruppen barn og unge, og inn mot familier
Innsatsområde 3: Velferdsteknologi	Velferdsteknologi tas i bruk enten i samhandling med andre tjenester eller som supplement for økt mestring og selvstendighet. Tallene hentes fra Profil.	Antall brukere	0	8	4	Delvis oppnådd. Satsingen opp mot å implementere flere brukere som kan benytte velferdsteknologi har ikke vært tilstrekkelig prioritert. Det krever kompetanse på velferdsteknologi, utprøving og opplæring over tid er nødvendig for å hente ut effekt av personlige velferdsteknologiske

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
						<p>løsninger. Implementering krever ekstra ressurser i oppstartsfasen slik at brukere på en god måte settes i stand til å nyttiggjøre seg teknologien fullt ut og dette har det i svært liten grad vært rom for så langt. Tallene for tjenesteshop er ikke medtatt i rapporteringen, det er imidlertid et betydelig antall brukere som etter hvert benytter ordningen som nå er inne i en fase der teknologien benyttes til flere brukergrupper for å skaffe seg god kompetanse om konsekvenser for Larvik kommune og brukere i forhold til bruk av Tjenesteshop.</p>
Innsatsområde 4: Kontinuerlig Hverdagsmestring	Kontinuerlig tjenesteutvikling i praktisk bistand.	Antall brukere med enheten med fokus på kvalitet og effektiv ressursutnyttelse, med særlig fokus på hverdagsmestring. Tallene hentes fra Profil.	180	185	205	<p>Omfanget og utvikling av antall tjenestemottakere er økt med 6,5 % siden januar 2017. Dette utfordrer tjenesten på alle områder, vårt mål er fokus på kvalitet og effektiv ressursutnyttelse hvilket er helt nødvendig især når vi innenfor vedtatte budsjetter faktisk skal kunne ivareta en årlig netto tilvekst i denne størrelsesorden. En total gjennomgang av brukere, brukersammensetninger og mer fornuftige løsninger er påbegynt, og det forventes på sikt at dette gir et bedre handlingsrom.</p>

Virksomheten har igangsatt flere prosjekter som går parallelt, for bedre og mer effektiv ressursutnyttelse. Dette er prosjekter som vil pågående langt inn i neste år. Etablering av ungbo, tjenesteshop, eldreavdeling, etablering av nye omsorgsleiligheter Karistranda og gjennomgang av brukerporteføljen i boliger med bemanning er noe av det virksomheten arbeider med for å ressursoptimalisere driften.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjet 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Gyda - nye plasser for eldre funksjonshemmede	0	0	0	Ikke startet		
KST 280/16 Gyda - oppstart 2017	1 400	1 400	0	I arbeid		
Total	1 400	1 400	0			

Sykehjemsavdeling Gyda er under god planlegging, det jobbes nå med bemanningsplaner og brukersammensetninger. De fleste plassene er avklart. Avdelingen blir organisert med 6 faste plasser, samt en kriseplass som vi delvis kommer til å bruke opp mot en voksen avlastningsbruker med omfattende bistandsbehov.

Virksomhet Sykehjem og virksomhet Rus og avhengighet er også inne i en prosess med flyttinger av ulike avdelinger og bruker da avdeling Gyda som "mellomstasjon". Det vil derfor ikke være mulig med effektivering av avdelingen før tidligst desember 2017. Det skal også foretas en oppgradering av avdelingen før innflytting.

Avsatte midler til tiltaket for 2016, benyttes til brukere som er tiltenkt inn på Gyda og utfordrer oss på ressurser opp mot nåværende bolig. Grunnet vesentlig store funksjonstap for enkelte av disse har det vært nødvendig med økte ressurser, blant annet har vi måtte dekke opp med ekstra nattevakt gjennom hele året til en bruker. Midlene som er avsatt til drift benyttes således i sin helhet opp mot tiltenkt brukergruppe for 2017.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,60 %	6,94 %	9,53 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	2,09 %	6,75 %	8,84 %

Sykefravær i virksomheten er omlag 9 % i totalfravær, korttidsfraværet er redusert med 1% sammenlignet med 1. kvartal, mens langtidsfraværet er marginalt redusert. Fraværet er varierende i virksomheten, det er avdelinger nesten uten fravær og avdelinger med høyt fravær. I to avdelinger er det satt i gang særskilte HMS tiltak med tanke på sykefraværet som ligger svært høyt.

Sykefravær i en avdeling er helt klart relatert til brukerutfordringer og store arbeidsbelastninger knyttet opp mot marginale ressurser og lite fagkompetanse. Det jobbes med tiltak for å redusere fraværet.

Etter at Larvik kommune innførte bonusordning med arbeid på helg og merarbeid på helg har fravær

på helg blitt vesentlig redusert. Det kan imidlertid se ut til at fraværstygden nå fordeler seg på tidlig ukedager.

Tiltak inn mot avdelinger som har høyt fravær pågår i virksomheten. Ellers følger vi opp sykefraværet i henhold til retningslinjer i Larvik kommune. Tilretteleggingstilskudd og omplasseringer er i enkelttilfeller benyttet.

Arbeid og aktivitet

Virksomheten består av

- Arbeids-/aktivitetstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne
- Aktivitetstilbud til mennesker med psykiske helseutfordringer
- Støttesamtaler til begge grupper
- Kompetanseheving til begge grupper
- Samarbeid med virksomhet for Funksjonshemmede, spesielt når det gjelder personer med farlig adferd
- Samarbeid med virksomhet Psykisk helse og avhengighet når det gjelder tilbud til denne målgruppen
- Sosial arena for eldre og andre (nærmiljøsentrene)
- Veiledning

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
32-Arbeid og aktivitet	21 849	22 572	-723	-3,3 %	46 688	-723
Sum	21 849	22 572	-723	-3,3 %	46 688	-723

Virksomheten har et merforbruk etter første halvår på kr 723 000.

Årsprognose: Ved 1. kvartalsrapport ble det meldt om balanse. Virksomheten er i en krevende situasjon. Det har allerede søkt seg inn 7 nye brukere og disse har hatt oppstart gjennom våren. Med de nye brukerne som nå kommer og med det bemanningsbehovet det er rundt disse ser det ut til at merforbruket på årsbasis vil bli ca kr 750 000. Det er få brukere som slutter og det er hele tiden nettotilvekst av brukere det snakkes om. Antall brukere på Arbeid og Aktivitet har økt med 15 personer i 2017, flere av disse har behov for omfattende tilsyn.

Bakgrunnen for merforbruket er også et høyt sykefravær ved to avdelinger, samt en økning i jobberelaterte skader på personell grunnet utagerende atferd.

Fra august kommer det 6 nye brukere hvorav to er i behov av omfattende tjenester. Dette vil presse situasjonen ytterligere.

På den positive siden har virksomheten mange oppdrag som igjen genererer større omsetting og også større inntjening. Dette svinger imidlertid svært mye og merinntektene kan ikke dekke opp kostnadene ved det økte personalbehovet.

Virksomhetens tjenester på nærmiljøsentrene er omfattende. Bruk av mye frivillighet i samarbeid med fast ansatte gir god stabilitet og forutsigbar drift. Samtidig er mye av inventaret svært nedslitt enkelte steder og er i behov av utskifting. Dette tas gradvis der hvor behovet er presserende. Transportordningen i forhold til henting av brukere til nærmiljøsentrene administreres og gjennomføres av frivilligsentralen. Det er behov for dette og det igangsettes i løpet av august/september.

Virksomhetens øvrige transporttjenester er også presset. Virksomheten disponerer to busser og har to fast ansatte sjåførere som betjener disse. Med flere nye brukere som bor i foreldrehjemmet vil det

være behov for tidligere henting og senere hjemkjøring pga av pårørendes arbeidssituasjon. Transportbehovet øker ytterligere fra august i år og det er utfordrende å dekke innenfor dagens rammer. Det er behov for større kapasitet i forhold til transport.

Tjenestene og produktene som virksomheten leverer inn mot andre behovstrengende grupper som eldre og uføre fungerer bra. Det kan her spesielt nevnes mathjemkjøring og hagestell (generelt vedlikehold).

Det satses på kompetansebygging blant brukerne slik at flest mulig kan arbeide mest mulig selvstendig. Bistandsbehovet vil alltid være tilstede, men selvstendigheten kan styrkes.

Nærmiljøsentrene og Huset er godt besøkt. Imidlertid er dette ikke lovpålagte tjenester og omfanget må vurderes i forbindelse med en stram økonomisk situasjon.

Grønn omsorg (Langrønningen gård) har også en høy innsøking. Pga at de har personer som omfattes av refusjonsordningen i forhold til ressurskrevende tjenester, økes bemanningen periodevis noe. De økte kostnadene i forhold til dette dekkes opp av refusjonsordningen i stor grad.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Etablere flere arbeids og aktivitetsplasser	Det er etablert flere arbeids og aktivitetsplasser. Særlig på grafisk avdeling og i utetjenestene har oppgavene økt og nye brukere med noe arbeidskapasitet har fått tilbud der. Enkelte brukere har også fått tilbud om trening og opplæring, samt tilbud i Kreativ miljøgruppe. Det er de som har utfordringer knyttet til adferd eller har spesielle treningsutfordringer.
Innsatsområde 2: Etablere arbeids/aktivitetsplasser til unge med rusutfordringer	Det er etter søknad innvilget midler fra fylkesmannen til å etablere et prosjekt i forhold til unge rusmisbrukere. Prosjektleder er ansatt og rekruttering av ytterligere en ansatt til er igangsatt i samarbeid med A-Larm. De unge rusmisbrukerne rekrutteres via virksomhet psykisk helse og avhengighet
Innsatsområde 3: Etablere nærmiljøsentre	Nærmiljøsentrene er etablert. På lengre sikt ønskes det at aldersspennet blant brukerne utvides. I første omgang rekrutteres unge elever fra videregående skole som gis fast stilling som ordinært ansatte i helgene
Innsatsområde 4: Kompetanseheving	Kompetansehevingen er igangsatt og det med svært godt resultat. Målingen i forhold til hvordan dette oppleves blant brukerne(arbeidstakerne) vil bli målt i høstens brukerundersøkelse

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Etablere flere arbeids og aktivitetstiltak i	Øke antall arbeids og aktivitetstilbud i privat næringsliv/offentlig aktører	Telle antall personer. Internstatistikk.	7	7	4	Det er noe vanskeligere å få plassert ut personer i det private næringsliv. Dette har noe med det bistandsbehovet som kreves, men også med kravene til stillingene. Særlig innenfor sosial kompetanse er det utfordringer
Innsatsområde 3: Etablere nærmiljøsentre	Ansette ungdom fra videregående skole som gir tjenester på eldresentre i helgene	Telle antall unge ansatt på eldresentre. Personalstatistikk.	3	4	4	Se beskrivelse i forhold til innsatsområder

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 Transport for eldre	200	200	0	I arbeid		Starter i august
KST 280/16 Reversere redusert aktivitet på Huset	350	350	0	Ikke startet		balanseres mot neste punkt
Total	550	550	0			

Situasjonen har tilspisset seg noe. Mange nye brukere i behov av mye ressurser krever ekstra oppfølging. Disse brukerne er samtidig boende i foreldrehjemmet og faller derfor ikke inn under ordningen i forhold til refusjon for ressurskrevende tjenester. Bemanningen må økes noe for ivareta den faglige og sikkerhetsmessige utfordringen dette er.

Samtidig er transporttjenesten under press. Ønskede hentetidspunkter kan være vanskelig å innfri og tilpasse til allerede eksisterende oppdrag. Samtidig er foreldre/ pårørende avhengig av dette i forhold til sine jobber. Virksomheten må vurdere å øke sin transportkapasitet, men dette vil kreve noe økte ressurser.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,14 %	5,30 %	7,43 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	2,09 %	4,84 %	6,93 %

Virksomheten har høyt fravær ved tre avdelinger. Dette skyldes bl.a. mange nye brukere av tjenesten, samt en økning i jobbrelevante skader på personell grunnet utagerende atferd. Samlet sett gir dette en svært presset arbeidssituasjon. HR avdelingen, Nav og bedriftshelsetjenesten er koblet inn for å vurdere situasjonen. Støy og risikomålinger blir foretatt og tiltak vil bli iverksatt. På den ene avdelingen -Keramikk bedrer situasjonen seg noe grunnet reduksjon i langtidsfravær. Situasjonen på Kreativ miljøgruppe og Trening og opplæring er imidlertid fortsatt utfordrende, men det arbeides både for å sikre tilstrekkelig personal i den nærmeste perioden og for å få en mer stabil situasjon på lengre sikt.

Det arbeides kontinuerlig med sykefraværet. På særlig to avdelinger har fraværet over noen måneder vært kritisk høy på grunn av overnevnte beskrevne forhold. Dette avhjelpes med lederstøtte og noe økt bemanning for å avhjelpe situasjonen. Bedriftshelsen, Nav og HR avdelingen er koblet inn for å se på mulige tiltak.

Sykehjem

Virksomheten består av

- Sykehjemmene Yttersølia, Rekkevik, Furuheim, Byskogen, Kvelde, Tjølling, Stavern og Grevle
- Faglig oppfølging av Det Nasjonale aldershjem for sjømenn (DNAS)
- Korttidsplasser i institusjon
- Avlastning i institusjon
- Langtidsplasser i institusjon
- Avdelinger for personer med demens
- Hjemmetjenester i Kvelde, knyttet til sykehjemsdrift
- Dagsentra
- Dagsentra for personer med demens
- Dagaktivitetstilbud «Inn på tunet»
- Dagaktivitetstilbud «Villa kveldssol»
- Demensteam; utredningsteam
- Felles produksjonskjøkken (LKC)
- Driftsfunksjon alle kommunens sykehjemsavdelinger
- Felles vaskeri
- Helsehus - all drift på Byskogen, kommunale akutt plasser, avklaringsplasser, lindrende plasser og korttidsplasser som ligger under Helsehuset i 2017

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
33-Sykehjem	97 060	101 707	-4 647	-4,8 %	212 650	-4 647
Sum	97 060	101 707	-4 647	-4,8 %	212 650	-4 647

Virksomhet Sykehjem har ved halvårsrapportering et merforbruk på 4,6 mill kr.

Årsprognose: vurdere til et merforbruk på 2,5 - 3 mill kr. Dette er økning fra 1. kvartal på 0,5 mill kr. Prognosen påvirkes av blant annet økte lønnskostnader knyttet til oppfølging av pasienter, fastvakt og overbelegg i avdelinger.

Lønn utgjør 2,9 mill kr av merforbruket. Så langt i 2017 er det et gjennomsnitt på 4 pasienter i overbelegg på generelle sykehjemsplasser. Overbelegg på sykehjemmene er med på å avhjelpe Larvik kommunes overliggerdøgn ved sykehuset.

Faglig forsvarlige tjenester, spesielt knyttet til pasienter med demenssykdom, er en stor utfordring. Det er spesielt å merke seg en økt merbelastning knyttet til pasienter over 67 år med store og komplekse oppfølgingsbehov, inkludert 1:1 oppfølging fra personalet gjennom døgnet. Dette genererer i perioder økt bruk av ekstravakter og overtid. Ved halvårsrapportering utgjør dette samlet for virksomheten 1,8 mill kr. i ekstra innleie og overtid.

Virksomhet Sykehjem sikrer fortløpende og jevnlig utskiftning av inventar og utstyr, samt nødvendig vedlikehold i sykehjemsavdelingene. Første halvår 2017 har likevel generert endel ekstra nødvendige innkjøp for å håndtere akutte tidsmessige situasjoner. Det gjelder bl.a et kjøkken som måtte

totalrenoveres etter vannskade, et skyllerom som måtte renoveres etter problemer med kloakk/vannskade og utskifting av møbler til forsterket avdeling. Dette gir et merforbruk på 1,35 mill kr.

Sykefraværet i virksomheten er å vurdere som stabilt, med en registrert nedgang når det gjelder korttidsfravær, mens det ses en økning knyttet til langtidsfraværet. Det følges uansett tett opp med tiltak som fremmer arbeidsrelatert tilknytning.

Korrigerende tiltak ved halvårsrapportering er tett oppfølging og vurdering av ressursbruk i alle avdelinger. Tiltakene må sees i sammenheng med kvalitet i tjenesten, tilgjengelig kompetanse og ressursutnyttelse.

Det ble i februar måned 2017 besluttet flytting av en sykehjemsavdeling og et dagsenter. Det har i denne forbindelse påløpt endel uforutsette utgifter. Endringen er orientert om i møte i Helse og Omsorgskomiteen 15.mars og 26. april 2017.

Øyeblikkelig hjelp og avklaringsplasser er i 2017 organisert i samme virksomhet som øvrige sykehjems plasser. Virksomheten jobber systematisk for best mulig å møte behovet for institusjonsplass. Det gjør det mulig å ta imot pasienter fra hjemmet og fra sykehus, og dermed begrense overliggerdøgn ved Sykehuset i Vestfold.

Områdene i Helse og Omsorg jobber helhetlig, pasienter ivaretas på riktig omsorgsnivå med riktig kompetanse.

Noen av avdelingene i virksomhet Sykehjem er med i prosjektet Ressurscenter (Vikarpool). Det forventes at dette fører til reduksjon i lønnskostnader, og økt kvalitet på tjenestene.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Samhandlingsreformen	Økning av differensierte dagtilbud er påbegynt og trappes opp gradvis.
Innsatsområde 2: Økt fokus og konkret satsning på pårørendesamarbeid.	Pårørende arbeid er en viktig del av kvalitetsarbeidet i institusjonstjenesten, konkrete tiltak iverksatt.
Innsatsområde 3: Enhetlig pasientforløp	Konkret arbeid med systematisk vurdering og oppfølging av kvalitetsmål i tjenesten er etablert, felles for alle institusjonsplasser i virksomheten. Nasjonalt pasientsikkerhetsprogram utgangspunkt for arbeidet.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Samhandlings- reformen	Øke antall plasser i differensierte dagtilbud for eldre og personer med demens. Lavterskeltilbud Villa Kveldsol iberegnet.	Antall differensierte plasser hentes fra Profil og avdelingsstatestikk. Tallene er samlet dagtilbud pr. uke.	290	350	320	Det er så langt oppnådd gjennom økning av differensierte dagtilbud på kvelder og i helg.
Innsatsområde 2: Økt fokus og konkret satsning på pårørendesamarbeid.	Systematisk gjennomføring av brukerundersøkelser i sykehjem hvert annet år.	Gjennomføring av brukerundersøkelser i sykehjem hvert annet år. Rapporteres i tekstformat i standardisert analyse av resultat brukerundersøkelsen.	Ja	Ja		Planlegges gjennomført høsten 2017.
Innsatsområde 3: Enhetlig pasientforløp	Kvalitet i tjenesten. Sikre en faglig god og etterprøvbar tjeneste gjennom etablering av konkrete kvalitetsmål for tjenesten.	Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner.	95	100	100	For virksomhet sykehjem har det vært pasienter på overbelegg i hele rapporteringsperioden. Gjennomsnittlig 4 plasser på overbelegg i 2017 ved halvårsrapportering. Enkelte pasienter har derfor ligget på dobbeltrom i perioder.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,52 %	7,28 %	9,80 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	2,20 %	7,95 %	10,15 %

Sykefraværet i virksomheten er å vurdere som stabilt, med en registrert nedgang når det gjelder korttidsfravær, mens det ses en økning knyttet til langtidsfraværet. Det følges uansett tett opp med tiltak som fremmer arbeidsrelatert tilknytning. Det er ikke registrert direkte arbeidsrelatert sykefravær.

Psykisk helse og avhengighet

Virksomheten består av

- **Tidlig intervensjon**
 - o Mestringskurs/-program
 - o Korttids kognitiv terapi
- **Ambulerende tjenester**
 - o Praktisk bistand og/eller opplæring
 - o Helsetjenester i hjemmet
 - o Støttekontakt
 - o Motivasjonssamtaler, støttesamtaler og koordinering av hjelpetiltak
 - o Lavterskel- og skadereduserende helsetjenester med feltpleie
- **Botiltak med del-/heldøgns bemanning**
 - o Praktisk bistand og/eller opplæring
 - o Helsetjenester i hjemmet
 - o Motivasjonssamtaler, støttesamtaler og koordinering av hjelpetiltak
- **Heldøgns omsorgsplasser korttid og langtid i institusjon**
- **Pårørendearbeid**

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
34-Psykisk helse og avhengighet	28 014	27 776	238	0,9 %	58 776	238
Sum	28 014	27 776	238	0,9 %	58 776	238

Virksomheten er i balanse pr 1.halvår.

Årsprognose: Virksomheten forventer å få et mindreforbruk på ca 0,8 mill kr. på årsbasis grunnet tilskudd fra Fylkesmannen. Årsprognose er uendret fra 1. kvartal.

Virksomheten har fått tildelt tilskudd fra Fylkesmannen på kr 1 584 000 til kommunalt rusarbeid for videreføring av stillinger. Dette er midler som virksomheten ikke kunne forutse ved fastsettelse av årets budsjett. Tilskuddsmidlene vil avkortes i 2018.

Flytteprosess av avd. D Yttersølia til Byskogen er godt i gang og skal gjennomføres høsten 2017. For at flyttingen skal være mulig vil avd. D flytte midlertidig til avd. Gyda på Furuheim fra midten av juni til innflytting på Byskogen. Den nye avdelingen på Byskogen vil få navnet Løkka. Ved flytting av avd. D til Byskogen vil avdelingen gå fra 12 plasser til 18 plasser og det vil kreve en økning av ressurser. Driftsutgiftene på årsbasis vil bli 1,9 mill kr. og disse er ikke budsjettert med for inneværende år. Virksomheten vil derfor prioritere å bruke penger som er avsatt til drift av ny bolig på Dolven (planlagt ferdigstilt 2018/2019) for personer med behov for ressurskrevende tjenester for å få gjennomført flyttingen av avd. D og sikre en forsvarlig drift av 18 plasser. For 2018/2019 er denne problemstillingen ikke avklart og det jobbes aktivt med tiltak for å drifte tiltaket på Dolven fra 2018/2019.

Ny bemannet bolig i Dronningensgate ferdigstilles sommeren 2017 og leder med øvrige ansatte er innstilt. De første beboerne vil flytte inn fra 1. september 2017.

Innenfor virksomheten er det avdelingene med heldøgn omsorg og ressurskrevende tjenester som utfordrer budsjettbalansen mest. Dersom virksomheten ikke hadde fått tilskuddet fra Fylkesmannen ville virksomheten levert et merforbruk.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Hverdagsmestring	<p>Ambulerende tjenester i turnus ble iverksatt 1.mars 2017. Tjenesten skal først og fremst jobbe med pasienter med sammensatt bistandsbehov, som trenger oppfølging utover ordinær dagtid. Samtidig skal tjenesten sikre trygging av pasienter som opplever økt uro/vansker, forhindre unødige innleggelses og tilrettelegge for at flere kan bo lengst mulig i egen bolig.</p> <p>Erfaringene så langt med turnus viser at virksomheten i større grad klarer å gi tjenester på riktig tjenestenivå og skaper en bedre og klarere samarbeidslinje med de øvrige helsetjenestene i kommunen, samt spesialisthelsetjenesten.</p> <p>Virksomheten har utarbeidet sitt eget faglig grunnlagsdokument, samt en veileder om recovery(bedringsprosesser).</p>
Innsatsområde 2: Tidlig intervensjon psykisk helse	<p>Virksomheten er i gang med å implementere FIT - feedback informerte tjenester. FIT er et evidensbasert tilbakemeldingsverktøy som gir et bilde av lidelsestrykk og hvordan brukeren har det, samt omhandler relasjonen mellom bruker/pasient og behandler. Virksomheten har søkt og fått innovasjonstilskudd til dette arbeidet. Virksomhetens psykologer har vært på introduksjonskurs og virksomhetens ansatte hatt en felles fagdag med Søndre Vestfold DPS om FIT.</p> <p>Virksomheten planlegger angstmestringskurs med oppstart høsten/vinteren 2017.</p>
Innsatsområde 3: Tidlig intervensjon rus	<p>Det har vært en økning i antall ungdommer på ruskontrakter i 2.kvartal fra 17 til 25 personer. Økningen skyldes politiets arbeid og avdekking av en gruppe ungdommer som har røykt hasj. Virksomheten jobber i nært samarbeid med politiet, SLT koordinator og barnevernet med ungdommene og deres foreldre.</p>

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Ambulerende tjenester	Hverdagsmestringjobber i turnus på kveld og helg i nært samarbeid med spesialisthelsetjenesten.	Antall personer med behov for heldøgns bemanning reduseres. Tallgrunnet hentes fra søkerlisten på bemannet bolig og Profil.	6	20 %	67 %	Antall personer på søkerlisten til heldøgns bemannet bolig er 2 personer ved 1.halvår. Da er 7 søkere til ny bemannet bolig i Dronningens gate ikke tatt med.
Innsatsområde 2: Tidlig intervensjon psykisk helse	Virksomheten gir tilbud om lavterskel helsetilbud individuelt og i gruppe til personer med depresjoner, angst og lette traumelidelser.	Øke antall personer som får tilbud om korttids kognitiv terapi. Tallgrunnet hentes fra Profil.	56	50 %	80 %	Ved 1. halvår har virksomheten mottatt 125 henvendelser til Mestringsteamet om korttids kognitiv terapi. Av disse har 101 fått tilbud om behandling fra Mestringsteamet. Den resterende gruppen har enten blitt overført til ambulerende tjenester eller blitt anbefalt oppfølging annet sted. I tillegg har det vært avholdt et kurs i belastninger(KIB).
Innsatsområde 3: Tidlig intervensjon rus	Forebygge utvikling av rusmiddelproblemer hos ungdom og unge voksne ved å tilby dem ruskontrakt i samarbeid med politiet.	90 % av alle ungdommene på ruskontrakt fullfører i henhold til kontrakten. Tallgrunnet hentes fra Profil.	80,0 %	90,0 %	92,0 %	Ved 1. halvår er det 14 ungdommer på ordinær kontrakt i samarbeid med politiet og 11 ungdommer på frivillig kontrakt. Det har vært 2 brudd på ruskontrakt så langt i år.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt Årsprognose budsjett 2017	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Ambulerende tjenester i turnus	600	600	0	Ferdig	🟢	Ambulerende tjenester i turnus ble iverksatt 1.mars 2017
Statsbud. 2017: Opptrappingsplan for rusfeltet, videreføring	2 572	2 572	0	Ferdig	🟢	Pengene dekker årsverk som tidligere har vært finansiert av tilskuddsmidler
Total	3 172	3 172	0			

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,59 %	8,51 %	11,11 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	2,34 %	7,58 %	9,93 %

Virksomheten har gått fra et sykefravær på 12,67 % i 1.kvartal til 9,93 % i 2.kvartal . Det er veldig positivt. Virksomheten jobber videre med å øke nærværet, da det høye sykefraværet utfordrer den daglige driften og budsjettbalansen.

I 2017 har virksomheten satt inn kompetansemobiliserende, psykososiale og organisatoriske tiltak i avdelingen som:

- Alle avdelingene får fast veiledning av psykolog
- Internundervisning
- Tatt i bruk «Jeg gjør forskjellen» i regi av Ifokus
- Tatt i bruk GAT analyse som gir oversikt over mønstre og sammenhenger i sykefraværet

Larvik helsehus

Virksomheten består av

Driftes sammen med Fellesfunksjoner - kommuneoverlege i 2017:

- Legevakt
- Leger i institusjon
- Leger i helsestasjon
- Fengselshelsetjeneste
- Migrasjonshelse og vaksinasjonskontor
- Ambulant sykepleieteam
- Psykososialt kriseteam

Driftes sammen med virksomhet Sykehjem i 2017:

- Byskogen sykehjem: Kommunale akutte døgnplasser (KAD)
- Byskogen sykehjem: Avklaringsavdeling
- Byskogen sykehjem: Lindrende avdeling
- Byskogen sykehjem: Korttidsavdeling

Driftes sammen med virksomhet Hjemmetjenester i 2017:

- Presteløkka rehabiliteringssenter
- Presteløkka forebyggende helsearbeid og gruppeaktiviteter
- Presteløkka "Trygghet og trening"

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
35-Larvik helsehus	37 706	38 898	-1 192	-3,2 %	84 443	-1 192
Sum	37 706	38 898	-1 192	-3,2 %	84 443	-1 192

Virksomheten som helhet har et merforbruk på 1,2 mill kr pr. 2. kvartal.

Årsprognosen anslås til 1- 1,5 mill kr. som er en nedjustering i forhold til 1 kvartal på ca. 0,5 mill kr.

Larvik Helsehus - spesialiserte sykehjemsplasser, Byskogen:

Merforbruk første halvår: kr 980 000, hvor lønn utgjør kr 920 000.

Årsprognose Merforbruk anslås til 1- 1,5 mill kr. Dette er avhengig av ressursbehovet i pasientoppfølging.

Det er avgjørende å ta imot utskrivningsklare pasienter fra Sykehuset i Vestfold så raskt som mulig. Dette gjøres så snart det er faglig forsvarlig på kommunalt nivå, og ressursbehovet knyttet til

denne pasientgruppen er markant økende. Avdelingene bidrar i betydelig grad til nedgangen av overliggerdøgn ved sykehuset.

Avdelingene har ved halvårsrapportering en samlet nedgang i sykefravær. Det jobbes aktivt med å redusere fraværet gjennom individuell sykemeldingsoppfølging og vil fortsatt være et viktig tiltak for å redusere merforbruket på lønn.

Legevakt og andre legetjenester:

Årsprognose: Beregnes fortsatt til balanse på årsbasis. Sommergjesteres behov for tjenester vil være medvirkende for om dette vil være mulig.

Driften av Nødnett kan komme til å bli noe høyere enn beregnet, grunnet nye satser fra driftsorganisasjonen til Helsedirektoratet.

Presteløkka rehabiliteringssenter:

Årsprognose: Balanse.

Larvik Helsehus - spesialiserte sykehjemsplasser: Det jobbes systematisk med å redusere merforbruket knyttet til økte lønnskostnader. Dette er utfordrende da kompleksiteten i oppfølging er spesielt ressurskrevende i overgangen mellom sykehus og kommune. Pasientsikkerheten må ivaretas.

Det jobbes kontinuerlig med å redusere sykefravær og overtid.

Legevakt og andre legetjenester:

Økonomien følges nøye, men foreløpig er det ikke satt inn spesielle tiltak, bortsett fra at stillinger er holdt vakante der hvor det har vært mulig.

Presteløkka rehabiliteringssenter: Institusjonen har tilnærmet 100 % belegg, Pasientene har ofte komplekse tjenestebehov, som setter høye krav til tverrfaglig kompetanse. Det holdes fokus på pasientforløp, målsetning og evaluering, og 89 % av innlagte pasienter skrives ut til hjemmet.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Videreutvikle kompetanse om riktig bruk av KAD plasser og avklaringsplasser.	<p>Det er et kontinuerlig arbeid med fokus på samarbeid og oppfølging av etablerte samhandlingsrutiner i bruk av KAD (Kommunale øyeblikkelig hjelp plasser). Dette synes allerede å gi en mer hensiktsmessig bruk.</p> <p>Styrking av kompetanse knyttet til bruk av KAD - og avklaringsplasser er systematisert og jobbes konkret ut i praksis i tett samarbeid med legevakt, fastleger og akuttmottak SiV.</p>

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Videreutvikle kompetanse om riktig bruk av KAD plasser og avklaringsplasser.	Økt bruk av KAD-plasser mot målgruppe	Antall belagte plasser	28,0 %	60,0 %	50,0 %	Økt samhandling mellom kommunens fastleger, legevakt, tjenestekontor, SiV akuttmottak og lege ved KAD-avdeling om disponering av KAD-tilbudet, har gitt en økt bruk av plassene, større sirkulasjon og hensiktsmessig bruk av plassene. En tilsiktet konsekvens av dette er færre pasienter innlagt sykehus, færre overliggerdøgn, og med et mindre press på avklaringsavdelingen. Dette arbeidet videreføres med uforminskert styrke.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjet 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Statsbud. 2017: Øyeblikkelig hjelp rus	728	728	0	Ferdig		
Statsbud. 2017: Habilitering/rehabilitering, opptrappingsplan	818	818	0	Ferdig		
Total	1 546	1 546	0			

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,64 %	5,32 %	6,96 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,20 %	5,36 %	6,56 %

Larvik Helsehus - spesialiserte sykehjemsplasser:

Avdelingene har ved halvårsrapportering en samlet nedgang i sykefravær. Det jobbes aktivt med å redusere fraværet gjennom individuell sykemeldingsoppfølging og vil fortsatt være et viktig tiltak for å redusere merforbruket på lønn.

Legevakt og andre legetjenester:

Dette området har et meget lavt korttidsfravær, og selv om langtidsfraværet har gått noe opp, er totalfraværet fortsatt lavt.

Presteløkka rehabiliteringssenter: Avdelingen har ved halvårsrapportering et lavt sykefravær.

Presteløkka rehabiliteringssenter:

Inngår i alle tiltak som er i arbeid i virksomhet hjemmetjenester.

Hjemmetjenester

Virksomheten består av

- Helsetjenester (hjemmesykepleie) i hjemmet dag, kveld og natt
- Sykehjem ved Sjøbakken sykehjem - 12 plasser
- Velferdsteknologi, trygghetsalarmer drift og betjening hele døgnet
- Praktisk bistand
- Praktisk bistand rengjøring
- Omsorgsboliger med heldøgns bemanning
- Dagsenter Bøkeskogen
- Hjelpemiddelsentral,- inkludert syn og hørselskontakt
- Ergoterapitjenester,- barn og voksne
- Fysioterapitjenester,- barn og voksne
- Hverdagsrehabilitering
- Kreftkoordinator
- Tilsynstjenester og bakvakt for andre virksomheter Helse og Omsorg, Natt
- Helsehus - drift av Presteløkka for 2017
 - o Døgnrehabilitering ved Presteløkka rehabiliteringssenter - 23 plasser
 - o Lavterskeltilbud "Trygghet og Trening" - 8 plasser
 - o Forebyggende helsearbeid og gruppeaktiviteter i regi av Presteløkka rehabiliteringssenter

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
36-Hjemmetjenester	87 024	92 526	-5 502	-6,3 %	189 606	-5 502
Sum	87 024	92 526	-5 502	-6,3 %	189 606	-5 502

Virksomheten har et merforbruk på 5,5 mill kr som er en økning på 2, 8 mill kr fra 1. kvartal. Årsprognose anslås å ligge rundt 8 - 10 mill kr. som er en økning fra 6 mill kr i årsprognosen fra 1. kvartal. Årsak til økningen i årsprognose fra 1. kvartal skyldes i hovedsak lønn og kjøp av tjenester fra eksterne leverandører til nye ressurskrevende tjenester som har oppstått etter første kvartalsrapport.

Virksomheten er i en utfordrende situasjon når det gjelder å kunne ivareta lovpålagte tjenester innenfor budsjettrammen. Omfang og tyngde i tjenestens oppgaver er utfordrende for virksomheten. Det er krevende å ivareta en stabil og faglig forsvarlig bemanning med hensyn til nødvendig kompetanse. I tillegg til å lyse ut og rekruttere til ledige stillinger innenfor rammen inkl. tilførte midler (5,1 mill kr), gir et økt tjenestenivå et ytterligere behov for midlertidige vikarer tilsvarende ca 7 årsverk p.t. Dette medfører overtidsbruk, og kjøp av tjenester fra eksterne vikarbyrå.

Larvik kommune har særlig utfordringer på nattjenesten. Det er mange yngre brukere med komplekse sykdommer og omfattende behov på kveld og natt. Dette har medført at Larvik har høyt antall nattevakter i hjemmebaserte tjenester.

Av de kjøpte tjenester er det to brukere som er over 67 år. Statlig tilskudd til ressurskrevende tjenester faller bort når brukerne er over 67 år. Dette fører til ekstra kostnader for kommunen. På årsbasis anslås kostnaden til 2,4 mill kr.

Fra juni 2017 er det to nye komplekse oppdrag med behov for 24 timer tjenester, dette må delvis løses ved bruk av privat leverandør. Dette er et kostnadskrevende og kompetansekrevede oppdrag av ukjent varighet.

Virksomheten er i en endringsprosess som ble satt i verk 10.10.16., og med støtte i forskning vet vi at omstilling tar tid. Dette tatt i betraktning, sammen med ansvaret for en lovpålagt tjeneste som er uforutsigbar både i antall og omfang, gjør det vanskelig å anslå årsprognose.

Virksomheten har etablert en organisasjonsstruktur som er gir grunnlag for fleksibilitet inn mot tjenesteoppgaver og ressursstyring, gjennom fordeling og forskyving av oppgavetyngde. Dette for å utnytte ressursene best mulig, og redusere ytterligere merforbruk.

- Kommunenes sentralforbund/ Kommuneforlag har utviklet et styringsverktøy, - Fryd. Verktøyet er utviklet for at kommunene internt skal kunne kartlegge sammenhengen mellom aktiviteter og ressurser for hjemmebaserte tjenester. Larvik kommune er pilot for verktøyet. Det planlegges en helhetlig registrering til høsten. Dette vil gi gode styringsparametere, gjennom kartlegging av alle oppgaver.
- Det gjøres en kontinuerlig vurdering av oppgaver, kvalitet og tidsbruk, og gjennomsnittlig direkte brukertid i 2017 er på 58 % etter faktisk brukte årsverk. Dette er høyt i forhold til tall fra KS, og viser dermed en effektiv ressursforvaltning.
- Det er gjennomført en work-shop med ekstern konsulent for å gjennomgå status og øke kompetanse innen arbeidstidsplanlegging med fokus på heltidskultur; - døgnrytmeplan(arbeidsoppgaver), bemanningsplan(behov for ansatte inn mot oppgaver) og turnusplan. Gjennomgangen tydeliggjør utfordringer innenfor tildelte årsverksrammer inn mot tildelte lovpålagte oppgaver. Rapport utarbeidet.
- Det er utarbeidet prioriteringsnøkler for tjenesteyting i ergoterapi, fysioterapi og hjelpemiddel tjenesten. Dette for å sikre riktig prioritering til våre innbyggere.
- Det jobbes med kompetansehevede tiltak på mange områder.
- Det jobbes med nærværstiltak i alle avdelinger, og sykefraværet er redusert sammenlignet med samme periode 2016.
- Virksomheten har iverksatt tiltak i samarbeid med Frisk Larvik for ansatte med u- spesifikke muskel og skjelettplager med mål om reduksjon i fravær.
- Virksomhet Hjemmetjenester har igangsatt et prosjekt for gjennomgang av natttjenesten - både Hjemmetjeneste, Funksjonshemmede og Sykehjem - for å redusere utgifter. Det er innhentet informasjon fra andre kommuner og det jobbes i prosjektgruppe for å evaluere og foreslå tiltak som vil gi redusert bemanning på natt.
- Det iverksettes også et prosjekt for å se på bedre utnyttelse av personalressurser til brukere med omfattende behov i samspill mellom virksomhetene Funksjonshemmede og Hjemmetjenester. Det skal vurderes om personalressurser i virksomhet Funksjonshemmede kan allokere til brukere i Hjemmetjenester når brukerne er på dagtilbud.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Videreutvikle en organisasjonsstruktur som ivaretar de tjenester våre innbyggere har vedtak på	<p>Virksomhetens hjemmetjenesteavdelinger yter tjenester i henhold til vedtak. Tjenestetilbudet blir individuelt vurdert fortløpende.</p> <p>Ny organisering har pr. 30.06.2017 vært i drift i 8,5 mnd. Virksomheten er fremdeles i utviklingsprosess iht plan for virksomheten.</p> <p>Etter tilførte midler 1. kvartal bruker virksomheten 6-9 årsverk mer enn budsjettet.</p> <p>I henhold til mål for organisasjonstilpasningen, justeres ressursbruk og fordeling av oppgaver. Overordnet status inn mot en større justering vurderes inn mot etablering av nye arbeidstidsplaner med oppstart 23.10.2017</p>

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Videreutvikle en organisasjons-struktur som ivaretar de tjenester våre innbyggere har vedtak på	Tjenesten gjennomføres i tråd med vedtak om tjenestens omfang, fattet av tjenestekontor, og kontinuerlig justert iht pasientens reelle behov.	Differansen mellom vedtakstid (tjenestens direkte pasientrettede tidsbruk) og utført tid (oppdraget tidsbruk i arbeidslister) skal ikke være større enn 15%. Rapport fra Profil. Ny måling fra 2017.	0,0 %	15,0 %	3,4 %	Vedtakstid vurderes kontinuerlig inn mot den enkelte pasient tjenestebehov. Resultatet første halvår er langt bedre enn målsetting.

- Virksomheten er i en endringsprosess som ble satt i verk 10.10.16., og med støtte i forskning vet vi at omstilling tar tid. Dette tatt i betraktning, sammen med ansvaret for en lovpålagt tjeneste som er uforutsigbar både i antall og omfang.
- Virksomheten har etablert en organisasjonsstruktur som er gir grunnlag for fleksibilitet inn mot tjenesteoppgaver og ressursstyring, gjennom fordeling og forskyving av oppgavetyngde. Dette ivaretas i ringsamarbeidet ukentlig, og på virksomhetsnivå inntil 1-2 ganger pr. år.
- Det gjøres en kontinuerlig vurdering av oppgaver, kvalitet og tidsbruk, og gjennomsnittlig direkte brukertid er ca.58% etter faktisk brukte årsverk. Dette ligger høyt og viser en effektiv ressursforvaltning.
- Kompetanse innen arbeidstidsplanlegging med fokus på heltidskultur; - døgnrytmeplan(arbeidsoppgaver), bemanningsplan(behov for ansatte inn mot oppgaver) og turnusplan.
- Det er utarbeidet prioriteringsnøkler for tjenesteyting i ergoterapi, fysioterapi og hjelpemiddel tjenesten. Dette for å sikre riktig fordeling av tjenestene til våre innbyggere. Dette gir oss detaljert kunnskap om tjenesteflyten, mengde og ventetid.
- Evaluering og revidering av hverdagsrehabiliteringsforløpet.
- Det jobbes med kompetansehevede tiltak i hele personalgruppen
- Det jobbes med nærværestiltak i alle avdelinger, og sykefraværet er redusert jmf. samme periode 2016.
- Virksomheten har iverksatt tiltak i samarbeid med Frisk Larvik for ansatte med u- spesifikke muskel og skjelettplager med mål om reduksjon i fravær.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Styrking hjemmetjenesten, hverdagsmestring og bemanning av fremtidige omsorgsboliger	3 000	3 000	0	I arbeid		
Søbakken - konsekvenser av kommunestyre vedtak	3 000	3 000	0	I arbeid		
Total	6 000	6 000	0			

- Økte rammer har gitt nye årsverk. Dette for å ivareta økt omfang og kompleksitet i tjenestene.
- Hverdagsrehabilitering videreføres. Hverdagsrehabilitering som vedtaksbasert tjeneste er nå implementert i alle avdelinger. Forløpet er under evaluering og revideres med mål om å få på plass et helhetlig og kvalitetssikret tverrfaglig forløp.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,03 %	6,79 %	8,82 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,61 %	6,75 %	8,36 %

Sykefraværet i første halvår er gått ned sammenlignet med første halvår 2016. Fraværet er varierende i avdelingene. Dette grunnes i svangerskapsrelaterte plager, eldre arbeidstagere som er helt eller delvis langtidssykemeldt, operative inngrep, og noe fravær meldes som direkte jobbrelatert.

1. Virksomhetens avdelingsledere jobber kontinuerlig med tett sykefraværsoppfølging og fokus på nærværarbeid.
2. Virksomhetene har startet opp et pilotsamarbeid med Frisk Larvik. Dette innebærer veiledning/oppfølging av ledere og tilbud om veiledning og oppfølging av sykemeldte ansatte som har lette muskel/skjellet plager og/eller lette psykiske plager. Målet er å få sykemeldte raskt tilbake i jobb.
3. Det jobbes kontinuerlig for å rekruttere fagkompetanse, og med innleie av vikarer, slik at virksomheten har tilstrekkelig bemanning for å løse tjenesteoppgavene.
4. Det jobbes med trivselstiltak i alle avdelinger.
5. Det gjennomføres interne opplæringer og kurs for å øke kompetanse og trygghet inn mot arbeidsoppgaver.
6. Det gjennomføres kontinuerlig kurs og veiledning inn mot tunge oppgaver og forflytning.
7. Kvalitetssystemet TQM er implementert, og tas i bruk i økende grad. Dette er et støtteverktøy for de ansatte inn mot tjenesteyting og forståelse av arbeidsoppgaver.

Fellesfunksjoner

Rapporteringsområdet består av

- Boligkontoret
- Tjenestekontoret
- Miljørettet helsevern
- Koordinering av kommunens folkehelsearbeid
- Kommuneoverlege
- Fastleger - turnusleger
- Fellesfunksjoner drifter alle legetjenester, legevakt, psykososialt kriseteam og migrasjon/vaksinasjonskontor som ligger på virksomhet Helsehus i 2017
- Kvalitetsrådgiver
- Friskliv/mestring/SØK
- Det Nasjonale aldersmenn for sjømenn, økonomi og oppfølging
- Forsking og utvikling
- Velferdsteknologi
- Biladministrasjon
- Ikt og administrative støttefunksjoner
- Ressurssenter/vikarpool
- Utviklingsprosjekter

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
37-Fellesfunksjoner	53 748	54 958	-1 210	-2,3 %	118 678	-1 210
Sum	53 748	54 958	-1 210	-2,3 %	118 678	-1 210

Fellesfunksjoner har pr 1. halvår et merforbruk på 1,2 mill kr.

Årsprognosen er på ca 2,0 - 2,5 mill kr i merforbruk. Årsprognose 1. kvartal var ca 3 mill kr i merforbruk. Reduksjonen i årsprognose skyldes reduksjon i overliggerdøgn i andre kvartal.

Utfordringene fra 2016 med et betydelig antall utskrivningsklare pasienter, med påfølgende høyt antall overliggerdøgn er redusert (med 17,5 %), men er fortsatt utfordrende i 2017. Det er flere grunner til overliggerdøgn. Sykehuset i Vestfold (SIV) har en stor økning i antall behandlede pasienter og SIV har samtidig den laveste liggetiden i landet på 3,58 døgn. Dette stiller store krav til kommunens mottaksapparat, og det gjøres en intensiv innsats i alle ledd for å ta imot pasientene den dagen de meldes utskrivningsklare. Antall utskrivningsklare pasienter varierer mye, og det er vanskelig å planlegge nødvendig kapasitet for mottak av disse. Iverksatte tiltak med blant annet å øke kapasiteten på Presteløkka med 7 plasser har bidratt til å redusere antall overliggerdøgn i perioden. Presteløkka har pr i dag venteliste på plassene.

Avdelinger i Helse og Omsorg har overbelegg for å løse kapasitetsutfordringene. Se forøvrig kommentarer under virksomhetene Sykehjem, Larvik Helsehus og Hjemmetjenester.

Tiltakene i sum kan likevel ikke sies å ha oppnådd full effekt. Merforbruket pr 1. halvår knyttet til overliggerdøgn er ca 1,5 mill kr. Estimert merforbruk på årsbasis for overliggerdøgn er beregnet til ca 3 mill kr. Som avbøtende tiltak mot merforbruket holdes stillinger vakante. Dette gjelder blant annet stilling som leder for Boligkontoret og ved langtidsfravær er stillinger ikke erstattet.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Bidra til bedre folkehelse, hverdagsmestring, og bruk av velferdsteknologi i befolkningen	<p>Mål 6:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Friskliv og mestring har utvidet sitt tilbud og etablert ny selvhjelpsgruppe. Kurset livsstyrketrening er har start opp som et interkommunalt samarbeid med Sandefjord. dette tilbudet benyttes både som et Læring og mestringstilbud, av deltakere ved pårørendesenteret og ved frisklivssentralen.2. Enheten har med flere brukerorganisasjoner arrangert et Inspirasjonsforedrag med Cato Zahl Pedersen for alle innbyggere i Lardal og Larvik.3. Våren 2017 har det vært tilbud om Qi-gong i Friskliv og mestringliókale som et samarbeid med organisasjonene MENIN, Parkinsonforeningen og MS forbundet.
Innsatsområde 2: Sikre helhetlige og trygge pasientforløp og helhetlig dokumentasjonssystem som er knyttet opp mot pasientens kjernejournal.	<p>Antall overliggerdøgn falt betraktelig de siste månedene i første halvår, dog med en økning i mai. Tilsvarende fall ble observert i månedsskiftet mars/april 2016. Målet om halvering av overliggerdøgn er ikke nådd første halvår 2017. Det ble registrert 567 overliggerdøgn 1. halvår 2016, 1. halvår 2017 er estimatet 463. Iverksatte tiltak med blant annet økt kapasitet på Presteløkka har bidratt til å redusere antall overliggerdøgn i perioden, men det er fortsatt behov for å vurdere tiltak som kan imøtekomme de kraftige svingningene i antall utskrivningsklare.</p>
Innsatsområde 3: Bidra til en bærekraftig helse og omsorgstjeneste ved satsing på tidlig intervensjon og tilrettelegging for et trygt og verdig liv i egen bolig.	<p>Mål 2:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ved hjelp av samarbeid med universitetet i Aalborg og masterstudiet i Folkesundhetvidenskap har i hatt studenter i Larvik som har undersøkt rutiner, sett på måltall og fått oversikt over forekomst av hoftebrudd grunnet fall. Studentene arbeider med å lage en anbefaling for videre systematisk fallforebyggende arbeid i kommunen.2. Det er utarbeidet rutiner i TQM for å sikre fallforebygging som målsetting i gå-gruppene i Stavern og Bøkeskogen3. Det arbeides med å etablere "Lyst på Livet" som bl.a er et fallforebyggende tiltak

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Bidra til bedre folkehelse, hverdagsmestring, og bruk av velferdsteknologi i befolkningen	Antall velferdsteknologiske hjelpemidler øker med 40%	Ta ut statistikk fra Profil som viser antall digitale trygghetsalarmer, GPS/lokaliseringsteknologi, elektroniske medisindispensere, andre velferdsteknologiske hjelpemidler.	235	330	290	Alle teknologiene har økt, og tas i bruk fortløpende
Innsatsområde 2: Sikre helhetlige og trygge pasientforløp og helhetlig dokumentasjonssystem som er knyttet opp mot pasientens kjernejournal.	Antallet overliggerdøgn på sykehuset halveres med utgangspunkt fra prognose overliggerdøgn 2016	Antall overliggerdøgn. Hentes fra sykehus statistikk.	1 208	600	463	Delvis
Innsatsområde 3: Bidra til en bærekraftig helse og omsorgstjeneste ved satsing på tidlig intervensjon og tilrettelegging for et trygt og verdig liv i egen bolig.	Bostedsløse skal ikke vente mer enn 3 mnd. på tildeling av fast bolig	Antall bostedsløse som har ventet mer enn 3 mnd på tildeling av fast bolig. Hentes fra internstatistikk.	10	0	3	3 personer har ventet mer enn 3 måneder på bolig første halvår 2017

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt årsprognose budsjett 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 Tilskudd Kultur og omsorg	100	100	0	Ferdig		Utbetalt
DNAS økte driftsutgifter	800	800	0	Ferdig		
KST 280/16 Økt ramme	6 750	6 750	0	Ferdig		
Total	7 650	7 650	0			

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,84 %	4,50 %	6,35 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,58 %	4,12 %	5,70 %

Noe sesongbetont korttidsfravær. Langtidsfraværet skyldes fravær som ikke er arbeidsbetinget.

Imidlertid har det vært en nedgang fra 1. kvartal til 2. kvartal både i korttids- og langtidsfraværet.

Kultur og oppvekst

Tjenesteområdet består av

- Skole
- Barnehage
- Barne- og ungdomstjenester
- Larvik læringscenter
- Kultur, idrett og fritid
- Stab Kultur og oppvekst

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
01-Skole	214 230	213 077	1 153	0,5 %	499 874	1 153
02-Barnehage	137 688	136 586	1 102	0,8 %	292 612	1 102
03-Barne- og ungdomstjenester	55 898	55 709	189	0,3 %	106 038	189
04-Larvik læringscenter	9 466	8 519	947	10,0 %	18 584	947
05-Kultur, idrett og fritid	42 093	42 432	-340	-0,8 %	74 418	-340
06-Stab Kultur og oppvekst	2 444	2 393	51	2,1 %	5 194	51
Sum	461 819	458 716	3 103	0,7 %	996 720	3 103

Kultur og oppvekst har et samlet periodisert mindreforbruk på 3,1 mill kr sammenlignet med budsjett per andre kvartal 2017. Dette resultatet tilskrives i hovedsak et mindreforbruk i virksomheten Barnehage, virksomheten Skole samt virksomheten Larvik Læringscenter. Felles for disse avvikene er at de i hovedsak skyldes periodisering av inntekter og kostnader slik at tjenesteområdet rapporterer om en drift i balanse per 2. kvartal 2017.

Virksomhet Barnehage og virksomhet Skole melder om et mindreforbruk på henholdsvis 1,1 mill kr og 1,15 mill kr per 2. kvartal, men begge virksomhetene forventer et resultat i balanse sammenlignet med årets budsjetttramme. Virksomheten Larvik læringscenter leverer et positivt resultat på 950 000 kr per andre kvartal. Dette er først og fremst knyttet til periodisering av tilskudd og ikke et reelt mindreforbruk. Periodisert resultat for Kultur, idrett og fritid viser et merforbruk på kr 340 000. Dette resultatet er knyttet til periodisering av budsjett og ikke et reelt merforbruk. Virksomheten Barne- og ungdomstjenestene samt Stab kultur og oppvekst rapporterer begge om en drift i balanse per andre kvartal.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Flere over 16 år skal ha høyere utdanning og faglig kompetanse	<p>Tjenesteområdet har et helhetlig fokus på at flere over 16 år skal ha faglig kompetanse og det jobbes med dette på flere ulike nivåer. Sikre god omsorg og helse for barn og unge er en av de viktigste enkeltfaktorene for å forhindre frafall i skolen og vektlegges en tidlig innsats med kraftfulle tiltak for å forhindre problemer i skolealder. Barnehagene har fokus på språk- og sosial kompetanse, at barna skal lære seg å bli gode medmennesker og at de fra tidlig alder lærer seg å tilegne seg kunnskap. Det er etablert en LOS funksjon som gjennom koordinering av hjelpeinstanser skal sikre at barn og unge som har falt ut, eller står i fare for å falle ut av ordinær skole, skal fullføre grunnskole og videregående. Oppfølging av unge i boliger og bofellesskap har et helhetlig fokus på gjennomføring av skole og gode skolerresultater. Barnevernsbarn som mottar ettervern får støtte til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning.</p> <p>Elever fra Larvikskolen som gikk ut av 10. klasse våren 2016 hadde gjennomsnittlig 41,47 grunnskolepoeng mot 40,79 våren 2015. Resultatene elevene tok med seg ut av Larvikskolen gir godt grunnlag for videre utdanning og yrkesliv. Larvik ligger over landsgjennomsnittet og har hatt en meget positiv utvikling de siste årene. Dette viser kvalitet i skolen og er et resultat av målrettet arbeid over flere år.</p> <p>Flyktninger og asylsøkere mellom 16 og 20 år får et tilbud om plass i Kombinasjonsklassen (KK-klassen) på Thor Heyerdahl videregående skole for en innføring før de begynner på vanlig videregående løp. Etter flere års drift av KK-klassen viser erfaringene at målgruppen fullfører videregående, og at det nesten ikke er frafall (kun 1-2 elever pr år.) Dette fører til at de aller fleste elevene fortsetter med høyere utdanning. Elevtall høsten 2016 var 110 mens forventet elevtall for høsten 2017 er 90 elever.</p> <p>Larvik kulturskole har utarbeidet en lokal fagplan med utgangspunkt i den nye nasjonale rammeplanen for kulturskoler: «Mangfold og fordypning» som bidrar til økt faglig kompetanse i estetiske fag med store synergier til basisfagene. Det jobbes systematisk med å styrke kulturskolen som en sosial møteplass. Dette gjøres gjennom økt fokusering på ensembler og gruppeundervisning. Videre så bidrar virksomheten Kultur, idrett og fritid til viktig tilførsel av faglig og sosial kompetanse som grunnlag for trygge og gode oppvekstvilkår i Larvik.</p>
I 2020 skal andelen barn og unge med psykiske lidelser og symptomer reduseres	<p>Kultur og oppvekst jobber målrettet med at barn og unge med psykiske lidelser og symptomer reduseres innen 2020 med en rekke tiltak. Det har vært gjennomført flere kompetansehevingstiltak i tjenesteområdet. Blant annet så har barnehagens ansatte fått opplæring i profesjonell relasjonskompetanse med fokus på å bygge gode relasjoner mellom voksne og barn og innen temaet "stille barn". Sistnevnte er en gruppe barn som står i risiko for relasjonell og emosjonell skjevutvikling, eksempelvis angst og depresjon. Formålet med kompetansehevingen er å øke bevissthet og forståelse rundt stille barn og hvordan møte og ivareta dem.</p> <p>Barne- og ungdomstjenesten er i gang med å innføre metoder som fremmer barn og unges tilhørighet, identitet og myndiggjøring gjennom å bidra til at barn og unge får et språk for følelser og seksualitet som for eksempel psykologisk førstehjelp. Dette er grunnleggende for barn og unges affektbevissthet som gjør dem i stand til å regulere følelser, men også søke hjelp tidlig når det er behov. Videre så vektlegges metoder som mobiliserer barn og unges familie, slekt og utvidet nettverk ved å systematisk gjøre bruk av familieråd og andre nettverksmetoder. Skole gjennomfører programmet "psykologisk førstehjelp" på flere trinn i grunnskolen og Helsesøster skal i løpet av året gjennomgå programmet i skolens personalgrupper. Det har også blitt startet opp en barnehageversjonen av Psykologisk Førstehjelp; Brettspillet Grønne tanker – Glade barn, som er en metode for tematisering av hverdagslige tanker og følelser.</p> <p>Effekten av regelmessig fysisk aktivitet som forebygging- og behandlingsmetode er vitenskapelig godt dokumentert ved enkelte former for psykiske problemer og lidelser. Virksomheten Kultur, idrett og fritid bidrar med lavterskel tilbud innen fysisk</p>

Målsetting

Status måloppnåelse

aktivitet for barn og unge i Larvik via «Aktiv Larvik.»

Tjenesteområdet planlegger en omfattende kompetanseheving innenfor psykisk helse i 2018 og videre fremover, bla som en konsekvens av resultatene i Ungdata-undersøkelsen gjennomført i 2017.

Mobbing og opplevd ensomhet blant barn og unge reduseres innen 2020 Kultur og oppvekst jobber med tiltak som sikrer et inkluderende oppvekstmiljø uten mobbing og trakassering. Spesielt nevnes VIS - Vennskap, Inkludering og Sosial kompetanse, et prosjekt som skal arbeide for at alle barn og unge blir inkludert og føler seg verdsatt. Det arbeides kontinuerlig og forankret i VIS med å redusere mobbing og opplevd ensomhet i skole og barnehager. Det jobbes også med å etablere et systematisk samarbeid med lag og organisasjoner for å sikre deltakelse og inkludering i tråd med VIS prosjektet. Larvik kulturskole jobber med å styrke skolen som en sosial møteplass gjennom økt fokusering på ensembler og gruppeundervisning. Tjenesteområdet har også etablert et eget beredskapsteam mot mobbing som har fulgt opp en rekke saker.

Barne- og ungdomstjenesten reduserer ensomhet ved å samarbeide med barn og unge, deres familie, slekt og utvidede nettverk for å sikre medvirkning, innflytelse og utnyttelse av ressurser og kompetanse som igjen vil styrke opplevelsen av tilhørighet og mestring. Barn og unge skal oppleve at deres følelsesmessige identitet blir støttet. Det gjelder blant annet krysskulturell-, religiøs- og kjønnsidentitet. Det tilbys også foreldrestøttende tiltak etter behov.

Sikre trygge og gode oppvekst- og levekår for barn og unge

Tjenesteområdet har en overordnet plan for helhetlig oppvekst som skal sikre gode oppvekst- og levekår for barn og unge. Alle virksomhetene har planer som er knyttet opp mot denne, noe som sikrer en helhetlig og samordnet innsats.

Sikre trygge og gode oppvekst- og levekår for barn og unge er hovedmålet for all aktivitet som foregår i Barne- og ungdomstjenestene. Det er et fokus på helheten rundt barn og unge og deres nettverk. Det legges også vekt på en tidlig og samordnet innsats og tett oppfølging av familier med stort hjelpebehov for barn i aldergruppen 0-3 år ved å videreutvikle programmet Trygg start.

Virksomhet Skole følger opp ambisjonene til plan for helhetlig oppvekst med å implementere planene Kvalitet i skolen (og Kvalitet i SFO), jf. KST - 246/16, hvor det vektlegges et trygt skolemiljø for alle elever med fokus på læring og mestring. Virksomhet Barnehage har utarbeidet eget planverk i tråd med den overordnede strategien, jf. KST - 057/17, Kvalitet i barnehagen. Plan for helhetlig oppvekst følges opp, med særlig fokus på helsefremmende arbeid.

I tillegg til dette så jobbes det med å styrke samarbeidet mellom NAV, Kultur og oppvekst og Helse og omsorgstjenestene om tiltak for ungdom i fare for utvikling av psykiske helseproblemer og /eller rusproblemer. Det lages samarbeidsstrukturer som sikrer at barn og unge deltar i fysisk aktivitet over tid samt spres kunnskap om sunt kosthold og legge til rette for sunne valg på de arenaene der barn og unge oppholder seg. Kultur, idrett og fritid følger også opp det overordnede planverket ved å jobbe med å skape gode møteplasser og kultur- og fritidstilbud med rom for samvær, utfoldelse og vennskap.

Skole

Virksomheten består av

- 10 barneskoler
- 4 barne- og ungdomsskoler
- 4 ungdomsskoler
- Verdensmesteren (introduksjonstilbud for minoritetsspråklige barn i grunnskolealder)
- 14 Skole Fritidsordninger (SFO) knyttet til skoler med barnetrinn
- Pedagogisk Psykologisk tjeneste (PPT)
- Fellesområde for grunnskole

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
01-Skole	214 230	213 077	1 153	0,5 %	499 874	1 153
Sum	214 230	213 077	1 153	0,5 %	499 874	1 153

Virksomheten totalt

Periodisert avvik utgjør 1,1 mill kr i mindreforbruk og tilsvarer 0,5 % i positivt avvik. Bakgrunn for mindreforbruk er periodisering for skolene. Det ble tildelt tilskudd for tidlig innsats 1.-4. trinn som var høyere enn budsjettet. Tilskuddet er fordelt til skolene, som bruker tilskuddet til å øke lærerkapasiteten fra høsten. Enkelte skoler har utfordringer med å holde sin tildelte ramme. Det er likevel en stor bedring fra tidligere år, og virksomheten fortsetter veiledning til de aktuelle avdelingene. SFO totalt går i balanse per 1. halvår. Total årsprognose for virksomheten går mot balanse.

Skole

Virksomheten viderefører høyt fokus på veiledning til avdelingslederne, for å øke deres kompetanse i budsjettplanlegging og eierskap til egne budsjetter. Omstilling, med stor andel av budsjetter til lønnskostnader, tar likevel tid. Enkelte skoler har utfordringer med å overholde sine budsjetter, men de får ekstra oppfølging og veiledning. Virksomhet skole har 1. halvår et lite mindreforbruk. Dette periodiseres på nytt inn i høstens utfordringer. Mindreforbruket har sin årsak i tilførte statlige lønnsmidler til økt antall lærere på 1.-4. trinn. Virksomhet skole styrer mot balanse i årsprognosen.

SFO

SFO skal være foreldrefinansiert. Foreldrebetalingen for SFO fordeles ut til SFO enhetene i sin helhet. Før sommeren ble det fordelt nytt budsjett til alle SFO enheter i kommunen, basert på elevtall for høsten. Alle kostnader til graderte satser, søskenmoderasjon, og særskilte behov er kommunal kostnad. Mellomværende, mellom tildelte kommunale midler og faktiske utgifter 2,25 mill kr ble i 2016 dekket av grunnskolenes ramme. I 2017 vil det være 2,07 mill kr av grunnskolenes ramme som benyttes til kostnader for redusert foreldrebetaling i SFO. Dette forventes dekket innenfor virksomhetens ramme. SFO styrer mot balanse i årsprognosen.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Økt læring med digitale verktøy	<p>Økt læring med digitale verktøy følger prosjektplanen. Larvikskolen er godt rustet til å rulle ut nettbrett til alle elevene fra skolestart 2017/18.</p> <p>Det er bestilt ca 3200 iPads med levering til skolestart. Med dette får alle elever og lærere i Larvik nettbrett når nytt skoleår starter. Våren 2017 er brukt til å kurse pedagoger, lærere og skoleledere ytterligere. Det vil bli gjennomført to dager med opplæring knyttet til forberedelsene av skoleåret i august. Alle elevene på Fagerli skole har allerede iPad. Lardal kommune deltar i prosjektet og alle elevene der vil også ha iPad fra august 2017.</p>
Innsatsområde 2: Ledelse i skolen	<p>Målet for lederutdanningen er at teamledere tilegner seg kompetanse på ferdigheter knyttet til ledelse av læring i skolen.</p> <p>Lederutviklingen har til hensikt at skoleledelsen øker sin ledelseskapasitet, har god og effektiv kommunikasjon og samarbeid i lederrollen i teamet og bygger kapasitet for forbedring og utvikling i skolen.</p> <p>22 teamledere har gjennomført studiet «Ledelse av endring» med 15 studiepoeng. Kommunenes Sentralforbund (KS) har finansiert 75 % av studieavgiften. Hovedmålet med lederutvikling for teamledere, er å øke elevens læring.</p> <p>Det er gjennomført lederutvikling for skolens ledergrupper i analysekompetanse, skolebasert vurdering og implementeringsplaner.</p> <p>Å forsikre seg om god undervisningskvalitet, ligger i kjernen av pedagogisk ledelse og 3 rektorer har fulgt «Learning walks» samlinger. For å øke skoleledelsens lederferdigheter i å drive lærernes profesjonsutvikling framover har en rektor blitt sertifisert som «Open to learning» fasilitator samtidig som det er inngått et samarbeid med BI og KS om OTL-workshops for alle rektorer og teamledere i oktober 2017.</p> <p>«Kvalitet i skolen 2017-2019» ligger til grunn for kvalitetsområder og innsatsområder i skolebasert vurdering og skolebesøk. Det har vært gjennomført skolebesøk på alle skoler denne våren og skoleeier har fulgt opp skolens arbeid med strategiene for ledelse i Larvikskolen.</p>
Innsatsområde 3: Vennskap, inkludering og sosial kompetanse (VIS)	<p>Larvikskolen forebygger mobbing og krenkende atferd med tydelige holdninger og standardiserte rutiner når mobbing og/eller krenkende atferd oppdages. Det er nulltoleranse mot mobbing. Det jobbes hele tiden med fokus på økt kompetanse og gode, forebyggende holdninger og handlinger ute i skolene. Flere skoler har gjennomført kurs i nettvett med elever og foreldre.</p> <p>Elevrådene på skolene har gjennomført tiltak på skolen som er forankret i skolens VISplan.</p> <p>Alle barneskolene var i mai deltagere på en vellykket VIS-dag i Bøkeskogen med 1. klassingene.</p> <p>Arbeid med oppfølging av tiltak i handlingsplanen for et godt psykososialt skolemiljø er gjennomført. Ny § 9A er vedtatt og vil virke fra 1.8.2017. Ledelsen har startet en kompetanseheving på ny paragraf og blant annet vært på samling hos fylkesmannen. Handlingsplanen vil bli revidert på bakgrunn av nye bestemmelser.</p> <p>Det har vært oppstart av Læringsmiljøprosjektet med deltagere fra Hedrum barneskole og Kvelde skole og med tilhørende PPT rådgivere.</p> <p>Beredskapsteamet mot mobbing er i god drift. Beredskapsteamet er et nytt og nyttig tiltak i arbeidet med å sikre barn et inkluderende, trivelig og godt skolemiljø. Teamet kommer inn som en tredje part i saker som kan virke fastlåst. Teamet blir kontaktet av foreldre og av skoler. Det har vært 3 saker siste halvår. Teamet følger opp saker de har vært en del av i lang tid og er klare for nye saker ved henvendelse. Jf. også virksomhet barnehage, innsatsområde 2.</p>
Innsatsområde 4: Realfagskommune	<p>Nettverkssamlinger i barnehager og skoler er videreført og det er gjennomført kompetanseheving hos deltagende skoler og barnehager i prosjektet.</p> <p>Det er gjennomført en samling med deltagere fra barnehage til videregående skole med kompetanseheving fra Matematikksenteret i Trondheim. Videregående skole har en stor utfordring når det gjelder elevers mestring av matematikkfaget på videregående skole og en hadde en refleksjon på hvordan man må legge opp</p>

Målsetting**Status måloppnåelse**

matematikkundervisningen i barnehage, barneskole og ungdomsskole for at gjennomføringsgraden skal øke og at elever mestrer faget.
Profesjonsnettverk i matematikk med lærere fra barnehage til videregående skole har gjennomført sin første samling og tilbakemeldingene er gode og det er ønske om muligheter for hospitering av lærere.
Prosjektleder presenterte status på prosjektet for KOK våren 2017.

Farris naturskole har startet med undervisning i praktisk matematikk for skoler som legger inn en undervisningsdag på naturskolen.

Jf. også virksomhet barnehage, innsatsområde 3.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Økt læring med digitale verktøy	Elevenes resultater på nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk har progresjon.	Nasjonale prøver på 5. trinn engelsk har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	33,6 %	28,6 %	26,7 %	Mål oppnådd.
		Nasjonale prøver på 5. trinn lesing har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	32,6 %	27,6 %	32,9 %	Mål ikke oppnådd.
		Nasjonale prøver på 5. trinn regning har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	29,2 %	24,2 %	28,5 %	Mål ikke oppnådd.
		Nasjonale prøver på 8. trinn engelsk har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	13,6 %	8,6 %	10,2 %	Mål ikke oppnådd, men klar nedgang.
		Nasjonale prøver på 8. trinn lesing har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	10,5 %	5,5 %	8,1 %	Mål ikke oppnådd, men klar nedgang.
		Nasjonale prøver på 8. trinn regning har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	12,7 %	7,7 %	7,4 %	Mål oppnådd.
		Nasjonale prøver på 9. trinn lesing har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	6,3 %	1,3 %	8,2 %	Mål ikke oppnådd.
		Nasjonale prøver på 9. trinn regning har 5 prosentpoeng færre elever på laveste mestringsnivå.	7,1 %	2,1 %	7,3 %	Mål ikke oppnådd.
		Elever i Larvikskolen opplever at vurdering av prestasjoner og arbeid brukes som grunnlag for videre læring og for å utvikle kompetanse.	Alle skoler i Larvik har grønt nivå på indikatoren for vurdering (PULS), noe som betyr at man har tilfredsstillende oppfølging av vurderingsforskriften.	Grønn	Grønn	Grønn
Elever som går ut av grunnskolen har faglig og	Andelen elever som har gjennomført VG1 er høyere enn gjennomsnittet av de	86,1 %	85,6 %		Det er ingen gjennomføringsresultater i PULS for 16/17 enda.	

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd Status måloppnåelse resultat
	sosial kompetanse til å møte kravene i videregående utdanning.	siste tre foregående år. Resultatene presenteres med tall for de tre siste år. Tidligere målt andel utgjør: 2013: 87,7 %, 2014: 87,1 %, 2015: 83,5%.			
Innsatsområde 3: Vennskap, inkludering og sosial kompetanse (VIS)	Elever i Larvikskolen og opplever trygghet og sosial tilhørighet.	Alle skoler i Larvik har grønt nivå på indikatoren for trivsel (PULS), noe som betyr at man har tilfredsstillende oppfølging av læringsmiljøet.	Grønn	Grønn	Grønn

Virksomhet skole gir utførlig rapportering og analyse av resultater i årlig Kvalitetsmelding/tilstandsrapport. Det henvises derfor til denne for ytterligere kommentarer. "Siste resultat" er fra høsten 2015 og "oppnådd resultat" er fra høsten 2016.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 Skole. SIKT 3 drift	0	0	0	I arbeid		
KST 280/16 Skole. Økt antall lærere ungdomstrinn	523	523	0	I arbeid		
Statsbudsjett 2017: Ny naturfagstime (helårsvirkning)	963	963	0	I arbeid		
Statsbudsjett 2017: Tidlig innsats skole 2017	1 195	1 195	0	I arbeid		
Strat.dok. 2017-2020 Grunnskole SIKT 3 - Drift	3 000	3 000	0	I arbeid		
Total	5 681	5 681	0			

Driftsmidler til SIKT 3 vedrører utgifter knyttet til drift av nettbrett for undervisningen, som leasing. Det er bestilt ca 3200 iPads med levering til skolestart. iPad er leaset over 3 og 4 år, alle med robuste cover. Alle elever og lærere vil ha iPad Air 2 eller iPad 2017 fra skolestart. Det er kjøpt inn headset til elever på 1. til 4. trinn. Alle skoler har tastaturer til minst det antallet elever på det største trinnet. Prosjektet overtar alle skolenes leasingavtaler fra 1.8.17.

Øvrige tiltak i økonomiplan er implementert i virksomhetens budsjetteramme, og fordelt til avdelingene.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,87 %	5,14 %	7,01 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,50 %	4,84 %	6,33 %

Skole har et samlet og gjennomsnittlig fravær på 7,01% første halvår 2017. Dette er summen av 1,87 % korttidsfravær og 5,14 % langtidsfravær.

7 % fravær er litt høyere enn tidligere år. Det er utfordringer med store forskjeller mellom avdelingene. Avdelinger med større fravær enn gjennomsnittet følges opp særskilt. Rutiner for oppfølging av sykemeldte arbeidstakere følges. Enkelte tiltak iverksettes med god støtte fra HR og NAV.

Barnehage

Virksomheten består av

- 16 kommunale barnehager
- Tilskudd til 21 ikke- kommunale barnehager

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
02-Barnehage	137 688	136 586	1 102	0,8 %	292 612	1 102
Sum	137 688	136 586	1 102	0,8 %	292 612	1 102

Virksomheten totalt

Periodisert avvik utgjør 1,1 mill kr i mindreforbruk. Bakgrunn for mindreforbruk er periodisering for barnehagene. Arbeid med periodisering har vært noe utfordrende ved testing av nytt system. Enkelte barnehager har hatt noe utfordringer med å holde sin tildelte ramme. Disse får særlig oppfølging utover høsten. Total årsprognose for virksomheten går mot balanse.

Kommunale barnehager

Virksomheten fortsetter fokus på veiledning og eierskap til økonomi til alle avdelingslederne. Disse følges opp jevnlig. Virksomhet barnehage anser det for sitt samfunnsoppdrag å benytte tildelte midler til å skape en trygg ramme for barna i barnehagene. Virksomheten arbeider mot balanse, og gjør korreksjoner internt i virksomheten underveis for å tilstrebe måloppnåelse.

Tilskudd til private barnehager

Det ble fattet enkeltvedtak til alle private barnehager om tilskudd for 2017 per 31.1.2017. Revidert budsjett for 2017 er tilpasset til disse vedtakene. Utover enkeltvedtak har kommunen utgifter knyttet til mellomoppgjør mellom kommuner og refusjoner for private barnehagers reduksjon i foreldrebetalingen.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: De yngste i barnehagen	<p>Det har vært avholdt kurskvelder for ansatte i både private og kommunale barnehager, med temaene:</p> <p>«Profesjonell relasjonskompetanse». Gode relasjoner mellom voksne og barn oppstår ikke i forbifarten, det krever at de voksne er sensitive og forstår betydningen av positive følelser, og kan uttrykke disse følelsene gjennom engasjement, anerkjennelse og glede, spill – relasjon; emosjonell og atferdsmessig støtte.</p> <p>«Stille barn». De blir ofte oversett i en hektisk hverdag i barnehagen. Deres innadvendte og lite selvhverdende atferd fører til at de ikke blir lagt merke til, og de kan selv også avvise andre til tross for behovet for å bli sett og anerkjent. Stille barn står i risiko for relasjonell og emosjonell skjevutvikling, eksempelvis angst og depresjon. Formålet med kompetansehevingen er å øke bevissthet og forståelse rundt stille barn og hvordan møte og ivareta dem.</p>
Innsatsområde 2: VIS vennskap, inkludering og sosial kompetanse	<p>VIS er et av hovedtemaene i barnehagen; Vennskap, Inkludering og Sosial kompetanse.</p> <p>I vårhalvåret har det vært fokus på «Å snakke med barn om følelser». Følelser er hensiktsmessige signaler på hva som er bra eller dårlig for barna her og nå. Hvordan barn lærer å forholde seg til egne og andres følelser påvirker hvordan de håndterer dagligdagse hendelser nå og senere. Barn i barnehagen lærer hele tiden, og er avhengig av trygge voksne for å lære å forholde seg til sine egne følelser. Det har blitt startet opp med barnehageversjonen av Psykologisk Førstehjelp; Brettspillet «Grønne tanker – Glade barn», som er en metode for tematisering av hverdagslige tanker og følelser i samlingsstund med alle/noen barn.</p> <p>Bøkeskogdagen er gjennomført 30.mai, et samarbeidsprosjekt mellom barnehage, skole og Kulturskolen.</p> <p>Jf. også virksomhet Skoles innsatsområde 3.</p>
Innsatsområde 3: Tett på realfag og teknologi	<p>Det er fra januar 2017 invitert seks nye barnehager inn i satsningen «Realfagskommune» i tillegg til Solstad, Helgeroa, og Sentrumssatellitten barnehage. De nye er tre kommunale (Tun, Fagerli og Rødbøl barnehage), og tre private (Bisjord FUS, Gapatrosten og Kvelde barnehage). Barnehagene er fortsatt ivrig opptatt i prosjektet og alle barna i barnehagene er involvert. De har fram til nå arbeidet med matematikk, naturfag, kjemi og fysikk. Fra høsten 2017 blir hovedfokuset «Teknologi i realfag», og det er planlagt en felles fagdag og to nettverkssamlinger med fokus på bruk av digitale verktøy både for barn og voksne. Dette er helt i tråd med føringer om «barnehagens digitale praksis» fra den nye Rammeplanen som er gjeldende fra 1. august 2017.</p> <p>Barnehagene deltar i samlinger og lærende nettverk og har felles kompetanseheving sammen med de yngste i skolene som også deltar i prosjektet.</p> <p>Alle 5 åringene i de kommunale barnehagene har i løpet av vårhalvåret vært 4 dager i @Pi- parken for å oppleve mer realfag. Dette har vært både et spennende og lærerikt samarbeid mellom kommunen og iFokus som barn og voksne i barnehagene har hatt stort utbytte av. Jf. også virksomhet Skoles innsatsområde 4.</p>

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: De yngste i barnehagen	Barn starter tidligere i barnehage enn før og det er viktig at de voksne har spesiell kompetanse på barnas utvikling og spesielle behov.	Alle ansatte som arbeider med de yngste i barnehagen skal gjennomføre en kursrekke på tre kvelder .	60,0 %	80,0 %	100,0 %	Det har vært avholdt kurskvelder i 2 omganger. Alle ansatte har hatt mulighet til å delta.
Innsatsområde 2: VIS vennskap, inkludering og sosial kompetanse	5 åringer og 1.klassinger i alle barnehager og skoler i kommunen deltar på VIS dagen i Bøkeskogen.	Alle barnehager og skoler med 1.klassetrinn deltar på Bøkeskogdagen juni 2017	90,0 %	100,0 %	100,0 %	Bøkeskogdagen avholdt 30.5.17. 100% deltakelse fra kommunale barnehager og skoler. Ca. 50% av private barnehager deltok.

Tiltak i økonomiplan er implementert i virksomhetens budsjetttramme, og fordelt til aktuelle avdelinger.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,39 %	9,53 %	11,92 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,80 %	9,96 %	11,77 %

Sykefraværet i barnehagene er fortsatt høyt. Det gjelder spesielt langtidsfraværet. Barnehagene i Larvik har et lavt korttidsfravær. Barnehagene er nesten rene kvinnearbeidsplasser og det er generelt et høyere fravær blant kvinner enn menn både i kommunen og landet for øvrig. Det er stor variasjon fra barnehage til barnehage. Virksomheten ser meget positive resultater ved at fraværet er redusert med 50% i Fagerli barnehage etter innflyttingen i ny barnehage.

Styrerne i barnehagene har et intenst fokus på nærvær og følger opp sykemeldte både før, under og etter fravær.

Barnehagene i Larvik har et lavere fravær enn barnehageansatte på landsbasis. Sykefraværsprosenter for perioden 2. kvartal 2016-1. kvartal 2017. Se «Fylkeskommuner og kommuner. Etter sektor, kjønn og fraværstype». Kilde: PAI/KS er 12,51.

http://www.ks.no/contentassets/e1e3c4283261450fbf34babfc9ee9f69/tabell-3-sykefravarsprosenter_kvinner_og_menn_sektor.pdf

Barne- og ungdomstjenester

Virksomheten består av

- Jordmortjeneste
- Helsestasjonstjeneste, 0 – 5 år
- Skolehelsetjeneste i barneskoler, ungdomsskoler og videregående skole
- Helsestasjon for ungdom, 13 – 23 år
- Åpen barnehage
- Smittevern
- Home-Start familiekontakten Larvik
- Psykologtjenester
- Mødregrupper
- Barneverntjeneste – tjenester til barn og unge i hjemmet, 0 – 18 år
- Barneverntjeneste – tjenester til barn og unge utenfor hjemmet, 0 – 18 år
- Barneverntjeneste – tjenester til ungdom i ettervern, 18 - 23 år
- Gyda ressurscenter med Lille Gyda
- Boliger til enslige mindreårige flyktninger (15 - 18 år)
- Vertskommune for barneverntjenester i Lardal kommune

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
03-Barne- og ungdomstjenester	55 898	55 709	189	0,3 %	106 038	189
Sum	55 898	55 709	189	0,3 %	106 038	189

Virksomheten Barne- og ungdomstjenester har pr 2. kvartal et periodisert mindreforbruk på kr 190 000 og rapporterer samlet sett å holde budsjettrammen for 2017. Det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til barnverntjenesten. Avdelingen har også gjennom 2. kvartal hatt lavere kostnader relatert til omsorgstiltak enn budsjettet samt sammenlignet med samme periode i fjor noe som indikerer at kostnadsbesparende tiltak virker. På grunn av en omlegging av statlige refusjon og tilskuddsordninger er det forventet høyere inntekter i 2017 enn foregående år. Disse effektene trekker i retning av et mindreforbruk i barneverntjenesten. Avdeling bolig for enslig mindreårige flyktninger rapporterer om en drift i balanse. Helsetjenester og familiesenter har en drift i balanse, men rapporterer om noe underforbruk knyttet til vakante helsesøsterstillinger. Det jobbes med å rekruttere til disse. Psykologtjenester og selektive tiltak rapporterer å holde rammen for 2017.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Tidlig innsats mot de yngste barna	<p>Barne- og ungdomstjenester har økt stillingsressursene til "Trygg start" med 90 % ut 2017. Fra 2018 vil det være 160% stillingshjemler i "trygg start" for å kunne hjelpe flere barn utenfor barneverntjenesten.</p> <p>Økt hjemmebesøk fra Jordmor til nyfødte ved omprioritering av oppgaver.</p> <p>Tett samarbeid innad i virksomheten for å sikre at det går meldinger på de aller minste barna der det er behov for dette.</p> <p>Søkt midler hos Fylkesmannen for kompetanseheving knyttet til innsatsområdet. Dette er nå fått og mottatt.</p> <p>Barne- og ungdomstjenester ligger godt an til å nå målene som er satt innfor innsatsområdet i 2017.</p>
Innsatsområde 2: Fremme barn og unges psykiske helse.	<p>Det gjennomføres kompetanseheving (PYK) i barnevernstjenesten på foreldreveiledning hos ressursvake foreldre. To ansatte i barneverntjenesten deltar på kurset.</p> <p>Virksomheten har økt fokus om tiltak og å informere om fritidsaktivitet som igjen vil fremme barns psykiske helse.</p> <p>Søkt midler til "barn som pårørende" grupper.</p> <p>Det er satt i gang en arbeidsgruppe (barneverntjenesten) for å kartlegge psykisk helse og traume i.</p> <p>Barne- og ungdomstjenesten har lagt inn rutiner for å sikre at barnets stemme kommer tydelig frem.</p> <p>Ungdata ved ungdomsskolene viser en negativ utvikling sett opp mot barn og unges psykiske helse. Ungdata viser at barn og unge opplever noe større ensomhet og opplevde psykiske vansker enn tidligere. Denne trenden må sees i en større sammenheng og er derfor et viktig satsningsområde innen hele kultur og oppvekst. Tiltak må virke over tid før man kan se en effekt på dette området.</p>
Innsatsområde 3: Samarbeid med utvidede nettverk	<p>Det er stort fokus i Barne- og ungdomstjenester på å bruke nettverk som metode. Det satses på bruk og utdanning av egne ressurser på innsatsområdet. Det er bestemt å utvide ressurser til familiekoordinatorer som jobber med familieråd som metode til 2 x 40% stillingshjemler med mulighet for ytterligere utvidelse.</p> <p>Det er gjennomført en fagdag i BUT med familieråd som tema. Tema er godt forankret i ledergruppen samt at det er laget en plan for implementering av familieråd i virksomheten.</p> <p>Barne- og ungdomstjenesten ligger godt an til å nå målene og disse vil sannsynligvis bli nådd før utgangen av året.</p>
Innsatsområde 4: Identifisere tidstyver (Lean)	<p>Det er planlagt flere Lean prosesser for å identifisere tidstyver i Barne- og ungdomstjenesten. Noen er gjennomført, men det gjenstår fortsatt noen prosesser pr. 2 kvartal. HR har overtatt ansvaret for lean arbeidet i kommunen og lean koordinatorer. Dette vil lette videre prosesser i BUT på dette området og vil således satses på høst 2017.</p>

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Tidlig innsats mot de yngste barna	Hjemmebesøk til alle nyfødte som de grunnlag for lette tilgjengelige tjenester, tidlig i alder.	Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	94	94		Rapporteres ved årsslutt, så langt ser det ut til 100% måloppnåelse
	Reduksjon i andel barn med barneverntiltak.	Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	5	5		Kostratall for 2017 er ikke klare på rapporteringstidspunktet
Innsatsområde 2: Fremme barn og unges psykiske helse.	Reduksjon i andel unge med depressivt stemningsleie.	Andel unge med depressivt stemningsleie (Ungdata)	14,0 %	12,0 %	17,0 %	Ungdataundersøkelsen viser en oppgang i antall unge med depressivt stemningsleie. Dette er et langtidsmål som skal følges opp over flere år.
	Reduksjon i andel unge som rapporterer på ensomhet.	Andel unge som rapporterer på ensomhet (Ungdata)	21,0 %	19,0 %	22,0 %	Ungdataundersøkelsen viser en oppgang i antall unge som rapporterer på økt ensomhet. Dette er et langtidsmål som skal følges opp over flere år.
Innsatsområde 3: Samarbeid med utvidede nettverk	Familieråd benyttes som metode for å sikre medvirkning og samarbeid med barn og unges familie og sosiale nettverk.	Antall familieråd i Barne- og ungdomstjenester.	9	15	12	En klar økning i bruk av familieråd, det er så langt bestilt og gjennomført 9 familieråd. Ligger an til 100 % måloppnåelse.
	Familieråd i familiesentrene (FIF) med reflekterende team som metode benyttes ved sammensatt problematikk hvor mål og tiltak er uklart.	Antall familieråd (FIF) pr år	0	60	45	Familiesenterrådet blir brukt i sammensatte saker i familiesentrene. Blir rapportert ved årsslutt, ligger an til 100 % måloppnåelse
	Startmøter benyttes som metode for å sikre medvirkning og effektivitet i undersøkelsessaker i barneverntjenesten.	Antall startmøter i barneverntjenesten pr. år.	90	95	62	Startmøter blir brukt hyppig i bvtj, ligger an til 100 % måloppnåelse
Innsatsområde 4: Identifisere tidstyver (Lean)	Barneverntjenesten løses sine oppgaver innen lovpålagt frist.	Antall fristbrudd i barneverntjenesten (BLD)	9	5	7	En økning i antall fristbrudd som skyldes stort sykefravær og flere vakant stillinger.
	Helseundersøkelser i helsestasjonen er et tilbud til alle barn.	Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder	93	94		Alle barn får tilbudet, ligger an til 100 % måloppnåelse.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose 300	Avvik prognose i kr 0	Status I arbeid	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 BUT. Home- Start 0,5 stilling	300	300	0	I arbeid		Gjennomført
KST 280/16 BUT. Barne- og ungdomsarbeid	500	500	0	I arbeid		Gjennomført
Total	800	800	0			

Alle økonomiplan tiltak knyttet til virksomheten er gjennomført eller igangsatt.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,31 %	7,93 %	9,24 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,26 %	8,21 %	9,47 %

Barne- og ungdomstjenestene har et samlet sykefravær så langt i år på 9,24 % hvor 1,31 % er korttidssykefravær og 7,93 % er knyttet til langtidsfravær. Dette er marginal økning sammenlignet med første kvartal og det samlede sykefraværet vurderes som høyt spesielt i barnevernstjenesten og helse og familiesentrene.

Det har vært iverksatt flere ulike tiltak. Barnevernstjenesten har satt inn ekstra ressurser for å lette arbeidsbelastningen i en kortere periode. I tillegg til dette så gjennomføres det dialogmøter samt fokus på tilrettelegging der det er mulig.

Larvik læringscenter

Virksomheten består av

- Norskskolen
- Voksenopplæringa med Kombinasjonsklassen
- Verket

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
04-Larvik læringscenter	9 466	8 519	947	10,0 %	18 584	947
Sum	9 466	8 519	947	10,0 %	18 584	947

Larvik Læringscenter (LLS) har samlet for første halvår et positivt avvik på kr 947 000. Dette skyldes i hovedsak større inntekter på tilskudd norskopplæring enn periodisert.

Lønnskostnader ligger noe over periodisert budsjett. Det tas en nøyere gjennomgang av lønnskostnadene i løpet av august.

Driftskostnader ellers er over budsjett. Forklaringen er at husleie 3. kvartal på voksenopplæringa er belastet i juni måned og at innkjøp av lpader er foretatt første halvår.

Inntektene er høyere enn periodisert budsjett. Dette skyldes i hovedsak at pr. capita tilskudd for norskopplæring 1. kvartal er høyere enn periodisert budsjett. Inntektsprognosen ut året er fortsatt uskikker pga forsinkelser i statlige tilskudd og forventede tilskudd fra IMDi til funksjonshemmede deltakere.

Foreløpig årsprognose for Larvik læringscenter er balanse.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,00 %	4,94 %	5,93 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,05 %	6,13 %	7,18 %

Samlet for LLS for 1 halvår er det langtidsfravær på 4,94 %, Korttidsfraværet er på 1 %.
Langtidsfraværet har økt i 2.kvartal. Fraværet skyldes alvorlig og langvarig sjukdom hos noen ansatte. Forøvrig er ikke fravær knyttet til arbeidsmiljømessige forhold.
Sykefraværet vurderes som akseptabelt.

LLS følger kommunens retningslinjer for oppfølging av sykemeldte.

Kultur, idrett og fritid

Virksomheten består av

- Bibliotek
- Kulturskole
- Idrett
- Fritid
- Kulturavdeling

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
05-Kultur, idrett og fritid	42 093	42 432	-340	-0,8 %	74 418	-340
Sum	42 093	42 432	-340	-0,8 %	74 418	-340

Virksomheten Kultur, idrett og fritid har per 2. kvartal et periodisert merforbruk på kr 340 000. Dette er ikke et reelt merforbruk da avviket er knyttet til periodisering av budsjettet. Avviket korrigeres innen den tildelte økonomiske rammen og ved en mer presis periodisering av inntekter og kostnader. Justert for dette så rapporterer virksomheten samlet sett å holde budsjettammen for 2017. Kulturavdelingen forventer å holde tildelt økonomiske rammen, men rapporterer om noe høyere utgifter enn budsjettet per 2. kvartal 2017. Kulturskolen rapporterer om en drift i balanse og vil holde rammen for 2017. Biblioteket har hatt noen større innkjøp i perioden, men dette er i tråd med årsbudsjett og vil holde seg innenfor tildelt økonomiske ramme. Avdelingen idrett og fritid rapporterer om en drift i balanse, men periodisert resultat viser et merforbruk som i hovedsak er knyttet til periodisering av tilskudd.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Utvikling og implementering av tjenester	Kultur, idrett og fritid utvikler stadig nye tilbud som treffer godt i målgruppene. Det vektlegges tilbud både med faglig og sosialt fokus, med en kontekst der målgruppene opplever trygge og gode rammer. Flere av tilbudene som utvikles ligger på tvers av virksomhetsområdet slik at barn og ungdom blir introdusert for flere muligheter i forhold til interesse og motivasjon. Det er igangsatt flere kort- og langsiktige tiltak i forhold til målgruppene.
Innsatsområde 2: Videreutvikle Kulturskolens tilbud	Kulturskolen har videreutviklet gruppeundervisningstilbudet sitt, noe som har gitt flere barn og ungdom mulighet til å starte opplæringsløpet sitt innenfor instrumenter der det er noe venteliste. For å styrke kulturskolen som sosial møteplass er det etablert flere faste ensembler. Det arbeides også langsiktig med en plan for å nå enda fler minoritetsspråklige barn og ungdom. I forhold til det digitale hamskiftet har kulturskolen en pågående opplæring – både av elever og ansatte. Kulturskolen arbeider også med et generelt løft for estetiske fag i opplæringsløpet i Larvik kommune. Dette gjøres i samarbeid med grunnskolen og barnehagen.
Innsatsområde 3: Tilpassing av aktivitet og anlegg	Avdeling Idrett har fulgt opp Agnes vel og Stavern vel angående etablering av grusbane på Agnes samt treningspark på Kaken og oppstart bygging av nye Stavernhallen i samarbeid med Eiendom. Det er også startet et samarbeid om nytt frisbeegolf anlegg på Fagerli i samarbeid med Nanset IF .
Innsatsområde 4: Økt aktivitet blant barn og unge	Avdeling Idrett mottok kr 725 000 fra Kulturdepartementet for 16/17 for tilrettelegging av ytterligere aktiviteter i Aktiv Larvik med spesielt fokus på flerkulturelt integrering av barn og unge samt barn/unge i lavinntektsfamilier. Arbeidet igangsatt med bla. et samarbeid med NAV om «Aktiv kompis». Videreutviklet også Aktiv Larvik med Zumba for kvinner over 16 år, Zumba for alle over 16 år i vann, basis saltrening for elever ved THVGS. Fabrikken, Kongegata ved avd. Fritid har etablert fast ukentlig tilbud for unge 10-12, fritidsklubben er så langt vellykket med 80-100 barn hver uke. Det jobbes med å iverksette nye aktiviteter for ungdom fra 13 år på Fabrikken. Kulturavdelingen jobber med UKM som møteplass hele året og er i gang med gratis workshops i ulike sjangre. Kulturavdelingen jobber bevisst med øremerking av tilskuddsmidler til lag og foreninger til barn og unge.
Innsatsområde 5: Styrke lag og foreninger	Det er opprettet et anleggsgfond med retningslinjer for søknader om kommunal garantier for idrettslag. Kulturavdelingen fordeler tilskuddsmidler til lag og foreninger og forsøker å imøtekomme nye foreninger med driftsmidler. Kulturavdelingen jobber for å tilrettelegge for flere arenaer for foreninger å delta på og vise seg frem.
Innsatsområde 6: Videreutvikle biblioteket som møteplass	For å legge enda bedre til rette for minoritetsspråklige har vi i samarbeid med Vestfoldbibliotekene kjøpt et abonnement på PressTeader; digitale aviser og tidsskrifter fra hele verden. Biblioteket i Larvik har startet på ominnredning av barneavdelingen for å skape en mer levende plass for barnehager og barnefamilier. Det har vært fokus på filosofiske dialoger gjennom 6 kveldsarrangementer. Det er kjøpt og montert oppbevaringsskap for studenter og andre som er på biblioteket hele dagen.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 KIF. Styrking handicapidretten	50	50	0	I arbeid		Iverksatt
KST 280/16 Tilskudd Tiki festival	80	80	0	I arbeid		Iverksatt
KST 262/16 ur. Fleksibel tilskuddsordning	100	100	0	I arbeid		Iverksatt
KST 280/16 Tilskudd Kaupang-prosjektet	100	100	0	Ferdig		Tilskudd utbetalt
KST 280/16 Tilskudd Larvik Barokk	285	285	0	Ferdig		Tilskudd utbetalt
Total	615	615	0			

Alle økonomiplan tiltak for virksomheten er igangsatt eller gjennomført.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,05 %	2,50 %	3,55 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	0,93 %	1,63 %	2,56 %

Det samlede sykefraværet i virksomheten pr. 2. kvartal er 3,55 %, hvorav 1,05 % er korttidsfravær og 2,50 % er langtidsfravær. Sykefraværet vurderes som lavt og på et tilfredsstillende nivå.

Stab Kultur og oppvekst

Virksomheten består av

- Barnehagemyndighet
- Funksjon for kvalitetssikring
- SLT-koordinator
- Rådgiver/Oppvekstkoordinator
- Beredskapsteam mot mobbing
- Barnetalsperson
- Økonomiteam

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
06-Stab Kultur og oppvekst	2 444	2 393	51	2,1 %	5 194	51
Sum	2 444	2 393	51	2,1 %	5 194	51

Virksomheten Stab Kultur og oppvekst har per 2. kvartal et periodisert mindreforbruk på kr 50 000. Virksomheten rapporterer å holde rammen for 2017.

Areal og teknikk

Tjenesteområdet består av

- Larvik Brannvesen
- Landbruk
- Arealplan
- KMT-Forvaltning
- KMT Øya
- Byggesak
- Geodata
- Stab areal og teknikk

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
51-Larvik Brannvesen	13 676	13 283	394	2,9 %	29 180	393
52-Landbruk	1 548	1 345	204	13,2 %	3 403	204
53-Arealplan	4 183	2 836	1 347	32,2 %	9 245	1 347
54-KMT-Forvaltning	-25 763	-38 349	12 585	-48,9 %	-7 831	12 585
55-KMT Øya	19 545	18 010	1 535	7,9 %	44 663	1 535
56-Byggesak	-141	-2 610	2 469	-1756,9 %	617	2 469
57-Geodata	2 097	234	1 863	88,8 %	4 293	1 863
58-Stab areal og teknikk	3 437	1 999	1 438	41,8 %	7 268	1 438
Sum	18 584	-3 251	21 835	117,5 %	90 838	21 835

Areal og teknikk leverer tjenester til innbyggerne i Larvik hver dag. Situasjonen etter første halvår er at tjenestene leveres som planlagt og innenfor de frister som er satt. En del av virksomheten er å være i beredskap for å håndtere uforutsette situasjoner og holde infrastrukturen i orden.

Aktivitetsnivået i Areal og teknikk følges løpende opp i forhold til samlet økonomisk ramme for hele tjenesteområdet. Alle virksomhetene ligger svært godt an økonomisk etter første halvår, se hver virksomhet for nærmere omtale.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Arealplan - Fullføre «Planer under arbeid»	<p>Innsatsområdet refererer seg til den vedtatte kommunale planstrategien for perioden 2017 - 2020.</p> <p>5 områdeplaner er i prosess. Områdeplan Kaupang har høyest framdrift og det forventes at planen vedtas i løpet av året etter at ny høring gjennomføres fra september.</p> <p>Planprogrammet for områdeplanen på Tenvik, nytt boligområde, ligger ute til offentlig ettersyn og høring i perioden 30.06 - 25.08.2017.</p> <p>Områdeplanen for Martineåsen forventes lagt ut til offentlig ettersyn og høring på tampen av 2017.</p> <p>Områdeplanen for Faret må legges ut til nytt offentlig ettersyn høsten 2017 på grunn av innsigelser knyttet til vegløsninger.</p> <p>Områdeplanen for Indre havn ligger på vent da planressursene er omdisponert til arbeidet med regulering av ny gjestehavn i Indre havn.</p> <p>Arbeidet med en kommunedelplan for ny jernbane mellom Tønsberg og Farriseidet er startet opp. Planprogrammets høringsperiode er avsluttet og det gjennomføres en tilleggshøring av et nytt traséalternativ over Verringen i september.</p> <p>Rullering av bestemmelsene til kommuneplanens arealdel pågår. Saken legges fram for kommunestyret til sluttbehandling i september 2017.</p>
Innsatsområde 1: Byggesak - Kvalitet saksbehandling	<p>Gjennom teamorganisering hvor alle dispensasjonssaker behandles av ett team, har virksomhet Byggesak sikret en mer ensartet og tydelig dispensasjonspraksis. Dispensasjonspraksisen er strammet inn, men på grunn av mange gamle reguleringsplaner vil det fortsatt innvilges en del dispensasjoner for å nå kommunens overordnede målsettinger.</p>
Innsatsområde 1: Geodata - Oppmålingsaker	<p>Fortsette utviklingen av effektive og forutsigbare prosesser for oppmålingsaker, adressetildeling, seksjonering og leveranser til Infoland. Fokus på dialog og tempo.</p>
Innsatsområde 1: KMT F - Rehabilitering vann- og avløpsledninger	<p>Arbeidet med rehabilitering følger planlagt fremdrift. De største prosjektene er: Solstad, Herregården - Karistranda, Ula, Brannvaktsgate, Nevlunghavn og Helgeroa.</p>
Innsatsområde 1: KMT Øya - Forebygge oversvømmelser	<p>Virksomheten har kartlagt flaskehals der fare for oversvømmelse kan forekomme og foretatt utbedringer både på Rødberg og Holmejordet. Rensing av veisluk pågår for fullt og fremdriften går som forventet.</p>
Innsatsområde 1: Landbruk - Frister saksbehandling	<p>Det er behandlet 78 søknader med søknadsfrist 20. januar.</p> <p>Det er ny ordning for søknader om produksjonstilskudd: mottatt 72 søknader med søknadsfrist 15. mai.</p>
Innsatsområde 1: Larvik Brannvesen - Samarbeid brannvesen	<p>Brann- og ulykkesberedskapen på stasjonene Larvik, Sandefjord og Stokke utnyttes som samlet ressurs i kommunene Larvik og Sandefjord. Felles overordnet vakt disponerer ressursene, og vurderer ytterligere ressursbehov ved hendelser.</p>
Innsatsområde 1: Stab-støtte - Klima- og energiplan	<p>Det er gjennomført overlevering av handlingsprogrammet til tjenesteområdene ved kommunalsjefene. Ved overlevering er tiltaksgjennomføringen plassert og tilbud om bistand gitt.</p>

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Arealplan - Fullføre «Planer under arbeid»	Rapportere kvartalsvis på den enkelte plans fremdrift og måloppnåelse.		0,0 %	100,0 %		Se beskrivelsen under "Status målsettinger".
Innsatsområde 1: Byggesak - Kvalitet saksbehandling	Antall dispensasjoner skal i perioden reduseres til samme nivå som sammenlignbare kommuner.		200	150	85	I prosess.
Innsatsområde 1: Geodata - Oppmålingssaker	Overholde 16 ukers fristen for oppmålingsaker, 6 ukers fristen for krav om sammenslåing og seksjoneringssaker.		16	16	12	16 ukers saker behandles gjennomsnittlig på 12 uker, 6 ukers saker behandles gjennomsnittlig på 3 uker.
Innsatsområde 1: KMT F - Rehabilitering vann- og avløpsledninger	Alle prøver av drikkevannet skal oppfylle krav til vannkvalitet. Utbygging og drift av avløpsvann skal ligge godt innenfor myndighetenes krav til fjerning av fosfor med minimum 90 %.		0,0 %	90,0 %	100,0 %	Alle prøver ligger innenfor gjeldende krav.
Innsatsområde 1: KMT Øya - Forebygge oversvømmelser	Alle kommunens om lag 15.000 veisluk skal tømmes og vedlikeholdes i løpet av perioden.		0	5 000	500	I prosess.
Innsatsområde 1: Landbruk - Frister saksbehandling	Alle søknader om produksjonstilskudd er behandlet innen statens fastsatte frister.		100,0 %	100,0 %	100,0 %	Det er behandlet 78 søknader med søknadsfrist 20. januar. Det er ny ordning for søknader om produksjonstilskudd: mottatt 72 søknader med søknadsfrist 15. mai.
Innsatsområde 1: Larvik Brannvesen - Samarbeid brannvesen	Ferdigstille og implementere felles ROS for Larvik og Sandefjord ila 2017.		0,0 %	100,0 %	30,0 %	Det er utarbeidet risikoanalyser av hendelser.
Innsatsområde 1: Stab-støtte - Klima- og energiplan	Besvisstgjøre tjenesteområdene gjennom kunnskapsbyggende og holdningsskapende arbeid innenfor temaplan Klima- og energi. Måles i antall igangsatte tiltak i handlingsprogrammet.		0	15	62	Handlingsprogrammet er overlevert til tjenesteområdene ved kommunalsjefene. Grunnet forsinkelse i forhold til vedtakstidspunkt er ikke noen tiltak iverksatt pr første

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	OppnåddStatus resultat måloppnåelse
	Innen utgangen av 2017 skal 15 tiltak være igangsatt.				halvår 2017.

Larvik Brannvesen

Virksomheten består av

- Brann- og ulykkesberedskap
- Forebyggende brannvern og tilsyn
- Feiing av fyringsanlegg

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
51-Larvik Brannvesen	13 676	13 283	394	2,9 %	29 180	393
Sum	13 676	13 283	394	2,9 %	29 180	393

Brannvesenet har et mindreforbruk på beredskap. Dette skyldes budsjetterte utgifter til dykkerberedskap. Opplæring/eksterne kurs er avtalt, men ikke startet ennå. Dette skyldes kapasitetsmangel hos ekstern kursarrangør. Opplæring 20 plasser vår/høst 2018. Forebyggende avdeling (Ansvar 9302) og Alarmsentral (Ansvar 9304) er tett på budsjett. Feier (Ansvar 9301) har et lite merforbruk. Dette er første år med egne feiere, og det er påløpt noen driftsutgifter på materiell i forbindelse med oppstart.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Samarbeid brannvesen	Brann- og ulykkesberedskapen på stasjonene Larvik, Sandefjord og Stokke utnyttes som samlet ressurs i kommunene Larvik og Sandefjord. Felles overordnet vakt disponerer ressursene, og vurderer ytterligere ressursbehov ved hendelser.
Innsatsområde 2: Forebyggende brannvern	Arbeid opp mot utsatte grupper ved brann prioriteres. Det er etablert arbeidsgruppe sammen med Helse og omsorgssektoren som vurderer risikoreducerende tiltak. Avtale "Trygg hjemme" er etablert mellom aktuelle tjenesteområder og virksomheter. Konkrete tiltak vurderes i et samarbeid mellom virksomheter.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Samarbeid brannvesen	Ferdigstille og implementere felles ROS for Larvik og Sandefjord ila 2017.		0,0 %	100,0 %	30,0 %	Det er utarbeidet risikoanalyser av hendelser.
Innsatsområde 2: Forebyggende brannvern	Etablere eget kompetansemiljø for feiing og boligtilsyn innen 2018.		50,0 %	80,0 %	80,0 %	Et fungerende kompetansemiljø er etablert. Noe formalkompetanse mangler og følges opp.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 259/16 Brannvesenet. Dykkerberedskap	1 460	1 460	0	Ikke startet		Foreløpig lite driftsutgifter påløpt.
Total	1 460	1 460	0			

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,35 %	2,17 %	2,52 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	0,23 %	1,96 %	2,19 %

Sykefraværet totalt sett er lavt i brannvesenet. Noe langtidsfravær håndteres, og det er fokus på å minimalisere hendelser som fører til fravær.

Det arbeides med å implementere HMS-rutiner i TQM.

Landbruk

Virksomheten består av

- Lovforvaltning
- Tilskuddsforvaltning
- Tjenesteyting
- Viltforvaltning

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
52-Landbruk	1 548	1 345	204	13,2 %	3 403	204
Sum	1 548	1 345	204	13,2 %	3 403	204

Landbruk, viltforvaltning og viltfond er innenfor budsjett og i henhold til oppsatte planer.

Regnskapet viser ingen avvik som krever spesiell oppmerksomhet. På årsbasis vurderes regnskapet å ville gå med et lite overskudd.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Frister saksbehandling	Statens frister for saksbehandling er overholdt.
Innsatsområde 2: Økt bruk av SMIL-ordningen	Det er kommet inn søknader og det forventes nye søknader til høsten som vil gjøre det mulig å nå målet om økt bruk av SMIL-ordningen.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Frister saksbehandlinger	Alle søknader om produksjonstilskudd behandlet innen statens fastsatte frister.		100,0 %	100,0 %	100,0 %	Det er behandlet 78 søknader med søknadsfrist 20. januar. Det er ny ordning for søknader om produksjonstilskudd: mottatt 72 søknader med søknadsfrist 15. mai. Disse skal ikke behandles ferdig før i 2. søknadsomgang.
Innsatsområde 2: Økt bruk av SMIL-ordningen	Øke innvilgningen av SMIL-tilskudd med ca 10 % per år. I 2016 ble det innvilget kr 500 000.	Tilskudd etter søknad.	500 000	550 000	203 802	Det er behandlet 7 søknader. Søknadene behandles fortløpende.

Arealplan

Virksomheten består av

- Utarbeidelse av kommunens arealplaner med tilhørende utredninger
- Behandling av private planforslag
- Utarbeidelse og behandling av områdeplaner og detaljerte reguleringsplaner

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
53-Arealplan	4 183	2 836	1 347	32,2 %	9 245	1 347
Sum	4 183	2 836	1 347	32,2 %	9 245	1 347

Arealplan, detaljplanlegging (9200) ligger noe under periodisert budsjett med hensyn på lønn, 91,4 %. Andre utgifter ligger også under periodisert budsjett, 37,5 %. Inntektsmålet pr mnd for detaljplanlegging er kr 117 000. Ved utgangen av juni har virksomheten fått inn kr 1 939 848 i gebyrinntekter.

Vi har allerede nådd inntektsmålet for året som er kr 1 400 000.

Anslått årsprognose gebyrinntekter på detaljplanlegging er oppjustert til 2,2 mill kr.

Prosjektene på Arealplan:

Generelt:

Er helt i rute når det gjelder lønn. Prosjektene er ved utgangen av juni belastet med kr 1 547 946 som dekkes av bevilgede investeringsmidler og overførte tilleggsbevilgninger fra 2016. Bundet driftsfond er inntektsført med kr 949 305 ved utgangen av juni.

Martineåsen/Tenvik (prosjekt 08126):

Lønnsmidler kr 800 000 er bevilget i 2017.

Kr 610 000 er i tillegg overført fra 2016.

Prosjektet løper ut 2017 og midlene skal også benyttes inn i arbeidet med områdeplanen for Tenvik boligområde.

Indre havn (prosjekt 07756):

Lønnsmidler kr 800 000 er bevilget i 2017.

Kr 870 000 er i tillegg overført fra 2016 til 2017. Prosjektet løper til sommeren 2018.

Prosjektet har fått en tilleggsbevilgning i kommunestyrets sak 016/17 2,1 mill kr til grunnundersøkelser i Indre havnebasseng. Dette er investeringsmidler og følger planlagt fremdriftsplan. Ved utgangen av juni er det bokført utgifter på 1,3 mill kr.

Sentrumsutvikling og høyder i Larvik sentrum (prosjekt 08427):

Kr 100 000 er overført fra 2016 til 2017. Midlene kommer fra Vestfold fylkeskommune. Midlene er brukt til gjennomføring av verksted med Gehl den 14.02.17. Videreføring av dette arbeidet pågår.

Grønnstruktur (prosjekt 08372):

Kr 35 000 er overført fra 2016 til 2017. Midlene kommer fra Fylkesmannen.

Bevaringsplan og byggeskikkveileder for Nevlunghavn (prosjekt 08344):

Kr 10 000 er overført fra 2016 - 2017. Midlene kommer fra Vestfold fylkeskommune. Utarbeidelsen av dokumentene er i slutfasen og det forventes klargjøring for trykking i juli.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Fullføre "Planer under arbeid"	Innsatsområdet refererer seg til den vedtatte kommunale planstrategien for perioden 2017 - 2020. 5 områdeplaner er i prosess. Områdeplan Kaupang har høyest framdrift og det forventes at planen vedtas i løpet av året etter at ny høring gjennomføres fra september. Planprogrammet for områdeplanen på Tenvik, nytt boligområde, ligger ute til offentlig ettersyn og høring i perioden 30.06 - 25.08.2017. Områdeplanen for Martineåsen forventes lagt ut til offentlig ettersyn og høring på tampen av 2017. Områdeplanen for Faret må legges ut til nytt offentlig ettersyn høsten 2017 på grunn av innsigelser knyttet til vegløsninger. Områdeplanen for Indre havn ligger på vent da planressursene er omdisponert til arbeidet med regulering av ny gjestehavn i Indre havn. Arbeidet med en kommunedelplan for ny jernbane mellom Tønsberg og Farriseidet er startet opp. Planprogrammets høringsperiode er avsluttet og det gjennomføres en tilleggshøring av et nytt traséalternativ over Vervingen i september. Rullering av bestemmelsene til kommuneplanens arealdel pågår. Saken legges fram for kommunestyret til sluttbehandling i september 2017.
Innsatsområde 2: Iverksette nye utredninger og planoppgaver	Det er ikke bevilget midler til nye utredninger og planoppgaver.
Innsatsområde 3: Planressurser	Det er mange private reguleringsplaner i prosess og Arealplan vurderer å øke ressursene knyttet til plansaksbehandling.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Fullføre "Planer under arbeid"	Rapportere kvartalsvis på den enkelte plans fremdrift og måloppnåelse.		0,0 %	100,0 %	100,0 %	Se beskrivelsen under "Status målsettinger".
Innsatsområde 2: Iverksette nye utredninger og planoppgaver	Rapportere kvartalsvis på den enkelte oppgaves fremdrift og måloppnåelse.		0,0 %	100,0 %	0,0 %	Det er ikke bevilget midler til nye utredninger i 2017.
Innsatsområde 3: Planressurser	Rapportere på den enkelte plans fremdrift og hvilket vekstpotensial som ligger i planen.		0,0 %	100,0 %	50,0 %	Det er nylig ansatt ny planlegger etter at en annen sluttet. Det er svært mange planoppgaver i prosess og et stort press på de planleggingsressursene vi har til rådighet.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt årsprognose budsjett 2017	Årsprognose prognose i kr	Avvik	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Martineåsen og Tenvik områdeplan.	800	800	0	I arbeid		
Indre Havn områdeplan	800	800	0	I arbeid		
Total	1 600	1 600	0			

KMT-Forvaltning

Virksomheten består av

- Vann, avløp og renovasjon (VAR)
- Vei, trafikk
- Park og friområder
- Prosjekt

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
54-KMT-Forvaltning	-25 763	-38 349	12 585	-48,9 %	-7 831	12 585
Sum	-25 763	-38 349	12 585	-48,9 %	-7 831	12 585

Utgiftene er 10,3 mill kr mindre enn det periodiserte budsjettet. Inntektene er 2,2 mill kr større enn periodisert budsjett. Netto avvik er positivt med 12,5 mill kr etter 1. halvår 2017.

Størst avvik i utgifter er det på VAR. Vann har 0,7 mill kr mindre forbruk, avløp 3,2 mill kr mindre forbruk og renovasjon 3,7 mill kr mindre forbruk.

Vei og park har et mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett på 2,4 mill kr Fellesområdene (administrasjon) har et mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett på 0,1 mill kr.

Netto budsjettet innenfor vann har et positivt avvik på 0,3 mill kr. Dette til tross for at tidligere avsatte fondsmidler, som er budsjettet inn i 2017, ble brukt til å dekke underdekning i 2016. Avløp har et positivt avvik på 6,0 mill kr, hvorav halvparten er større inntekter. Renovasjon har et positivt avvik på 6,0 mill kr. Det meste av beløpet gjelder en ekstraordinær inntekt i januar på ca 2,5 mill kr. Både avvikene på avløp og renovasjon vil bli foreslått justert i denne halvårsrapporten. Det foreslås å redusere avløp- og renovasjonsgebyrene i 2017.

For øvrig er avvikene normale svingninger over året og det forventes at forbruket blir høyere resten av året.

Det forventes avvik i netto budsjettet innenfor avløp og renovasjon på årsbasis. Det meste av dette vil bli korrigert ved reduksjon av gebyrene i år.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Rehabilitering vann- og avløpsledninger	Arbeidet med rehabilitering følger planlagt fremdrift. De største prosjektene er: Solstad, Herregården - Karistranda, Ula, Brannvaktsgate, Nevlunghavn og Helgeroa.
Innsatsområde 2: Trafikksikkerhet	Det største trafikksikkerhetstiltaket i 2017 er nytt fortau langs Gamle Stavernsvei forbi Lysheim barnehage. I tillegg til dette tiltaket gjennomføres det en rekke mindre tiltak som intensivlys, fartshumper o.l. I tillegg gjøres det i år en stor kartleggingsjobb av situasjonen for gatelys. Kartleggingen så langt har avdekket et stort behov for utskifting av trestolper. Utskiftingene vil i hovedsak bli utført i 2018.
Innsatsområde 3: Ivaretagelse av lekeplasser	Lekeplass på Fagerli er ferdig etablert. Det er planlagt reovering av flere lekeplasser. Herunder nevnes spesielt lekeplassen Skolehaven i Nevlunghavn, som skal totalrenoveres i løpet av året i samarbeid med Nevlunghavn Vel. I tillegg jobbes det kontinuerlig med tilsyn/vedlikehold av alle lekeplassene der kommunen er grunneier.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Rehabilitering avløpsledninger	Alle prøver av drikkevannet skal oppfylle krav til vann- og vannkvalitet.	Utbygging og drift av avløpsvann skal ligge godt innenfor myndighetenes krav til fjerning av fosfor med minimum 90 %.	0,0 %	90,0 %	100,0 %	Alle prøver ligger innenfor gjeldende krav.
Innsatsområde 2: Trafikksikkerhet	Søke om tilskudd til og gjennomføre min. trafikkisikkerhetstiltak pr. år. Brøyting av gang- og sykkelveier skal skje ved 1 cm snø. Rydding og strøing skal intensiveres slik at det er trygg framkommelighet på prioriterte gang- og sykkelveier og fortau hele vinteren.		0	3	2	Ett større trafikkisikkerhetstiltak startes på Gamle Stavernsvei i 2017. Fremkommeligheten har vært god på gang- og sykkelveiene 1. halvår.
Innsatsområde 3: Ivaretagelse av lekeplasser	Kontrollere minimum 50 lekeplasser pr år og oppgradere minimum 10 pr. år til godkjent standard. Dokumentasjon på standard og utført kontroll skal være samlet og søkbar i en egen database.		0	50	25	Kontrollen vil foregå utover høsten.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 KMT. Vedlikehold private veier	200	200	0	Ikke startet		
KST 280/16 KMT. Regulering gang- og sykkelveier	1 000	1 000	0	Ikke startet		Planlegging startes i høst jfr. K-sak 088/17
Total	1 200	1 200	0			

Begge tiltakene er innarbeidet i virksomhetens ramme.

I KST sak 088/17 ble det vedtatt at det som ei midlertidig løsning skal etableres kryssløsning i plan av RV 40 Elveveien.

Dersom kommunen skal bidra økonomisk til deler av dette tiltaket kan det brukes av disse midlene. Avhengig av avgjørelse her (hvis midler til overs) kan det være aktuelt å starte opp regulering av enkeltstrekninger jfr. FSK sak 171/16. I saken er det vedlagt ei prioritert liste over fylkeskommunale og kommunale strekninger.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,46 %	4,79 %	6,25 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	1,66 %	5,17 %	6,84 %

Sykefraværet er innenfor målsettingen til virksomheten. Alle sykemeldte følges opp etter gjeldende rutiner.

Virksomheten består av

- Vei
- Vann og avløp
- Parker, friområder og lekeplasser
- Skjærgårdstjeneste

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
55-KMT Øya	19 545	18 010	1 535	7,9 %	44 663	1 535
Sum	19 545	18 010	1 535	7,9 %	44 663	1 535

Virksomheten har fått en rekke nye oppgaver gjennom etablering av skøytebane på Torget, Hølen park, Teigens plass på Torstrand, ny aktivitetspark i Indre havn og sykkelbane på Månejordet. Det er satt i gang en rekke trivselstiltak i byen som bidrar til stor aktivitet for virksomheten (200 stolpeflagg, 150 blomsteramplere og en rekke nye blomsterarrangementer i Prinsegata) og kontroll og oppgradering av lekeplasser pågår for fullt.

Veikapitalen blir i hovedsak tatt vare på gjennom økte bevilgninger til asfaltering av veier og g/s-veier samt at vedlikeholdet av kommunens grusveier har høy prioritet.

Periodisk VA (vann og avløp) - kontroll og testing gjennomføres i prioriterte områder.

Stor aktivitet og noe etterslep med hensyn til utfakturering kan påvirke halvårsresultatet negativt, særlig på park og vei. Virksomheten anslår likevel økonomisk balanse på året, men det er usikkerhet knyttet til brøytekostnader da hvert snøfall koster mellom 0,5 og 1 mill kr.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Forebygge oversvømmelser	Virksomheten har kartlagt flaskehalsen der fare for oversvømmelse kan forekomme og foretatt utbedringer både på Rødberg og Holmejordet. Rensing av veisluk pågår for fullt og fremdriften går som forventet.
Innsatsområde 2: Vintervedlikehold gang- og sykkelveier	Brøytelagene er utvidet i henhold til målsettingen og virksomheten har høstet mye erfaring med nye brøytekrav (det skal brøytes ved 1 cm snø på prioriterte strekninger). Denne erfaringen tilsier at virksomheten har tilstrekkelig mannskap, men at noe utstyr bør oppgraderes.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Forebygge oversvømmelser	Alle kommunens om lag 15.000 veisluk skal tømmes og vedlikeholdes i løpet av perioden. Med 5 000 pr år vil det innebære hvert 3. år for alle. På lang sikt skal alle tømmes/vedlikeholdes årlig.		100	5 000	500	I prosess.
Innsatsområde 2: Vintervedlikehold	Utvide brøyte- og strøkapasiteten på gang- og sykkelveier prioriterte gang- og sykkelveier gjennom å etablere flere brøytelag og investere i nytt materiell i 2017.		0	4	4	Oppnådd.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	3,22 %	2,17 %	5,39 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	2,72 %	2,18 %	4,90 %

Sykefraværet er innenfor målsettingen til virksomheten. Alle sykemeldte følges opp etter gjeldende rutiner.

Byggesak

Virksomheten består av

- Saksbehandling etter Plan- og bygningsloven
- Saksbehandling etter Friluftsløven
- Saksbehandling etter Forurensningsloven

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
56-Byggesak	-141	-2 610	2 469	-1756,9 %	617	2 469
Sum	-141	-2 610	2 469	-1756,9 %	617	2 469

Inntektene til virksomhet Byggesak ligger betydelig over periodisert budsjett. Antall behandlede søknader er omtrent likt som i samme periode i 2016, men det har i år vært flere større byggesaker som genererer større inntekter. Det er ventet positivt avvik på årsbasis, men det er knyttet usikkerhet til størrelsen da dette beror på tilgang av søknader og sakstyper.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Kvalitet saksbehandling	Gjennom teamorganisering hvor alle dispensasjonssaker behandles av ett team, har virksomhet Byggesak sikret en mer ensartet og tydelig dispensasjonspraksis. Dispensasjonspraksisen er strammet inn, men på grunn av mange gamle reguleringsplaner vil det fortsatt innvilges en del dispensasjoner for å nå kommunens overordnede målsettinger.
Innsatsområde 2: Saksbehandlingstid	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid første halvår 2017: 12 ukers saker - 7,9 uker, 3 ukers saker - 2,9 uker.
Innsatsområde 3: Tilsyn byggesaker	Tiltaksplan er utarbeidet og rutiner for tilsynsarbeidet etablert.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Kvalitet saksbehandling	Antall dispensasjoner skal i perioden reduseres til samme nivå som sammenlignbare kommuner.	Hente tall fra Kostra.	200	150	85	I prosess.
Innsatsområde 2: Saksbehandlingstidskalkulering	12-ukerssaker skal behandles innen 8 uker.	KOSTRA. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist. Kalenderdager	42	8	8	Oppnådd.
	3-ukers saker skal behandles innen 3 uker.	KOSTRA. Gj. snittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist. Kalenderdager	17	3	3	Oppnådd.
Innsatsområde 3: Tilsyn byggesaker	Det skal utarbeides en tilsynsplan som legger føringer for prioritering av oppgaver og som fastsetter mål for gjennomføring av tilsyn.	Opptelling.	0,0 %	100,0 %	50,0 %	I prosess.

Geodata

Virksomheten består av

- Landmålingstjenester – herunder kundeveiledning
- Lokal matrikkelmyndighet
- Eierseksjonering
- Behandling av egenerklæringer om konsesjonsfrihet
- Sammenslåing
- Adressering
- Distribuering av eiendomsinformasjon og kart
- Geografiske informasjonssystemer

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
57-Geodata	2 097	234	1 863	88,8 %	4 293	1 863
Sum	2 097	234	1 863	88,8 %	4 293	1 863

Regnskapet viser et positivt avvik på 1,8 mill kr pr 1. halvår. Inntektene er høyere enn periodisert budsjett. Årsaken til dette er stort sakstilfang i slutten av 2016. Saksmengden i 2017 er som gjennomsnittet av tidligere år.

Det forventes at inntektene blir høyere enn budsjettet på årsbasis. Geodata har betydelig ekstra oppgaver i forbindelse med kommunesammenslåingen. Dette løses innenfor virksomhetens rammer og på årsbasis forventes utgiftene å bli som budsjettet.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Oppmålingssaker	Fortsette utviklingen av effektive og forutsigbare prosesser for oppmålingsaker, adressetildelinger, seksjonerings og leveranser til Infoland. Fokus på dialog og tempo. I prosess.
Innsatsområde 2: Oppdatert kartgrunnlag	Forvalte og videreutvikle kart, registre, temakart til nytte for kommunens publikum, utbyggere og saksbehandlere. Kontinuerlig under utførelse.
Innsatsområde 3: Kvalitet på matrikkelføringen	Høyne kompetanse og kvalitetssikring av matrikkelføringen, og ha tilstrekkelig overlapp til å overholde frister. Under utførelse.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Oppmålingssaker	Overholde 16 ukers fristen for oppmålingssaker.	Internstatistikk	16	16	12	Oppnådd.
	Overholde 6 ukers fristen for krav om sammenslåing og seksjoneringsaker.	Internstatistikk	6	6	3	Oppnådd.
Innsatsområde 2: Oppdatert kartgrunnlag	Effekten av innsatsområdet kommer først til syne når og ved at sluttbrukerne hele tiden har et oppdatert kartgrunnlag.			100,0 %	100,0 %	Under prosess
Innsatsområde 3: Kvalitet på matrikkelføringen	Overholde tidsfristene for føring i matrikkelen. For føring av bygg gjelder 5 virkedager, forøvrig er tidsfristene i innsatsområde 1 også omfattet av matrikkelføringen.	Internstatistikk	5	5	5	Innenfor frist.

Stab areal og teknikk

Virksomheten består av

- Funksjon for implementering av kvalitetssystemet TQM
- Stab-støtte funksjoner
- Forvaltning og saksbehandling etter særlovverket
- Bindeledd og ressurs for strategisk satsning innenfor miljøarbeidet i Larvik kommune
- Miljøforvaltning

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
58-Stab areal og teknikk	3 437	1 999	1 438	41,8 %	7 268	1 438
Sum	3 437	1 999	1 438	41,8 %	7 268	1 438

Pr første halvår er det et positivt avvik for Stab og Miljøforvaltning hva gjelder økonomi. Dette skyldes forsinkelse i behandlingen av Klima- og energiplanen som ble vedtatt fire måneder etter forventet vedtakstidspunkt, og at utgiftene ikke er jevnt fordelt utover året. Det forventes balanse på året.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Klima- og energiplan	Det er gjennomført overlevering av handlingsprogrammet til tjenesteområdene ved kommunalsjefene. Ved overlevering er tiltaksgjennomføringen plassert og tilbud om bistand gitt.
Innsatsområde 2: Situasjonssenteret	Situasjonssenteret er etablert og tatt i bruk. Det er gjennomført første del av en undersøkelse internt for å kartlegge kunnskapsnivået i forhold til mål og måloppnåelse. Andre del av undersøkelsen vil bli gjennomført høsten 2017, og tredje del i løpet av vinteren 2018.
Innsatsområde 3: Kvalitetssystem TQM	Prosess er iverksatt innenfor alle virksomhetsområdene.

Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Klima- og energiplan	Bevisstgjøre tjenesteområdene gjennom kunnskapsbyggende og holdningsskapende arbeid innenfor temaplan Klima og energi. Måles i antall igangsatte tiltak i handlingsprogrammet. Innen utgangen av 2017 skal 15 tiltak være igangsatt.	Opptelling.	0	15	62	Flere tiltak er igangsatt, men krever lengre prosesser. Noen tiltak er av en slik karakter at de aldri vil ha et konkret sluttpunkt.
Innsatsområde 2: Sitasjonscenteret	Alle medarbeidere i Areal og teknikk kjenner organisasjonens mål.	Questback.	0,0 %	100,0 %	33,0 %	I prosess.
Innsatsområde 3: Kvalitetssystem TQM	Alle virksomheter og Stab-Støtte har tatt dette i bruk.	Opptelling.	0,0 %	100,0 %	50,0 %	I prosess.

Eiendom

Tjenesteområdet består av

- Renhold
- Forvaltning, drift og vedlikehold
- Utvikling og forvaltning
- Stab eiendom

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
62-Renhold	-1 653	-1 328	-325	19,7 %	80	-325
63-Prosjekt, drift og vedlikehold	5 720	5 641	78	1,4 %	19 357	78
64-Utvikling og forvaltning	7 090	7 766	-675	-9,5 %	8 276	-675
65-Stab eiendom	1 912	1 842	70	3,7 %	6 642	70
Sum	13 069	13 921	-852	-6,5 %	34 355	-852

Tjenesteområdet har i 1. halvår hatt stor aktivitet. Det har i perioden vært jobbet med ca. 100 større og mindre investeringsprosjekter. Året startet med at Fagerli skole ble tatt i bruk. Bygget er nå i prøvedrift og denne vil pågå ut året. Prosjektet Dronningensgt 17 ble overtatt fra entreprenør i juni. Bygget vil bli tatt i bruk i høst. Eiendom har også deltatt i forberedelsen til sammenslåingen med Lardal og utviklingen av skolebruksplanen. Virksomhetsområdet Renhold har i perioden satset videre på å ta i bruk nytt utstyr for utvendig renhold. Utvendig vask av Larvik Bibliotek er en av jobbene som er utført med nytt utstyr. Området har hittil god kontroll på økonomien. Regnskapet viser avvik fra budsjettet, men prognose for året er lik budsjett.

Renhold

Virksomheten består av

- Daglig og periodisk renhold av egne og innleide bygg
- Verdibevarende renhold/vedlikehold
- Hovedrent
- Byggvask
- Samarbeid med andre enheter i LK for å finne nye leveransemuligheter

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
62-Renhold	-1 653	-1 328	-325	19,7 %	80	-325
Sum	-1 653	-1 328	-325	19,7 %	80	-325

Virksomheten har fokus på samarbeid på tvers av virksomheter innenfor de ulike tjenesteområdene. God koordinering av renholderne viser en effektivisering av tjenesteleveransen. Det ambulerende teamet har fått utvidede oppgaver i forbindelse med at flere ansatte har gjennomført ulike kurs for å få nødvendige sertifikater b la til lift. Dette gir oss muligheten til å levere oppdrag som tar for seg utvendig vedlikehold som fasade- og vindusvask i høyden. Der virksomheten leverer tjenester har det også blitt inngått serviceavtaler som bidrar til mer effektiv drift.

Avvik skyldes manglende periodisering av interne overføringer. Det er god kontroll på økonomi og prognosen for året er lik budsjett.

Det har også blitt kjøpt inn nytt utstyr/maskiner og det har blitt skiftet ut eldre maskiner. Dette for å se at effekten av maskinelt renhold gir mindre belastning på den enkelte renholder.

Det pågår et norskkurs for de med minoritetsbakgrunn, dette finansieres ved hjelp av BKA midler i samarbeid med Voksenopplæringen. Flere renholdere deltar på datakurs slik at de også blir trygge på å bruke kommunens fagsystemer som Agresso og Outlook.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: God oversikt over renholdsarealene	Planlagt gjennomført når ny versjon FDV - systemet er på plass. I mellomtiden holdes det god kontroll over arealer i virksomhetens egen oversikt i henhold til tegninger
Innsatsområde 2: INSTA 800 kontroller	pr første halvår er det gjennomført kontroller av 73 brukersteder og det ble avdekket 4 avvik som er fulgt opp og lukket/utbedret. Kontroll 2 gjennomføres i siste halvdel av 2017
Innsatsområde 3: Sykefravær	Sykefraværet viser en nedgang i perioden med 0,72 % fra 10,59 % i første kvartal til 9,87% i andre kvartal. Samme periode i fjor viste totalt fravær 12,5 % mot 10,42 % i år
Innsatsområde 4: Kjønnbalanse	Det er pr første halvår 10 menn innenfor renhold, to av dem er vikarer og vil jobbe ut året. dette er fordelt på to ulike prosjekter samt rekruttering av mannlige vikarer til virksomheten

Alle tiltak i økonomiplan er implementert i virksomhetens budsjettramme.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,37 %	7,05 %	9,42 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	2,63 %	5,90 %	8,53 %

Sykefraværet viser en positiv nedgang med hele 2 % fra første til andre kvartal 2017 fra 10,59 % til 8,53 %. Sammenlignet med første halvår 2016 er det en solid nedgang i fravær på 3,08 % fra 12,5 % til 9,42 %. Det er et resultat av kontinuerlig fokus på inkludering og mål om å redusere sykefravær. I tillegg er virksomheten bevisst på å benytte seg av ulike tilskuddsordninger og det er alt fra tilrettelegging/kollegastøtte samt tilskudd til maskiner.

Prosjekt, drift og vedlikehold

Virksomheten består av

- Teknisk drift
- Egne boliger
- Stiftelsesboliger
- Drift av bioenergianlegg
- Håndverk
- Inneha byggherrefunksjonen for Larvik kommune i bygge- og utviklingsprosjekter
- Være prosjektansvarlig og byggherrens prosjektleder i byggeprosjekter

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
63-Prosjekt, drift og vedlikehold	5 720	5 641	78	1,4 %	19 357	78
Sum	5 720	5 641	78	1,4 %	19 357	78

Det har i første halvår fortsatt vært høy aktivitet på boligsiden med mange beboerutskiftninger med dertil høye kostnader får å få til minstestandard. Aktiviteten på formålsbygg med inneklimate problemer og nødvendig vedlikehold for å holde byggende åpne er fortsatt svært høy første halvår. Aktiviteten på investeringer er høy med 5 store prosjekt og mange mindre prosjekt.

Prosentvis avvik på økonomi til boliger skyldes manglende periodisering. Virksomheten har kontroll og prognose forventes i henhold til budsjett.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Vedlikehold	Virksomheten har ikke helt nådd målet om å redusere økningen i vedlikeholdsetterlepet. For 2017 har tjenesteområdet budsjettert med ca 14,4 mill kr til vedlikehold av formålsbygg. Ved behandlingen av regnskapsoverskuddet for 2016 ble det satt av ytterligere 10 mill kr for å følge opp den vedlikeholdsplanen som er under utarbeidelse. Kr. 3 mill. av disse midlene har kommunestyret vedtatt skal benyttes til ombygging/rehabilitering av gamle Frostvedt skole slik at PP tjenesten kan flytte dit.
Innsatsområde 2: Energiforbruk i kommunale bygg	EPC kontrakten er undertegnet og kartlegging av tiltak i flere formålsbygg er i gang. Oppsummering av tiltak og prioriteringer blir utført høsten 2017.
Innsatsområde 3: Brannforebyggende tiltak	Prosjektet planlegges startet på i 2. halvår 2017.

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose 2000	Avvik prognose i kr	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
KST 280/16 Eiendom. Vedlikehold etter omprioriteringer 2016	2 000	2 000	0	Ferdig		Implementert i vedlikeholdsbudsjettet for 2017
Total	2 000	2 000	0			

Med unntak av riving av gymsal på Frostvedt skole så er alle tiltak i økonomiplan implementert i virksomhetens budsjetttramme, og fordelt til områdene.

Sykefravær

Sykefravær	Fravær korttid	Fravær Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,07 %	0,71 %	1,78 %
Sykefravær 2. kvartal 2017	0,54 %	0,00 %	0,54 %

Sykefraværet første halvår 2017 er lavt og vel 4 % lavere en tilsvarende periode i fjor. Virksomheten fortsetter med tiltak som gir gode resultater på sykefraværet, trygge det gode arbeidsmiljø, åpen dialog og tilstedeværelse.

Utvikling og forvaltning

Virksomheten består av

- Eiendomsutvikling

- Salg og kjøp av eiendom
- Effektiv utnyttelse av eksisterende eiendom
- Strategisk vurdering av kortsiktige og langsiktige behov for bygg og tomteareal

- Eiendomsforvaltning

- Utleieforvaltning av egne bygg
- Innleie av bygg og lokaler
- Utleie og innleie av grunn
- Være kommunens representant som grunneier

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett prognose i kr 2017	Avvik
64-Utvikling og forvaltning	7 090	7 766	-675	-9,5 %	8 276	-675
Sum	7 090	7 766	-675	-9,5 %	8 276	-675

Virksomheten har i 1. halvår drevet som planlagt. Det har i perioden vært arbeidet mye med anskaffelse av bestilte boliger, rullering av skolestrukturplanen samt med diverse lokasjonsprosjekter.

Årsprognosen er i samsvar med budsjett. Avviket p.t. på 1606 skyldes uvanlig mange inn og utflyttinger, samt at inntekten er periodisert til slutten av året. Det vil bli overforbruk på dette ansvaret i 2017.

Innsparingstiltak: Det arbeides kontinuerlig med avvikling av uutnyttede eiendommer. Både Rødbøl skoledel og Stein gård er solgt i 1. første halvår.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Effektivisere arealbruk	Det arbeides kontinuerlig med å bidra til at kommunens arealbruk blir så effektiv som mulig. Prosesser med blant annet salg av ubenyttede eiendommer er lange, og resultatoppnåelse tar av den grunn tid.
Innsatsområde 2: Anskaffelse av boliger	Anskaffelsen av brukte boliger til flyktninger og økonomisk vanskeligstilte har vært meget god i 1. halvår Ferdigstillelse av prosjekterte boliger til de samme gruppene nærmer seg også.
Innsatsområde 3: Kontroll på leie- og festeavtaler	FDV programmets forvaltningsmodul er nå klargjort for innleggelse av leie- og festeavtaler. Innleggelse er godt i gang, da alle innleieforhold ble ferdig registrert i 1. halvår. Det er god kontroll i dag, men ferdig registrering av alle leieforhold i modulen vil lette arbeidet.

Alle tiltak i økonomiplan er implementert i virksomhetens budsjetttramme.

Stab eiendom

Virksomheten består av

- Økonomisk støtte og rådgivning
- HR, arkiv og arkivrutiner
- Videreutvikling av fagsystemer
- Prosjektutvikling, mulighetsstudier og strategi i tidlig fase i utviklingsprosjekter
- Administrering og gjennomføring vedrørende brukeravklaringer

Status økonomi

Beløp i 1000

Tjenesteområder	Rev.budsjett hiå.	Regnskap hiå 2017	Avvik i kr hiå	Avvik i % hiå.	Siste budsjett 2017	Avvik prognose i kr
65-Stab eiendom	1 912	1 842	70	3,7 %	6 642	70
Sum	1 912	1 842	70	3,7 %	6 642	70

Det er i perioden jobbet med innkommende tilbud på utarbeidelse av en tilstandsanalyse på alle bygg. Leverandør er valgt og de starter opp med jobben i august.

Staben har god kontroll på økonomien og prognose for året er lik budsjett.

Status målsettinger

Målsetting	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Sykefravær	Sykefraværet i 2. kvartal er lavere en tilsvarende periode i fjor.
Innsatsområde 2: TQM	Der jobbes fortløpende med prosedyrene og systemet er tatt i bruk.
Innsatsområde 3: Plania (FDV)	Ny versjon av Plania er installert. Det gis fortløpende opplæring av bruk ved behov.

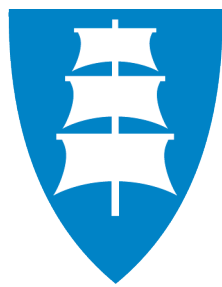
Status resultatmål

Overordnet mål	Mål	Indikator	Siste resultat	Mål 2017	Oppnådd resultat	Status måloppnåelse
Innsatsområde 1: Sykefravær	Redusere sykefraværet på Eiendom til 8,5 %	Sykefraværsstatistikken	9,5 %	9,3 %	6,6 %	Per 2. kvartal er sykefraværet til tjenesteområde Eiendom 6,6%.
Innsatsområde 2: TQM	Alle ansatte skal ha kunnskap om kvalitetssystemet i løpet av 2017.	Egen måling.	10,0 %	100,0 %	80,0 %	Det gis kontinuerlig opplæring og veiledning i bruk av kvalitetssystemet TQM.
	Alle ledere skal ta i bruk kvalitetssystemet i sitt daglige virke i 2017.	Egen måling.	10,0 %	100,0 %	50,0 %	Leder har tatt kvalitetssystemet TQM i og bruk av avvik og hendelser modulen er nå iverksatt.
Innsatsområde 3: Plania (FDV)	Implementere forvaltnings- og renholdsmodulen i 2017.	Egen måling.	0,0 %	100,0 %	50,0 %	Plania. Forvaltningsmodulen er implementert og diverse kontrakter er lagt inn. Opplæring implementering av renhold modulen vil bli gjennomført i løpet av høsten 2017

Status økonomiplan tiltak

Nye tiltak

Tiltak	Beløp i 1000		Avvik	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
	Vedtatt budsjett 2017	Årsprognose				
KST 280/16 Eiendom. Anskaffelser, kompetanseutvikling, livsløpsanalyser og BREEAM	200	200	0	I arbeid		Grunnleggende opplæring ved bruk av Breeam er gjennomført
KST 280/16 Eiendom. Tilstandsanalyse vedlikeholdsplan	2 000	2 000	0	I arbeid		Leverandør er valgt for gjennomføringen av tilstandsanalyse vedlikeholdsplan
Total	2 200	2 200	0			

Larvik kommune

www.larvik.kommune.no

www.larvik.no